

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej

Ul. Długa 61
32-607 Polanka Wielka
tel.: 0/33 848-80-19
faks: 0/33 848-80-09
e-mail: gopspol@iap.pl
www.polanka-wielka.iap.pl

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANKA WIELKA W LATACH 2007-2015

Wykonawca:

CENTRUM BIZNESU sp. z o.o.
ul. Chemików 1/225, 32-600 Oświęcim
tel.: + 48/33 847 20 29
+ 48/33 847 46 10
fax.: + 48 33 847 46 11
tel. kom. + 48 604 432 713
e-mail: biuro@centrumbiznesu.biz
www.centrumbiznesu.biz
www.funduszeuropejskie.biz

POLANKA WIELKA, LISTOPAD 2007 ROKU

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANKA WIELKA W LATACH 2007 – 2015

SPIS TREŚCI

1.	<u>WPROWADZENIE</u>	4
2.	<u>CHARAKTERYSTYKA GMINY POLANKA WIELKA</u>	6
2.1.	POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	6
2.2.	ANALIZA DEMOGRAFICZNA	7
2.3.	MIESZKALNICTWO W GMINIE	16
2.4.	EDUKACJA	19
2.5.	OCHRONA ZDROWIA	23
2.6.	OPIEKA SPOŁECZNA – DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W POLANCE WIELKIEJ	24
2.7.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	31
2.8.	ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ GMINY	34
2.8.1.	GOSPODARKA	34
2.8.2.	RYNEK PRACY I BEZROBOCIE	38
2.9.	ŻYCIE KULTURALNE MIESZKAŃCÓW	41
3.	<u>ANALIZA PRZEPROWADZONYCH BADAŃ</u>	45
3.1.	CHARAKTERYSTYKA RESPONDENTÓW	45
3.2.	ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY – WYNIKI PRZEPROWADZONYCH BADAŃ	51
3.2.1.	OGÓLNA OCENA WARUNKÓW ŻYCIA	51
3.2.2.	PROBLEM UZALEŻNIEŃ	55
3.2.3.	PROBLEMY DOTYKAJĄCE OSÓB STARSZYCH	59
3.2.4.	PROBLEM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	61
3.2.5.	OPIEKA ZDROWOTNA	62
3.2.6.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	64
3.2.7.	SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY	67
3.2.8.	POZOSTAŁE ASPEKTY ŻYCIA MAJĄCE WPŁYW NA SFERĘ SPOŁECZNĄ, W TYM DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	72
3.2.9.	DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	72
3.2.10.	DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	75
4.	<u>PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY</u>	76
4.1.	DZIAŁANIA DOTYCZĄCE ROZWOJU GOSPODARCZEGO	78
4.2.	DZIAŁANIA SŁUŻĄCE KONTYNUACJI I WSPOMAGANIA FORM POMOCY SPOŁECZNEJ	81
4.3.	UTRWALANIE POCZUCIA TOŻSAMOŚCI MIESZKAŃCÓW GMINY	86
5.	<u>OBSZARY PRIORYTETOWE DZIAŁALNOŚCI SPOŁECZNEJ W GMINIE POLANKA WIELKA</u>	88

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANKA WIELKA W LATACH 2007 – 2015

6.	<u>MONITOROWANIE I EWALUACJA</u>	98
7.	<u>ZAŁĄCZNIK</u>	99

1. WPROWADZENIE

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań samorządu lokalnego. Pomoc społeczna to wsparcie finansowe osób i rodzin rzeczywiście tego wymagającym, objęcie pomocą osób i rodzin narażonych na wykluczenie społeczne, a także tworzenie warunków umożliwiających osobom w wieku produkcyjnym pozostającym bez pracy, osobom niepełnosprawnym czy osobom w wieku poprodukcyjnym godnego uczestnictwa w życiu społeczności gminnej. Są to główne obszary działań w szeroko rozumianej sferze społecznej, realizowane przez samorząd lokalny przy wsparciu organizacji i instytucji należących do różnych sektorów życia publicznego (organizacje pozarządowe, kościół, podmioty gospodarcze, itp.). Rezultat tych działań ma przyczynić się do zapewnienia spokoju społecznego w gminie, zaspokajania rosnących potrzeb bytowych, socjalnych, kulturalnych, eliminowanie zjawisk marginalizacji, patologii, zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej.

W istotnym związku z działaniami o charakterze ściśle społecznym pozostają przedsięwzięcia techniczno – organizacyjne służące zapewnieniu godnych warunków życia i stworzenia warunków rozwoju społeczności lokalnych. Próbę zintegrowania tych działań stanowi opracowana **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Polanka Wielka w latach 2007 – 2015**.

Systematyczne i skuteczne rozwiązywanie niejednokrotnie trudnych, drażliwych, a nawet wstydlivych problemów natury społecznej przyczyni się do podniesienia poziomu życia osób i rodzin uznanych za wykluczone lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wpłynie również korzystnie na ich aktywność zawodową i społeczną, przyczyniając się tym samym do wytworzenia w gminie atmosfery sprzyjającej dalszemu rozwojowi gospodarczemu gminy, jak i zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i porządku publicznego w gminie. Lepsze warunki życia mieszkańców gminy, szczególnie osób i rodzin wykluczenia społecznego powinny doprowadzić w rezultacie do sytuacji sprzyjającej integracji miejscowego społeczeństwa w aspekcie zadań realizowanych przez władze administracyjne, instytucje i organizacje pozarządowe oraz grupy społeczne i indywidualne jednostki zainteresowane dalszym rozwojem.

Przyjęcie dokumentu określającego długofalowe kierunki działań programowych w dziedzinie rozwiązywania problemów społecznych w gminie tworzy szanse na pozyskiwanie długofalowych źródeł zasilania finansowego, jakimi są środki własne, środki budżetu państwa oraz środki europejskie dla potrzeb finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych i nowych rozwiązań organizacyjnych w szeroko rozumianej działalności społecznej (Europejski Fundusz Społeczny).

Określenie celów strategicznych i kierunków działań w strategii poprzedzone zostało badaniami ankietowymi przeprowadzonymi wśród mieszkańców gminy, zawierającymi pytania i odpowiedzi dotyczące określonych kwestii społecznych w gminie, zakończone analizą. W następnej kolejności zostały określone priorytety, cele strategiczne i kierunki w zakresie pomocy społecznej, działań wspierających rozwój społeczno – gospodarczy i utrwalające tożsamość i poczucie wspólnoty lokalnej.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielenia pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji. Udzielane świadczenia mają charakter obowiązkowy, jak i fakultatywny. Przy opracowaniu założeń strategii kierowano się przepisami regulującymi działalność społeczną, a zwłaszcza:

- ◆ Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późn. zmianami) i regulaminem określającym zasady działalności prowadzonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej,

a także

- ◆ Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 228, poz. 2255 z późn. zmianami) oraz nowelizacją z dnia z dnia 24 maja 2006 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.),
- ◆ Ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732 z późn. zmianami),
- ◆ Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493), a także
- ◆ Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zmianami).

Opracowane kierunki działań strategicznych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych Gminy Polanka Wielka powinny posłużyć władzom samorządu gminnego do precyzowania konkretnych zadań w obszarze polityki społecznej, realizowanych na bieżąco, w okresie rocznym czy przewidzianych do wykonania w cyklu wieloletnim.

Realizatorem tych zadań będzie nie tylko samorząd lokalny, ale również instytucje i stowarzyszenia pozarządowe działające w gminie, mające określony wpływ na kształtowanie życia mieszkańców w sensie pozytywnym, poprzez ich aktywizację, zaspokajanie potrzeb wspólnego działania dla dobra ogólnego, przeciwdziałania biedzie i wykluczeniu społecznemu. Środki na realizację zadań mogą pochodzić z budżetu gminy i być wsparte pomocą finansową Europejskiego Funduszu Społecznego.

Autorzy opracowania są przekonani, że systematyczna realizacja właściwie dobranych zadań oraz sposobów ich realizacji przyczyni się do urzeczywistnienia misji samorządu lokalnego, w tym także dla instytucji działających w obszarze polityki społecznej w gminie Polanka Wielka, w aspekcie przynależności nie tylko do szeroko rozumianych społeczności wiejskich, ale także do integracji wspólnot mieszkańców wsi i miast w ramach Unii Europejskiej.

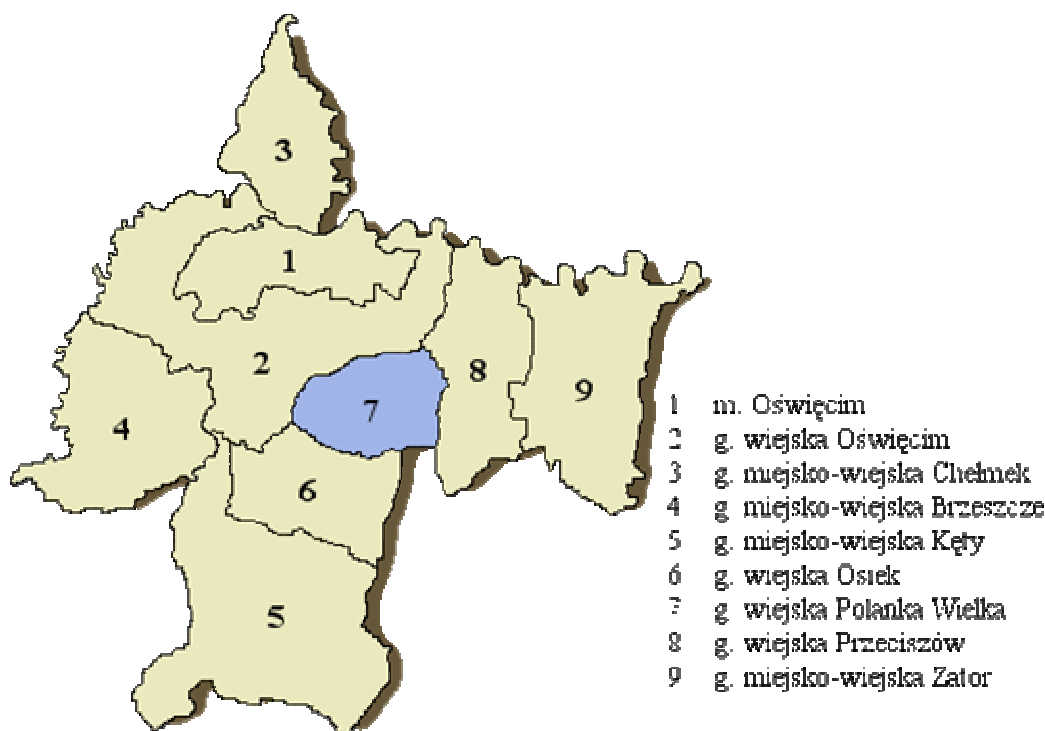
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY POLANKA WIELKA

2.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Administracyjnie Polanka Wielka należy do powiatu oświęcimskiego wchodzącego w skład województwa małopolskiego. Miejscowość jest jedną z 9 gmin tego powiatu i jedną ze 126 gmin wiejskich Małopolski. Gminę tworzy tylko jedna wieś – Polanka Wielka. Polanka sąsiaduje z czterema gminami wiejskimi: od południa z gminą Osiek, od zachodu i północy z gminą Oświęcim oraz od wschodu z gminą Przeciszów (wszystkie wchodzą w skład powiatu oświęcimskiego), a także od południa z gminą Wieprz położoną w powiecie wadowickim.

Powierzchnia terytorialna gminy wynosi 23,89 km² (czyli 2389 ha), co stanowi zaledwie 5,89% powierzchni powiatu i stawia gminę na ostatnim miejscu pod względem zajmowanego obszaru w całym powiecie oświęcimskim. Polanka Wielka należy również do jednych z najmniejszych gmin w Polsce.

Rysunek 2.1.1. Gmina wiejska Polanka Wielka na tle powiatu oświęcimskiego.

Źródło: opracowanie własne

Do podstawowych atutów gminy należy jej korzystne położenie na pograniczu dwóch dużych aglomeracji – śląskiej i krakowskiej oraz dobrze rozwinięta sieć drogowa. Gmina jest położona w odległości ok. 60 km od Krakowa, ok. 40 km od Katowic, zaś od stolicy powiatu – Oświęcimia dzieli ją odległość niepełna 15 km.

2.2. ANALIZA DEMOGRAFICZNA

Wg danych GUS z 2006 roku¹ w Polance Wielkiej mieszkało 4132 osób, co stanowi zaledwie 2,70% ogólnej liczby ludności zamieszkującej obszar powiatu oświęcimskiego. Również gęstość zaludnienia jest najniższa spośród wszystkich gmin w powiecie i wynosi 173 osoby/km², podczas gdy na 1 km² w powiecie oświęcimskim zamieszkuje 378 osób, a najgęściej zaludniony obszar, czyli terytorium miasta Oświęcimia, cechuje się zaludnieniem w wysokości 1360 osób/km². Dla porównania: w województwie małopolskim liczba osób mieszkająca na 1 km² wynosi 215 osób, przy czym 122 osoby/km² to średnia gęstość zaludnienia na obszarach wiejskich Małopolski².

Tabela 2.2.1. Powierzchnia terytorialna, liczba ludności i gęstość zaludnienia gminy Polanka Wielka w zestawieniu z gminami powiatu oświęcimskiego w 2006 roku.

Lp.	Gmina	Powierzchnia terytorialna		Liczba ludności		Gęstość zaludnienia
		km ²	%	osoba	%	
1	Gmina miejsko – wiejska Brzeszcze	45,60	11,24	21539	14,06	472
2	Gmina miejsko – wiejska Chelmek	27,32	6,74	12835	8,38	470
3	Gmina miejsko – wiejska Kęty	76,08	18,76	33545	21,89	441
4	Gmina wiejska Osiek	40,76	10,05	7902	5,16	194
5	Gmina miejska Oświęcim	30,00	7,40	40809	26,63	1360
6	Gmina wiejska Oświęcim	74,84	18,45	16739	10,92	224
7	Gmina wiejska Polanka Wielka	23,89	5,89	4132	2,70	173
8	Gmina wiejska Przeciszów	35,46	8,74	6693	4,37	189
9	Gmina miejsko – wiejska Zator	51,63	12,73	9045	5,90	175
×	RAZEM W POWIECIE	405,58	100,00	153239	100,00	378

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Większość mieszkańców gminy Polanka Wielka stanowią kobiety, chociaż różnice w liczebności płci nie są znaczące – współczynnik feminizacji w gminie wynosi 50,36%. Wg danych z ostatniego dnia grudnia 2006 roku na obszarze gminy mieszka 2051 mężczyzn i 2081 kobiet. Na przestrzeni lat 2000 – 2006 liczba mieszkanek Polanki Wielkiej zwiększyła się o 37 osób. Przybywało również mężczyzn, których liczebność w ciągu 7 prezentowanych lat wzrosła z 2003 osób w roku 2000 do 2051 w 2006 roku. Zmiany w liczbie mieszkańców z uwzględnieniem podziału na płcie nie przebiegały jednak regularne, różnice w poszczególnych latach były mało znaczące, przy czym większe rozbieżności występowały wśród kobiet niż wśród

¹ Liczba ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania, Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych, <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

² Liczba ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania na terenach wiejskich województwa małopolskiego w roku 2006, Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych, <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

mężczyzn. W trzech kolejnych latach spadała liczba kobiet zamieszkujących obszar Polanki Wielkiej – było to w roku 2003, 2004 i 2005, populacja mężczyzn malała natomiast tylko jeden raz w ciągu 7 lat (w 2004 roku w porównaniu do roku poprzedniego). W żadnym z przedstawionych wyżej przypadków spadki liczebności poszczególnych płci nie przekroczyły bariery 1%.

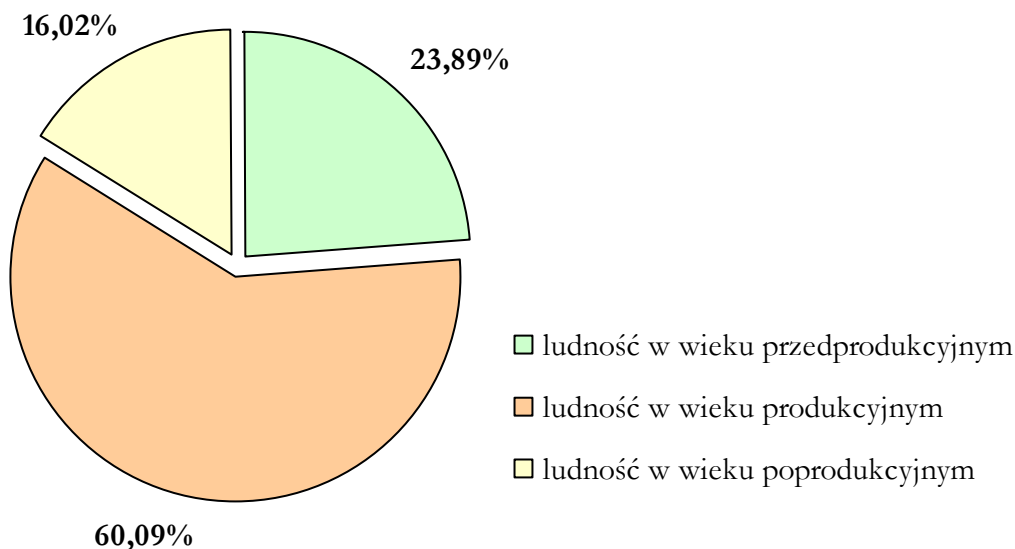
Tabela 2.2.2. Liczba ludności z uwzględnieniem podziału na płeć wg faktycznego miejsca zamieszkania w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2005.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA LUDNOŚCI W LATACH						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Mężczyźni	2003	2019	2027	2038	2046	2044	2051
Kobiety	2044	2080	2103	2088	2071	2064	2081
OGÓŁEM	4047	4099	4130	4126	4117	4108	4132

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Wśród ludności faktycznie zamieszkującej obszar gminy Polanka Wielka zdecydowanie najwięcej jest osób w wieku produkcyjnym – są to 2483 osoby i stanowią one ponad 60% całej populacji gminy. Drugą pozycję w strukturze osób wg ekonomicznych grup wiekowych zajmują ludzie młodzi, którzy nie ukończyli pełnoletniości (prawie co 4 mieszkańiec gminy – 987 osób). Najmniej jest ludności najstarszej, która osiągnęła wiek emerytalny, czyli kobiet po 60. roku życia oraz mężczyzn po 65. roku życia – takich osób jest 662 i stanowią 16,02% ogółu mieszkańców.

Rysunek 2.2.3. Struktura ludności gminy wiejskiej Polanka Wielka wg ekonomicznych grup wieku w 2006 roku.

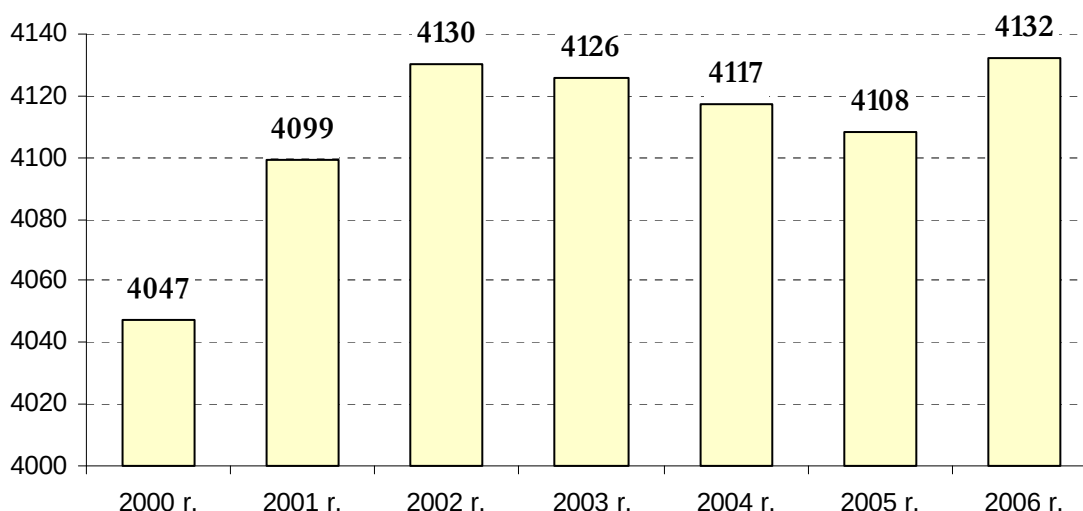

Źródło: opracowanie własne

Ogólna liczba ludności gminy Polanka Wielka ulegała wahaniom w ostatnich latach. Rozbieżności nie były znaczące. W okresie 2000 – 2006 zwiększyła się o 85 osób (z 4047 do 4132), czyli o 2,10%, a średnioroczny wzrost liczebności osób zamieszkałych w gminie wynosił zaledwie ok. 3,5‰. Zmiany te nie miały jednak jednolitego charakteru i różniły się tempem oraz

kierunkiem w poszczególnych latach. Największy wzrost miał miejsce w latach 2000 – 2002, kiedy to liczba mieszkańców Polanki Wielkiej zwiększyła się z 4047 do 4130 (w 2001 roku w porównaniu do roku 2000 o 1,28%, zaś w roku 2002 w zestawieniu z rokiem poprzednim o 0,80%). W kolejnych latach, tj. w okresie 2002 – 2005 następował powolny lecz systematyczny spadek populacji ludności zamieszkującej gminę, z 4130 osób w roku 2002 do 4108 w roku 2005, a spadek wyniósł w ciągu 4 lat łącznie 0,53%. W ostatnim z prezentowanych lat, czyli w roku 2006 zwiększyła się liczba ludności i obecnie jest ona wyższa od stanu sprzed roku o 0,58% (czyli o 24 osoby).

Rysunek 2.2.4. Zmiany w liczbie ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Bardzo istotne są zmiany w liczbie ludności w podziale na kryteria ekonomiczne oraz zmiany w przyroście naturalnym, jakie miały miejsce na przestrzeni kilku ostatnich lat. Informacje te pozwalają przewidzieć, jak będzie kształtowała się sytuacja demograficzna w gminie w kolejnych latach, zidentyfikować problemy związane ze zmieniającą się populacją mieszkańców oraz odpowiednio zaplanować strategię postępowania w sferze oddziaływania społecznego i gospodarczego na terenie danego obszaru administracyjnego. Do zobrazowania sytuacji demograficznej na obszarze gminy Polanka Wielka posłużono się danymi GUS z lat 2000 – 2006.

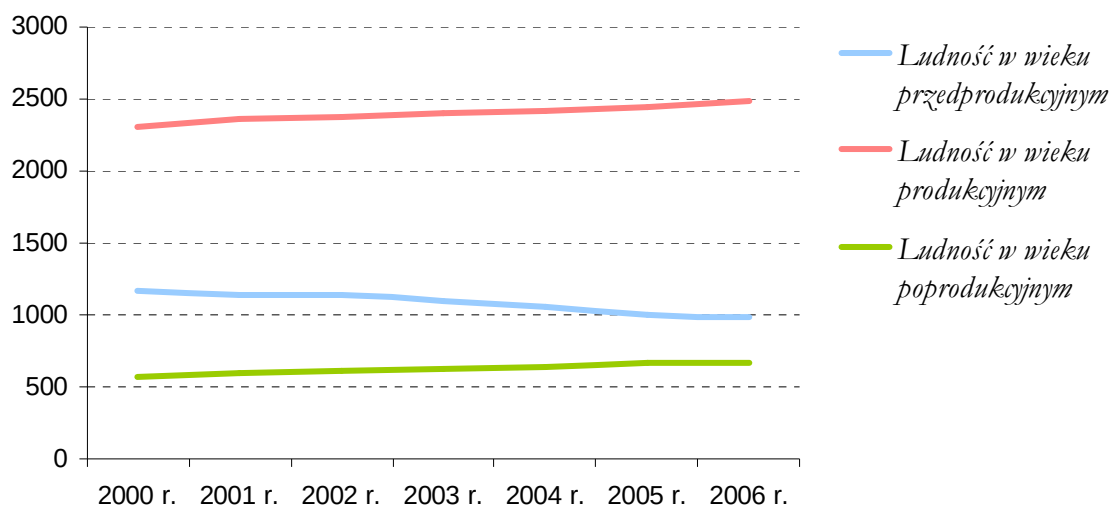
Tabela 2.2.5. Liczba ludności w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA LUDNOŚCI W LATACH						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1167	1137	1136	1092	1061	1005	987
Ludność w wieku produkcyjnym	2305	2367	2379	2407	2416	2442	2483
Ludność w wieku poprodukcyjnym	575	595	615	627	640	661	662
OGÓŁEM	4047	4099	4130	4126	4117	4108	4132

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Największe wahania w liczebności osób z podziałem na ekonomiczne grupy wiekowe miały miejsce w kategorii osób w wieku przedprodukcyjnym – ich liczebność w roku 2006 zmniejszyła się w porównaniu do roku 2000 o 15,42%, a średnio każdego roku liczba osób malała o 2,75%). Podobny wymiar lecz odmienny kierunek miały zmiany w najstarszej kategorii wiekowej, czyli wśród osób w wieku poprodukcyjnym – na przestrzeni 7 lat liczba emerytów zwiększyła się o 15,13%, czyli średnio z roku na rok wzrastała o 2,38%. Wzrost liczebności odnotowano również w grupie osób wieku produkcyjnym. Wyniósł on w latach 2000 – 2006 7,72%.

Rysunek 2.2.6. Zmiany w liczbie ludności gminy Polanka Wielka z uwzględnieniem ekonomicznych kategorii wiekowych w latach 2000 – 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

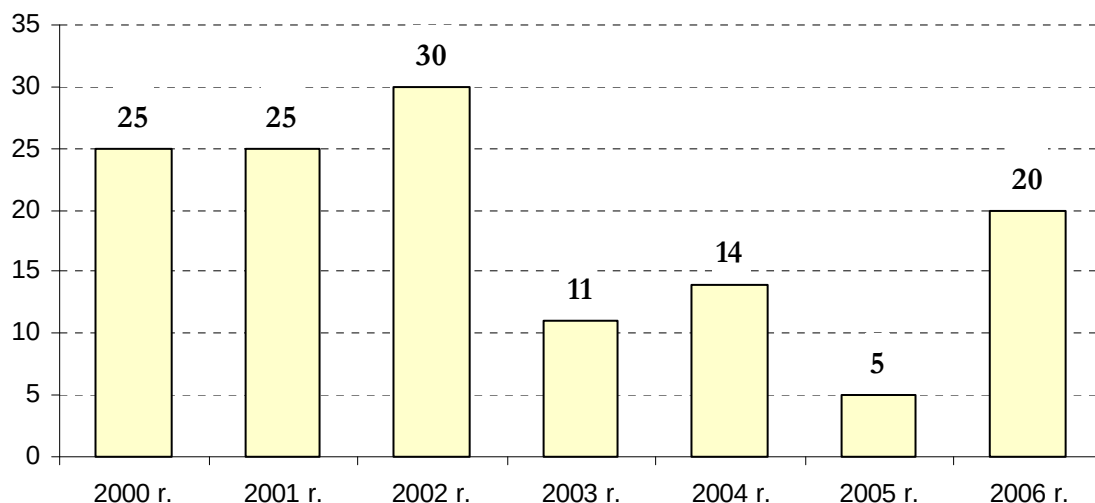
We wszystkich wyżej przedstawionych grupach wiekowych tendencje zmian miały charakter systematyczny. W analizie zmian populacji mieszkańców gminy zwracają uwagę przede wszystkim przeciwne tendencje w skrajnych grupach wiekowych, czyli wśród osób w wieku przedprodukcyjnym oraz ludności w wieku poprodukcyjnym. Tendencje te świadczą o zjawisku tzw. starzenia się społeczeństwa, które jest powszechne i występuje w skali całego kraju. W Polance Wielkiej ma ono miejsce pomimo pozytywnych tendencji w przyroście naturalnym.

Tabela 2.2.7. Przyrost naturalny w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LATA						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Urodzenia żywe	51	49	57	40	40	32	46
Zgony	26	24	27	29	26	27	26
Przyrost naturalny	25	25	30	11	14	5	20

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Rysunek 2.2.8. Przyrost naturalny w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

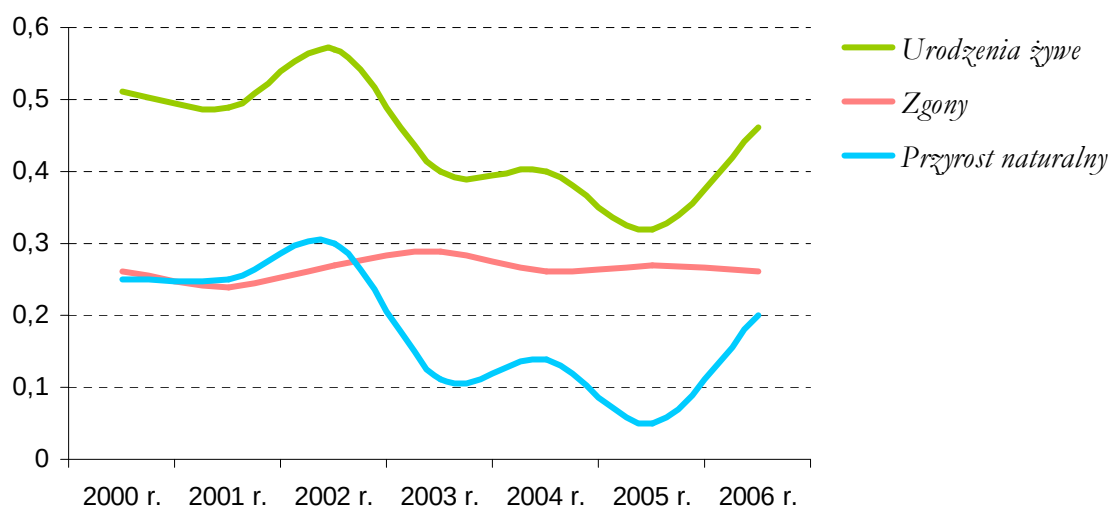

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Na terenie gminy występuje dodatni przyrost naturalny. W roku 2006 wyniósł 20 osób. Przyrost naturalny na przestrzeni kilku ostatnich lat charakteryzował się jednak dużym zróżnicowaniem, na który wpływ miały przede wszystkim zmiany w liczbie urodzeń żywych. Sytuację tę doskonale obrazuje rysunek 2.2.9.

Począwszy od roku 2000 do roku 2006 liczba nowonarodzonych dzieci zmniejszyła się z 51 do 46, czyli ogółem o 9,80%, a średnioroczny spadek wyniósł 1,70%. W tym samym czasie na stałym poziomie utrzymała się liczba zgonów, z nielicznymi odstępstwami w poszczególnych latach, przy czym maksymalne wychylenie w wahaniach miało miejsce w roku 2003 – liczba zgonów wyniosła wówczas 29 osób.

Rysunek 2.2.9. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Powyższe tendencje, nieadekwatne do sytuacji w skali kraju, są pozytywne, świadczą bowiem o realnym przyroście naturalnym, jaki ma miejsce na terenie gminy. Analizując zmiany zachodzące w sytuacji demograficznej na przestrzeni kilku ostatnich lat niepokoi jednak wprawdzie powolny ale postępujący spadek urodzeń dzieci.

Poza przyrostem naturalnym, na który składają się urodzenia żywe i zgony, na liczbę mieszkańców danej jednostki terytorialnej niebanalny wpływ mają również migracje ludności. Jednym z mierników ruchu naturalnego ludności jest saldo migracji, czyli różnica pomiędzy zameldowaniami a wymeldowaniami ludności na danym obszarze.

Tabela 2.2.10. Saldo migracji w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

	LATA						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Zameldowania	28	40	34	26	23	38	33
Wymeldowania	29	17	27	35	35	41	33
SALDO MIGRACJI	-1	23	7	-9	-12	-3	0

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

W Polance Wielkiej w 2006 roku odnotowano saldo migracji na poziomie zerowym, co oznacza, że liczba osób zameldowanych i wymeldowanych w tym okresie była jednakowa. Inaczej przedstawiała się natomiast sytuacja w latach poprzednich. Zmiany jakie miały miejsce w saldzie migracji w Polance Wielkiej miały charakter cykliczny, co obrazuje rysunek 2.2.11.

Rysunek 2.2.11. Saldo migracji w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

W analizowanych latach 2000 – 2006 dodatnie saldo migracji występowało w roku 2001 i 2002. W roku 2001 wyniosło ono 23 osoby i był to największy przyrost ludności w analizowanym okresie czasu. Rok później, tj. w 2002 roku spadło do 7 osób. W pozostałych latach utrzymywało się na poziomie ujemnym, za wyjątkiem ostatniego z badanych lat, kiedy

wyniosło 0. Największa różnica pomiędzy liczbą ludności wymeldowanej a liczbą osób zameldowanych wystąpiła w roku 2004, kiedy ujemne saldo migracji wyniosło – 12 osób.

**Tabela 2.2.12. Migracje na pobyt stały wg typu i kierunku w gminie Polanka Wielka
w latach 2000 – 2006.**

	LATA						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
◆ wymeldowania							
ogółem	29	17	27	35	35	41	33
miasta	18	7	10	12	10	6	14
wieś	11	9	16	22	25	35	14
zagranica	0	1	1	1	0	0	5
◆ zameldowania							
ogółem	28	40	34	26	24	38	33
miasta	7	12	22	15	16	10	10
wieś	21	28	12	11	7	28	23
zagranica	0	0	0	0	1	0	0

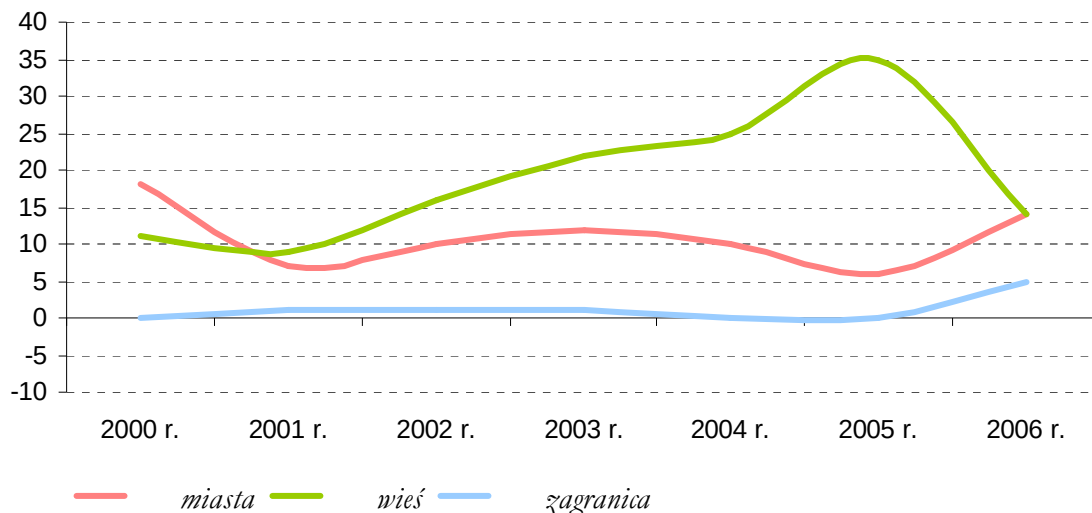
Źródło: <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Migracje ludności na pobyt stały z uwzględnieniem typu i kierunku w Polance Wielkiej w latach 2000 – 2006 przedstawiały się następująco:

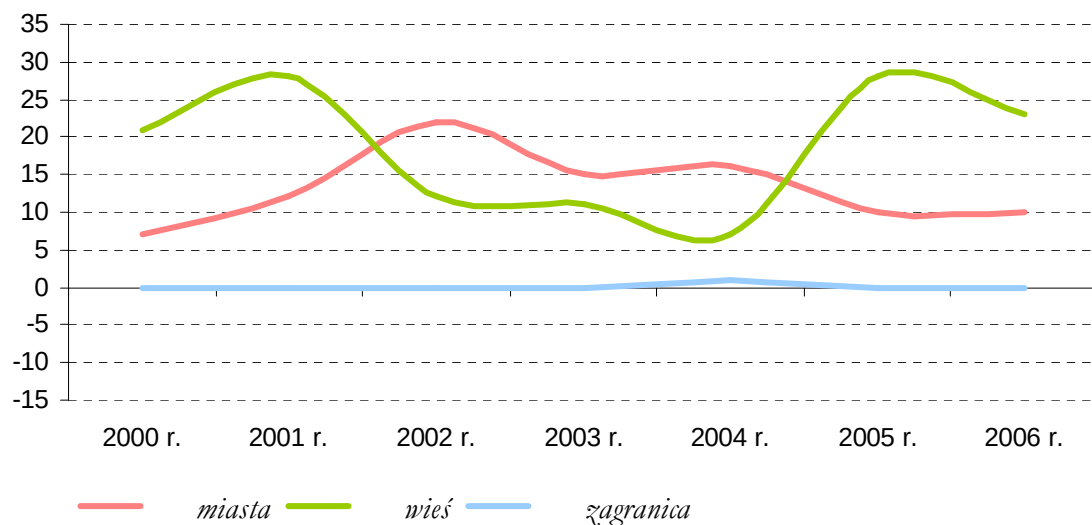
- ◆ W roku 2006 o 13,97% i 4 osoby w porównaniu do roku 2000 wzrosła liczba wymeldowań.
- ◆ W tym samym roku jednakowym powodzeniem wśród osób opuszczających Polankę Wielką cieszyły się miasto i wieś – przeprowadziło się do nich po 14 osób. Za granicę wyemigrowało 5 osób.
- ◆ W roku 2006 w porównaniu do roku 2000 spadło zainteresowanie osób mieszkających w Polance Wielkiej przeprowadzką do miast – w 2006 roku liczba osób, które przenieśli się do miasta spadła w zestawieniu z rokiem 2000 o 4 jednostki. Nie była to jednak stała tendencja lecz duże rozbieżności i wahania cechujące się o różnym kierunku i stopniem natężenia w poszczególnych latach. Najwięcej osób przeprowadziło się do miast w pierwszym z prezentowanych lat, tj. w roku 2000, natomiast najmniej – w roku 2005 i było to 6 osób.
- ◆ W latach 2000 – 2006 wzrosła liczba osób, które opuścili Polankę Wielką i przeprowadziły się na tereny wiejskie. W ciągu 7 lat wzrost ten wyniósł 27,28%, przy czym zmiany w poszczególnych latach nie przebiegały jednostajnie. Największy pływ wymeldowania na wieś osiągnęły w roku 2005 – zjawisko to dotyczyło 35 osób. Liczba wymeldowań wzrosła wówczas ponad trzykrotnie w stosunku do liczby wymeldowań w roku 2000. Dopiero w roku 2006 obserwuje się spadek liczby osób opuszczających Polankę Wielką i osiedlających się na stałe na obszarach wiejskich na terenie innych gmin.

Rysunek 2.2.13. Migracje na pobyt stały wg typu i kierunku w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

WYMELDOWANIA

ZAMELDOWANIA

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

- ◆ W ciągu 7 lat wzrosła liczba osób, które opuściły Polankę i przeprowadziły się za granicę. Prawdopodobnie tendencja ta będzie się pogłębiać.
- ◆ Największa liczba osób przeprowadzających się do Polanki Wielkiej pochodzi z obszarów wiejskich. W 2006 roku w gminie zameldowane zostały 23 osoby pochodzące ze wsi – stanowiły one 70% wszystkich meldunków na pobyt stały. Ludność, która do Polanki przeprowadziła się z miast stanowiła pozostałe 30%. Nie odnotowano żadnej osoby przybyłej z zagranicy.

- ◆ Liczba zameldowań na pobyt stały w latach 2000 – 2006 w Polance Wielkiej wzrosła i był to przyrost większy niż przyrost wymeldowań – kształtował się on na średniorocznym poziomie 2,78%. W ciągu 7 lat przybyło 17,86% stałych mieszkańców przy 13,79% ludności rezygnującej ze stałego meldunek na terenie gminy.
- ◆ Nieznacznie, bo o 9,52% w ciągu 7 lat zwiększyła się liczba ludności przeprowadzającej się do Polanki Wielkiej z terenów wiejskich. Podobna sytuacja lecz w innym wymiarze miała miejsce w przypadku osób pochodzących z miast – wzrost na przestrzeni badanych lat wyniósł aż 42,86.
- ◆ Obserwowany przyrost nie przebiegał regularnie i cechował się dużymi rozbieżnościami w poszczególnych latach, przy czym większe amplitudy wahań obserwowano w przypadku zameldowań osób pochodzących ze wsi, zameldowania ludności miejskiej cechowały się większą stabilnością.

Sytuację demograficzną Gminy Polanka Wielka można uznać za stabilną. Polanka jest jedną z nielicznych gmin wiejskich w województwie małopolskim i powiecie oświęcimskim o systematycznej tendencji wzrostu ogółu ludności ogółem. Cechą wyróżniającą gminę na tle otoczenia jest wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym i dodatni przyrost naturalny, choć obserwuje się nasilającą się tendencję spadku urodzeń. Niepokojącym zjawiskiem jest z kolei powszechne zjawisko starzenia się społeczeństwa, polegające na spadku udziału młodzieży i dzieci w tzw. wieku przedprodukcyjnym oraz wzroście osób w wieku poprodukcyjnym. Migracja wewnętrzna jak i zagraniczna w niewielkim stopniu wpływają na sytuację demograficzną i odgrywają, przekraczając zaledwie 1% ogółu ludności gminy.

2.3. MIESZKALNICTWO W GMINIE

W gminie Polanka Wielka znajduje się 1056 mieszkań. Spośród tej liczby zdecydowanie najwięcej, bo aż ponad 99% stanowią mieszkania będące własnością osób fizycznych – jest ich 1046. Pozostałe 10 mieszkań to własność gminy (4 mieszkania i 0,38%), zakładów pracy (2) oraz innych podmiotów (4). W gminie nie istnieją obiekty mieszkalne będące własnością spółdzielni mieszkaniowych ani Towarzystw Budownictwa Społecznego.

Tabela 2.3.1. Zasoby mieszkaniowe w gminie Polanka Wielka w 2006 roku.

RODZAJ WŁASNOŚCI	Mieszkania (szt.)		Powierzchnia użytkowa (m ²)		Izby (szt.)	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Własność gminy	4	0,38	201	0,17	11	0,21
Własność spółdzielni mieszkaniowych	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Własność zakładów pracy	2	0,19	150	0,13	7	0,13
Własność osób fizycznych	1046	99,05	114940	99,39	5187	99,37
Własność TBS	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Własność innych podmiotów	4	0,38	360	0,31	15	0,29
RAZEM	1056	100,00	115651	100,00	5220	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Na obszarze Polanki Wielkiej średnia powierzchnia 1 mieszkania wynosi 109,52 m². Dla porównania, w powiecie 1 lokal dysponuje przeciętną powierzchnią mieszkalną wielkości 74,39 m², na obszarze województwa 1 mieszkanie ma średnią powierzchnię wynoszącą 73,94 m², zaś w skali kraju współczynnik ten wynosi 69,51 m². Łączna powierzchnia mieszkalna wszystkich lokali znajdujących się w Polance Wielkiej wynosi 115651 m², zaś ogólna liczba izb to 5220. Przeciętnie na 1 mieszkańca gminy przypada powierzchnia mieszkalna 27,99 m² i 1 izba.

Tabela 2.3.2. Zasoby mieszkaniowe w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

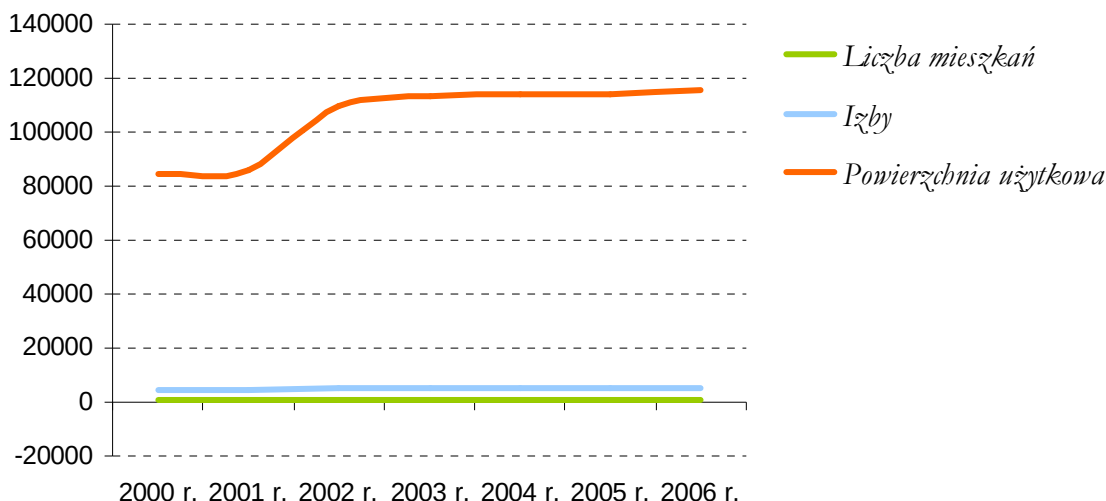
Wyszczególnienie	Lata						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Liczba mieszkań	938	949	998	1039	1042	1045	1056
Izby	4197	4256	4938	5127	5143	5160	5220
Powierzchnia użytkowa	84694	86061	109363	113491	113918	114357	115651

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Liczba zasobów mieszkaniowych w gminie Polanka Wielka zmieniała się w ostatnich latach. Zmianie ulegała liczba mieszkań, ich powierzchnia użytkowa oraz liczba izb, jaką do dyspozycji mieli mieszkańcy gminy. W 2006 roku w porównaniu do roku 2000 liczba mieszkań

w gminie wzrosła z 938 do 1056, czyli o 12,58%. W tym samym czasie odnotowano wzrost ogólnej liczby izb mieszkalnych o 24,37% (z 4197 do 5220) oraz łącznej powierzchni użytkowej mieszkań o 36,55% (z 84694 m² do 115651 m²).

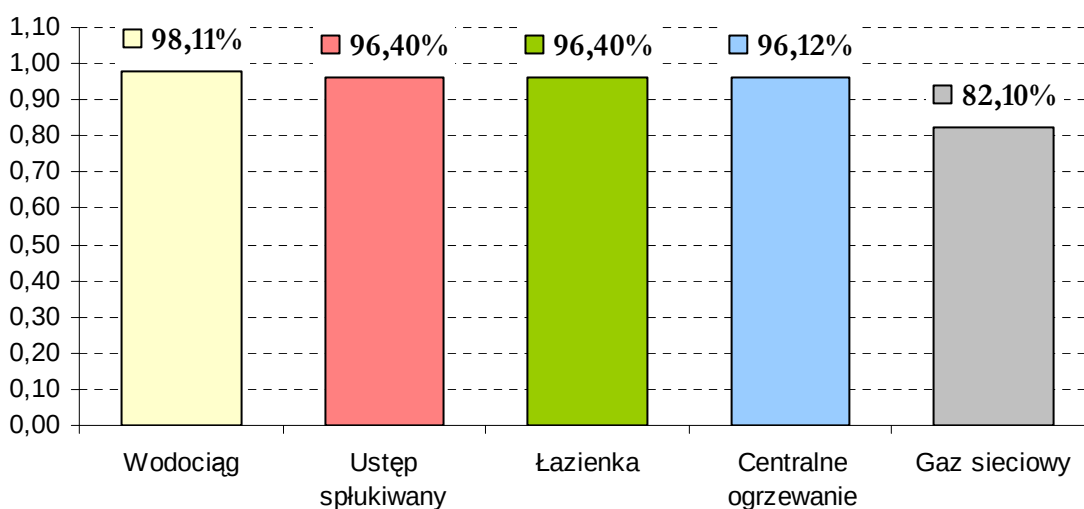
Rysunek 2.3.3. Zmiany zasobów mieszkaniowych w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Spośród wszystkich mieszkań zlokalizowanych na obszarze gminy Polanka Wielka 98,11% zaopatrzonych jest w wodociąg, a 96,40% w ustęp splukiwany i w łazienkę. W centralne ogrzewanie wyposażonych jest 1015 mieszkań, czyli 96,12% ogółu, natomiast gaz sieciowy posiada 82,10 mieszkań.

Rysunek 2.3.4. Wyposażenie mieszkań w gminie Polanka Wielka w instalacje techniczno – sanitarne w 2006 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Tabela 2.3.5. Wyposażenie mieszkań w gminie Polanka Wielka w instalacje techniczno – sanitarne w latach 2002 – 2006.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LATA				
	2002	2003	2004	2005	2006
Wodociąg	993	1019	1022	1025	1036
Ustęp splukiwany	974	1001	1004	1007	1018
Łazienka	974	1001	1004	1007	1018
Centralne ogrzewanie	971	998	1001	1004	1015
Gaz sieciowy	907	914	915	843	867

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Na przestrzeni ostatnich kilku lat zmieniała się liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno – sanitarne, zmieniał się również ich udział w strukturze. Dla przykładu w latach 2002 – 2006 o 4,33% zwiększyła się liczba mieszkań wyposażonych w wodociąg, o 4,52% wzrosła liczba mieszkań zaopatrzonych w ustęp splukiwany i łazienkę, o 4,53% wzrosła liczba mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie. Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań korzystających z gazu sieciowego z 907 do 867 – 4,41% spadek.

Wg informacji pochodzących Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej na obszarze gminy nie występuje zjawisko bezdomności. Nie oznacza to wcale, że zasoby mieszkaniowe w gminie całkowicie wystarczające. Z punktu widzenia bezpieczeństwa socjalnego w ręku gminy powinna znajdować się tzw. rezerwa mieszkaniowa niezbędna w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej lub zdarzenia losowego, w wyniku którego mieszkańcy utraciliby dach nad głową.

2.4. EDUKACJA

Zgodnie z Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591) do obowiązków gminy należy zapewnienie edukacji na szczeblu przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym.

W Polance Wielkiej funkcjonują następujące placówki edukacyjne:

- ◆ Szkoła Podstawowa,
- ◆ Przedszkole Nr 1,
- ◆ Gimnazjum, oraz
- ◆ Przedszkole Nr 2.

Do dwóch przedszkoli publicznych zlokalizowanych na terenie gminy Polanka Wielka uczęszcza 102 dzieci w wieku 3 – 7 lat, z których większość stanowią chłopcy (55 osób i 53,92%)³. Uczniowie przedszkoli stanowią niespełna 28% ludności gminy w wieku do lat 7 włącznie. Zdecydowana większość uczniów polańskich przedszkoli to dzieci w wieku 6 lat – wg stanu za rok 2006 jest ich 47 (46,08%). Ponadto do przedszkoli uczęszcza: 27 pięciolatków (26,47% ogółu), 19 trzylatków (18,63%) oraz 8 dzieci w wieku do lat 2 (1,96%). Zaledwie jeden uczeń to osoba 7 – letnia.

Liczba dzieci w przedszkolach w Polance Wielkiej nieznacznie zmieniała się na przestrzeni kilku ostatnich lat. Np. w latach 2000 – 2006 zwiększyła łącznie się z 97 do 102 osób, zatem wzrost na przestrzeni 7 prezentowanych lat wyniósł 5,15%, a średnio każdego roku 0,84%.

**Tabela 2.4.1. Wybrane dane na temat przedszkoli w gminie Polanka Wielka
w latach 2000 – 2006.**

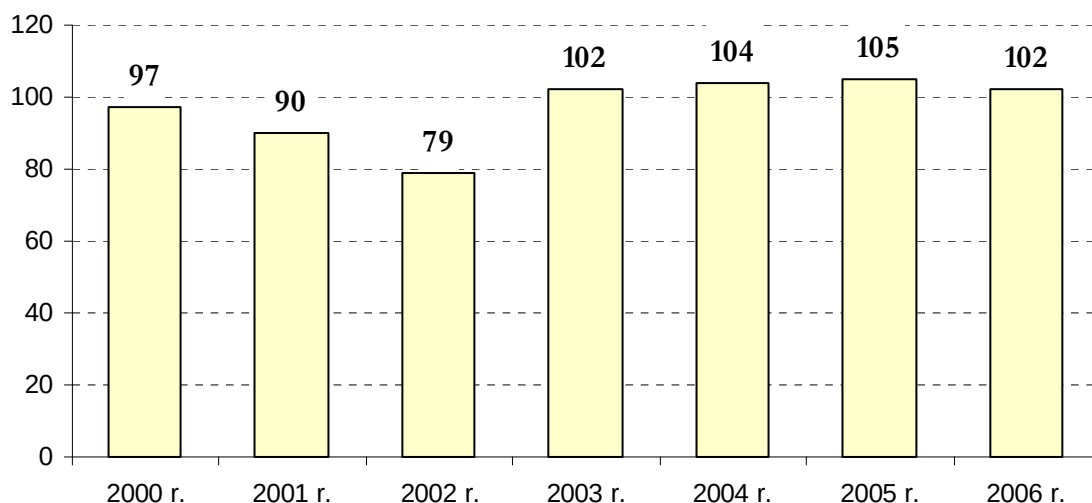
WYSZCZEGÓLNIENIE	LATA						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Liczba przedszkoli	2	2	2	2	2	2	2
Liczba oddziałów	5	5	4	5	5	5	5
Liczba miejsc	93	93	84	84	84	84	93
Liczba dzieci	97	90	79	102	104	105	102

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Przedszkola zatrudniają ogółem 6 pracowników, liczą 5 oddziałów, a liczba dostępnych miejsc oszacowana jest na 84. Rozbieżności pomiędzy liczbą miejsc jaką dysponują przedszkola, a liczbą uczęszczających do placówek dzieci świadczą o przepełnieniu tych placówek edukacyjnych.

³ Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Bank Danych Regionalnych, 2006 rok

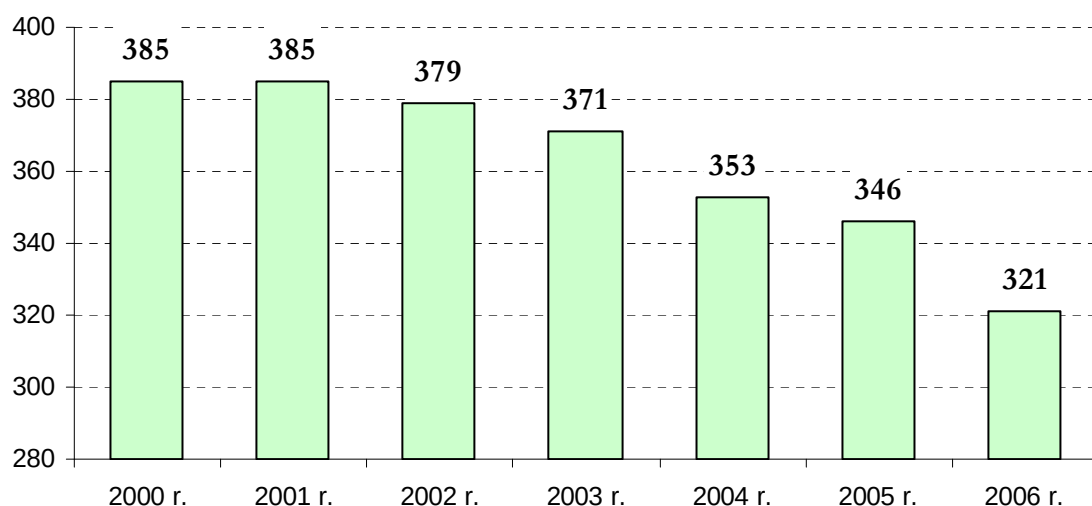
Rysunek 2.4.2. Zmiany w liczbie dzieci uczęszczających do Publicznych Przedszkoli w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Dwie szkoły publiczne zlokalizowane na terenie gminy, tj. Szkoła Podstawowa oraz Gimnazjum w Polance Wielkiej, dysponują razem 19 pomieszczeniami przeznaczonymi do nauki. W 24 oddziałach uczy się łącznie 516 dzieci, z których większość stanowią uczniowie Szkoły Podstawowej – wg danych GUS z 2006 roku jest ich 321 (62,21%), przy 195 uczniach Gimnazjum (37,79%).

Rysunek 2.4.3. Zmiany w liczbie uczniów Szkoły Podstawowej w Polance Wielkiej w latach 2000 – 2006.

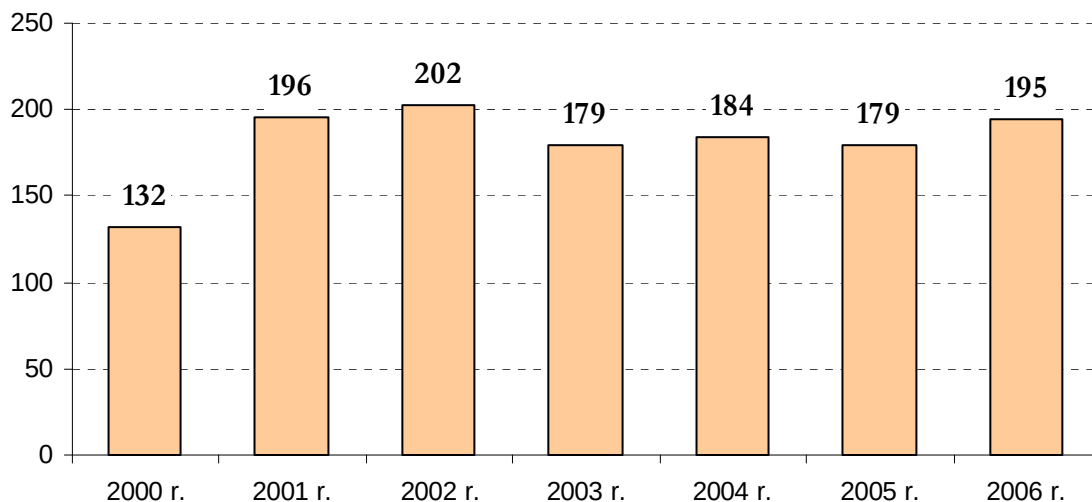

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Bazę lokalową szkół publicznych w Polance Wielkiej stanowią:

- ◆ Szkoła Podstawowa – 11 sal sekcyjnych, sala komputerowa oraz sala gimnastyczna,
- ◆ Gimnazjum, mieszczące się wraz z Przedszkolem Nr 2 w okazałym budynku oddanym do użytku w 1992 roku – posiada 8 sal lekcyjnych, 2 pracownie – językową i ZPT oraz salę gimnastyczną.

Rysunek 2.4.4. Zmiany w liczbie uczniów Publicznego Gimnazjum w Polance Wielkiej w latach 2000 – 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Uczniowie polanickich placówek oświatowych stanowią 52,23% liczby dzieci i młodzieży w wieku do lat 17 włącznie zamieszkującej obszar gminy. Wśród uczniów obu szkół przeważają chłopcy – jest ich 257 i zajmują 49,81% w strukturze uczniów wg podziału na płcie. Dziewczynek jest 259, co stanowi 50,19% ogółu.

Liczba uczniów gminnych szkół ulegała zmianom w ostatnich latach, przy czym inny charakter miały zmiany w Szkole Podstawowej, a inaczej sytuacja kształtowała się w Gimnazjum.

W Szkole Podstawowej liczba uczniów zmalała w ciągu 7 lat z 385 dzieci (rok 2000) do 321 (rok 2006). Spadek wyniósł zatem 16,62%, a średnio każdego roku ubywało 2,98% uczniów. Na przestrzeni lat 2000 – 2006 odnotowano wzrost liczby uczniów Gimnazjum. W roku 2006 w placówce tej uczyło się o 47,73 osób więcej niż 7 lat wcześniej, wzrost wyniósł zatem 6,72%. Zmiany liczby gimnazjalistów i uczniów Szkoły Podstawowej różniły się więc między sobą charakterem rozpatrywanego zjawiska. O ile w przypadku zmian w liczebności uczniów Szkoły Podstawowej mamy do czynienia ze zmianami jednostajnymi (sukcesywny spadek), to w przypadku liczby osób uczęszczających do Gimnazjum zmiany charakteryzowały się znacznymi rozbieżnościami w poszczególnych, następujących po sobie latach i miały charakter cykliczny.

Największe różnice w liczbie uczniów gimnazjum wystąpiły w roku 2001, kiedy to wzrost w porównaniu do roku poprzedniego wyniósł 48,48% (ze 132 osób w roku 2000 do 196 w roku 2001). W następnym, 2003 roku liczba uczniów jeszcze bardziej wrosła i osiągnęła górny pułap 202 osób. W roku kolejnym tendencja uległa odwróceniu – liczba gimnazjalistów zmniejszyła się do 179 osób. Rok 2004 to 8,38% wzrost liczby osób uczęszczających do polańskiego

Gimnazjum, natomiast w 2005 roku liczba uczniów znowu kształtuje się na poziomie 179 osób. W ostatnim z badanych lat wystąpił przyrost w liczebności uczniów Gimnazjum w Polance Wielkiej, a liczba osób uczęszczających do tej szkoły wzrosła do 195, czyli o 8,94%.

**Tabela 2.4.5. Podstawowe dane teleinformatyczne placówek edukacyjnych
zlokalizowanych w Polance Wielkiej**

Lp.	NAZWA PLACÓWKI	PODSTAWOWE INFORMACJE
1	Szkoła Podstawowa w Polance Wielkiej	ul. Długa 14 32-607 Polanka Wielka tel.: 033 848 83 90 www.sp.polanka-wielka.iap.pl dyrektor@sp.polanka-wielka.pl
2	Przedszkole Nr 1 w Polance Wielkiej	ul. Kasztanowa 5 32-607 Polanka Wielka tel.: (033) 848 88 00 www.przedszkole1-polanka.iap.pl polanka1@op.pl
3	Gimnazjum w Polance Wielkiej	ul. Długa 176 32-607 Polanka Wielka tel.: (033) 848 83 98
4	Przedszkole Nr 2 w Polance Wielkiej	ul. Długa 176 32-607 Polanka Wielka tel.: (033) 848 83 98

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.polanka-wielka.iap.pl/>

Zgodnie z ustawą publiczne szkolnictwo ponadgimnazjalne leży w gestii samorządu powiatowego. W gminie Polanka Wielka nie funkcjonuje żadna placówka ponadgimnazjalna edukacyjna. Absolwenci gimnazjum naukę kontynuują w szkołach zlokalizowanych w ościennych gminach.

2.5. OCHRONA ZDROWIA

Z dniem 01.01.2000 roku restrukturyzacja Służby Zdrowia była przyczyną zmiany Gminnego Ośrodka Zdrowia w Polance Wielkiej na Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Polance Wielkiej. Pod taką nazwą zakład został zarejestrowany w sądzie i tym samym zyskał osobowość prawną.

Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej jest zakładem samodzielnym, co oznacza między innymi to, że sam musi pokrywać wszystkie koszty związane z działalnością. Z tych środków finansowane są wszystkie badania dodatkowe pacjentów. Do Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Polance Wielkiej zadeklarowanych jest około 4 tysiące osób, z czego 500 deklaracji wpłynęło z innych miejscowości. PZOZ w Polance Wielkiej posiada dobrze wyposażony w sprzęt gabinet fizjoterapii, jak również aparat EKG, oraz gabinet dentystyczny. W poradni specjalistycznych na terenie budynku PZOZ działa poradnia dla kobiet. W budynku PZOZ znajduje się również apteka oferująca szeroki asortyment leków i środków medycznych. Obecne wyposażenie placówki nie jest jednak wystarczające, ale gdy tylko pozwolą środki finansowe będzie poszerzane, tak aby jak najmniej zabiegów było zlecane innym pracownikom.

Tabela 2.5.1. Podstawowe dane teleinformatyczne z zakresu służby zdrowia i opieki społecznej w gminie Polanka Wielka.

Lp.	NAZWA PLACÓWKI	PODSTAWOWE INFORMACJE
1	GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	ul. Długa 61 Polanka Wielka tel. 033 848 80 19 e-mail: gopspol@iap.pl
2	PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	ul. Długa 3 Polanka Wielka tel. 033 848 88 23
3	APTEKA PRYWATNA	ul. Długa 3 Polanka Wielka tel. 033 848 84 62
4	LEKARZ WETERYNARII	ul. Kasztanowa Polanka Wielka tel. 033 845 83 85

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.polanka-wielka.iap.pl/>

Opiekę szpitalną mieszkańcom gminy Polanka Wielka zapewnia Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu ul. Wysokie Brzegi 4. Szpital liczy 16 oddziałów. W 2005 roku do dyspozycji pacjentów było 485 łóżek, czyli o 3,39% mniej niż w roku ubiegłym. Wskaźnik liczby łóżek na 10000 mieszkańców powiatu wynosił w 2005 roku 31,6. Szpital wyposażony jest w specjalistyczny sprzęt, w tym m.in. w 1 echokardiograf, 1 elektroencefalograf, 1 tomograf, 5 analizatorów biochemicznych oraz 6 aparatów RTG z torem wizyjnym.⁴

⁴ Raport – Lecznictwo szpitalne w Małopolsce w latach 1999 – 2005, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2006 r.

2.6. OPIEKA SPOŁECZNA – DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W POLANCE WIELKIEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej to instytucja o zasięgu lokalnym realizująca cele polityki społecznej państwa. Jej zadaniem jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności ludzkiej. Działania GOPS ukierunkowane są przede wszystkim na udzielenie pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej, a także poradnictwa i pracy socjalnej. Zadania GOPS realizowane są w oparciu o Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późn. zmianami).

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające w szczególności z:

- ◆ Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 228, poz. 2255 z późn. zmianami) oraz nowelizacją z dnia 24 maja 2006 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.),
- ◆ Ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732 z późn. zmianami),
- ◆ Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493), a także
- ◆ Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zmianami).

Sprawy związane z wychowaniem w trzeźwości i przeciwdziałaniem alkoholizmowi prowadzone są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do zadań Komisji należy inicjowanie działań związanych z profilaktyką, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałami Rady Gminy w Polance Wielkiej oraz kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Tabela 2.6.1. Wybrane dane liczbowe Raportu z działalności Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Polanka Wielka w latach 2004 – 2006.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LATA		
	2004	2005	2006
Liczba osób uzależnionych objęta działaniami Komisji	20	22	25
◆ w tym osoby, które zgłoszono do obowiązkowego leczenia odwykowego na podstawie opinii biegłego	3	2	3
Liczba wniosków do Sądu Rejonowego o sądowy nakaz poddania się leczeniu dla osób uchylających się od leczenia odwykowego	-	2	-
Liczba wydanych opinii dotyczących wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dla sprzedawców	11	13	11
◆ w tym jednorazowych	9	8	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Polance Wielkiej

Działaniami Komisji w 2004 roku objętych zostało 20 osób uzależnionych, w tym 3 to osoby nowozgłoszone do leczenia, wobec których, po badaniu biegłego, orzeczono zastosowanie obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu. Wydano 11 postanowień dotyczących wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dla sprzedawców (w tym 9 jednorazowych). W Punkcie Informacyjnym zatrudniono psychologa. Ponadto w Gimnazjum zorganizowano 4 spektakle i widowiska profilaktyczne (udział w nich wzięło ok. 170 osób), a w szkole podstawowej 5 spektakli (z udziałem ok. 370 osób). Dla 55 uczniów gimnazjum zorganizowano ferie zimowe z realizacją programu profilaktycznego, a dla 50 uczniów szkoły podstawowej – kolonię letnią. Sfinansowano pomoce dydaktyczne dla szkół na temat „Przemoc wśród dzieci i młodzieży”, zakupiono sprzęt nagłaśniający dla potrzeb komisji i instytucji współpracujących. W 2004 roku gmina Polanka Wielka wzięła udział również w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”, który obejmował konkurs plastyczny dla dzieci – w ramach kampanii udział wzięło 72 dzieci.

W 2005 roku działaniami objęto 22 osoby uzależnione (w tym 2 osoby nowozgłoszone wobec których zastosowano orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego). Dla 2 osób uchylających się od leczenia odwykowego sporządzono wnioski do Sądu Rejonowego w Oświęcimiu o zastosowanie sądowego nakazu poddania się leczeniu. Wydano 13 opinii dotyczących wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, z których 8 to wnioski jednorazowe. Dla 14 sprzedawców napojów alkoholowych zorganizowano szkolenie. Dofinansowano działania pedagogów szkolnych w programach profilaktycznych realizowanych podczas zielonej szkoły dla dzieci i młodzieży ze szkoły podstawowej i gimnazjum (80 osób), dofinansowano LKS „Strumień” na program zajęć sportowo-wychowawczych dla ok. 200 osób a także dofinansowano 4 spektakle i widowiska o tematyce uzależnień dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum (ok. 240 dzieci i młodzieży). W kolonii letniej związanej z realizacją programu profilaktycznego organizowanej przez Komisję udział wzięło 50 dzieci V klas szkoły podstawowej. Uczniowie szkoły podstawowej wzięli udział w konkursie plastycznym w ramach ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”.

W kolejnym roku, tj. 2006 działaniami Komisji objęto 25 osób uzależnionych, w tym 3 osoby nowozgłoszone, którym po wydaniu opinii o uzależnieniu polecono podjęcie leczenia odwykowego. Wydano 11 opinii do wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (z których 4 to zezwolenia jednorazowe) a także dofinansowano programy profilaktyczne dla 9 pacjentów Poradni Profilaktyki i Leczenia Odwykowego w Oświęcimiu. Dla 50 dzieci ze szkoły podstawowej w Polance Wielkiej zorganizowano kolonię letnią z realizacją programu profilaktycznego. Dofinansowano działania pozaszkolnych kółek zainteresowań gimnazjum (zakup materiałów szkolno – biurowych dla koła plastycznego, artystycznego i kabaretu), dofinansowano działania pedagogów szkolnych w realizacji programów profilaktycznych na zielonej szkole dla dzieci szkoły podstawowej (40 osób). Z inicjatywy Komisji w 2006 roku dla uczniów szkół gminnych zorganizowane zostały warsztaty profilaktyczne – programem objętych zostało ok. 300 uczniów szkoły podstawowej (2 warsztaty) oraz 100 gimnazjalistów.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej znowelizowała zasady przyznawania pomocy społecznej. Zmieniły się zarówno kryteria przyznawania pomocy, jak też poszczególne formy pomocy. Pojawiły się nowe zadania obciążające budżet gminy, m. in. odpłatność za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej. Wypłata zasiłków okresowych stała się zadaniem własnym gminy.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ◆ ubóstwa,
- ◆ sieroctwa,
- ◆ bezdomności,
- ◆ potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- ◆ bezrobocia,
- ◆ niepełnosprawności,
- ◆ długotrwałej choroby,
- ◆ bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- ◆ alkoholizmu lub narkomanii,
- ◆ trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- ◆ klęski żywiołowej lub ekologicznej,
- ◆ trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- ◆ zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- ◆ przemocy w rodzinie.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza:

- ◆ dla osoby samotnie gospodarującej – 477 zł,
- ◆ dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 351 zł na osobę w rodzinie,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z w/w okoliczności.

Ważnym obszarem pracy GOPS w Polance Wielkiej jest praca socjalna polegająca na załatwianiu spraw podopiecznych, współpracy z instytucjami – PCPR, ZUS, PUP, policją, sądem, kuratorami szkolnymi i szkołami, innymi ośrodkami pomocy, i innymi jednostkami. GOPS współpracuje ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Oświęcimiu. W zawartym porozumieniu Polanka Wielka ma zagwarantowane 2 miejsca w Domu Samopomocy. W chwili obecnej ze wsparcia tej placówki korzysta 1 mieszkaniec Polanki.

GOPS udziela pomocy w redagowaniu pozwów do sądu w sprawach o uzyskanie alimentów, separacji i rozwodów. Każdego roku organizowany jest „Oplatek dla najstarszych mieszkańców Polanki”, w którym bierze udział około 240 osób. Zadanie wykonywane jest we współpracy z Komisją Rady Gminy ds. ochrony środowiska, zdrowia i pomocy społecznej, a finansowane przez Urząd Gminy.

Ponadto w GOPS dyżuruje psycholog, który zajmuje się głównie poradnictwem, terapią, przeprowadzaniem badań i wydawaniem opinii np. dla celów orzecznictwa.

Rocznie pracownicy socjalni przeprowadzają około 180 wywiadów środowiskowych, kontrolnych i alimentacyjnych u osób zobowiązanych do alimentacji, dla potrzeb GOPS w Polance Wielkiej. Badają oni również sytuację rodzin i sporządzają karty informacyjne dla Urzędu Gminy w Polance Wielkiej, PCPR, Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności. Pracownicy każdorazowo udzielają porad dotyczących najczęściej załatwiania spraw urzędowych oraz nieskomplikowanych porad prawnych.

Począwszy od dnia 1 maja 2004 r. GOPS w Polance Wielkiej realizuje wypłatę świadczeń rodzinnych. Od miesiąca lutego 2006r. realizuje nowe świadczenie, które polega na wypłacie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, tzw. „becikowego”.

Wypłatę świadczeń rodzinnych GOPS w Polance Wielkiej realizuje od 1 maja 2004 roku. W 2006 roku ze świadczeń rodzinnych w gminie skorzystało z 268 osób. Najwięcej osób otrzymało wsparcie w formie zasiłku rodzinnego – było to aż 67,54% wszystkich osób korzystających ze świadczeń rodzinnych udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Duży udział w strukturze, bo niemal 45% stanowiły osoby otrzymujące dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Żaden z mieszkańców gminy nie otrzymywał natomiast dodatku do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Tabela 2.6.2. Osoby korzystające ze świadczeń rodzinnych udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej w 2006 roku.

Lp.	RODZAJ ŚWIADCZENIA	Osoby korzystające ze świadczeń	
		liczba	%
1	zasiłek rodzinny	181	67,54
2	dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	12	4,48
3	dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0,00
4	dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	29	10,82
5	dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	6	2,24
6	dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	13	4,85
7	dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	120	44,78
8	dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	75	27,99
9	wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	50	18,66
10	zasiłek pielęgnacyjny	59	22,01
11	świadczenie pielęgnacyjne	3	1,12
12	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	48	17,91
13	zaliczka alimentacyjna	6	2,24
14	składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń pielęgnacyjnych	2	0,75
×	RAZEM	268	100,00

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej.

Z pomocy środowiskowej w Polance Wielkiej w 2006 roku skorzystało łącznie 55 osób. Najwięcej, bo 29 osób, czyli ponad 50% ogółu, otrzymało pomoc w postaci zasiłków celowych

i zasiłków w naturze. Duży udział w pomocy środowiskowej stanowiły zasiłki okresowe (32,73%), a także posiłki, z których całość przeznaczona była na dożywianie dzieci.

Tabela 2.6.3. Osoby korzystające z pomocy środowiskowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej w 2006 roku.

Lp.	RODZAJ ŚWIADCZENIA	Osoby korzystające ze świadczeń	
		liczba	%
1	zasiłek stały	9	16,36
2	noclegownia	0	0,00
3	zasiłek okresowy	18	32,73
4	posiłek	16	29,09
	w tym: dożywianie dzieci	16	29,09
5	usługi opiekuńcze	0	0,00
6	inne zasiłki celowe i w naturze	29	52,73
	w tym: zasiłki celowe specjalne	1	1,82
×	RAZEM	55	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej.

Działalność GOPS odbywa się poprzez pracę wykonywaną przez: kierownika, pracowników administracyjnych i pracowników socjalnych.

Na podstawie § 4 regulaminu organizacyjnego stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 6/2003 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 3.11.2003 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej kierownikowi placówki przydzielono następujące zakresy czynności:

- ◆ Znajomość, stosowanie i przestrzeganie przepisów prawa, norm ogólnych, regulaminów, zarządzeń i instrukcji w zakresie zajmowanego stanowiska.
- ◆ Przestrzeganie zasad organizacyjnych i porządkowych.
- ◆ Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej.
- ◆ Przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń.
- ◆ Współdziałanie z grupami i społecznościami lokalnymi mającymi na celu rozwijanie w nich zdolności do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów.
- ◆ Organizowanie różnorodnych form pomocy, a także udział w rozwijaniu infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym.
- ◆ Zapobieganie procesowi marginalizacji osób i grup, a także przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom w środowisku lokalnym.
- ◆ Planowanie środków finansowych na działalność GOPS.

- ◆ Ocena problemów społecznych terenu i przedstawianie propozycji ich rozwiązania.
- ◆ Współpraca z innymi instytucjami, organizacjami społecznymi, kościołem, itp. w sprawach pomocy społecznej.
- ◆ Wykonywanie innych zaleceń nie objętych niniejszym zakresem czynności a zleconych przez jednostki nadrzędne.
- ◆ Kierowanie pracą GOPS w Polance Wielkiej.
- ◆ Prowadzenie działalności administracyjnej GOPS.
- ◆ Diagnozowanie i analizowanie stanu pomocy społecznej oraz potrzeb w tym zakresie.
- ◆ Wydawanie decyzji w sprawach świadczeń z zakresu zadań zleconych i przygotowywanie dokumentacji do podjęcia decyzji w ramach świadczeń z zadań własnych.
- ◆ Składanie Radzie Gminy rocznych sprawozdań z działalności GOPS.
- ◆ Przestrzeganie przepisów BHP i P.Poż.
- ◆ Współdziałanie z innymi instytucjami, organizacjami społecznymi, kościołem, itp. w sprawach pomocy społecznej.
- ◆ Podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych.

Stanowisko Kierownika GOPS podporządkowane jest służbowo bezpośrednio Wójtowi Gminy Polanka Wielka.

Do zakresu czynności pracownika administracyjnego GOPS w Polance Wielkiej należy:

- ◆ Znajomość, stosowanie i przestrzeganie przepisów prawa w zakresie ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i innych wykorzystywanych podczas pracy.
- ◆ Przyjmowanie wniosków, przygotowywanie, kompletowanie dokumentacji wymaganej do przyznawania świadczeń z pomocy społecznej.
- ◆ Udzielanie informacji, przyjmowanie wniosków, przygotowywanie, kompletowanie i prowadzenie dokumentacji wymaganej do przyznawania świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych.
- ◆ Przyjmowanie, przygotowywanie, wysyłanie korespondencji oraz przestrzeganie terminowości jej załatwiania.
- ◆ Wykonywanie innych zaleceń nie objętych niniejszym zakresem czynności a zleconych przez kierownika GOPS.

Pracownik administracyjny w swojej pracy powinien przestrzegać:

- ◆ Kierowanie się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia.
- ◆ Przeciwdziałanie praktykom niehumanitarnym, dyskryminującym osobę, rodzinę lub grupę.
- ◆ Udzielanie osobom, którym służy pełnej informacji o przysługującym im świadczeniach i dostępnych formach pomocy.
- ◆ Zachowanie w tajemnicy informacji uzyskanych w toku czynności zawodowych także po ustaniu zatrudnienia, chyba że działa to przeciwko dobru osoby lub rodziny.
- ◆ Przestrzeganie przepisów BHP i P.Poż.
- ◆ Rzetelnie i sumiennie wywiązywać się z powierzonych obowiązków.
- ◆ Przestrzeganie ustalonego czasu pracy i porządku.
- ◆ Prowadzić obowiązującą na stanowisku pracy dokumentację.
- ◆ Dokładnie i sumiennie wykonywać polecenia przełożonego.

- ◆ Podnosić swoje kwalifikacje zawodowe.

Stanowisko pracownika administracyjnego podporządkowane służbowo bezpośrednio kierownikowi GOPS.

Do zakresu czynności Pracownika Socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej należy:

- ◆ Znajomość, stosowanie i przestrzeganie przepisów prawa w zakresie ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i innych wykorzystywanych podczas pracy.
- ◆ Przyjmowanie wniosków, przygotowywanie, kompletowanie i prowadzenie dokumentacji wymaganej do przyznawania świadczeń z pomocy społecznej.
- ◆ Udzielanie informacji, przyjmowanie wniosków, przygotowywanie, kompletowanie i prowadzenie dokumentacji wymaganej do przyznawania świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych.
- ◆ Wspomaganie osób i rodzin wymagających pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej.
- ◆ Współdziałanie z grupami i społecznościami lokalnymi mającymi na celu rozwijanie w nich zdolności do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów.
- ◆ Organizowanie różnorodnych form pomocy, a także udział w rozwijaniu infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym.
- ◆ Zapobieganie procesowi marginalizacji osób i grup, a także przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom w środowisku lokalnym.
- ◆ Przyjmowanie, przygotowywanie, wysyłanie korespondencji oraz przestrzeganie terminowości jej załatwiania.
- ◆ Współpraca z innymi instytucjami, organizacjami społecznymi, kościołem, itp. w sprawach pomocy społecznej.
- ◆ Wykonywanie innych zaleceń nie objętych niniejszym zakresem czynności a zleconych przez kierownika GOPS.
- ◆ Kierowania się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia.
- ◆ Przeciwdziałanie praktykom niehumanitarnym, dyskryminującym osobę, rodzinę lub grupę.
- ◆ Udzielanie osobom, którym służy pełnej informacji o przysługującym im świadczeniach i dostępnych formach pomocy.
- ◆ Zachowanie w tajemnicy informacji uzyskanych w toku czynności zawodowych także po ustaniu zatrudnienia, chyba że działa to przeciwko dobru osoby lub rodziny.
- ◆ Przestrzegać przepisów BHP i P.Poż.
- ◆ Rzetelnie i sumiennie wywiązywać się z powierzonych obowiązków.
- ◆ Przestrzegać ustalonego czasu pracy i porządku.
- ◆ Prowadzić obowiązującą na stanowisku pracy dokumentację.
- ◆ Dokładnie i sumiennie wykonywać polecenia przełożonego.
- ◆ Podnosić swoje kwalifikacje zawodowe.

Stanowisko pracownika socjalnego podporządkowane służbowo bezpośrednio kierownikowi GOPS. Wyjazdy służbowe odbywać się będą na zasadzie delegacji służbowej podpisanej przez kierownika GOPS w Polance Wielkiej.

2.7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie Polanka Wielka odpowiedzialna jest Komenda Powiatowa Policji z siedzibą w Oświęcimiu w przy ul. Wyspiańskiego 2.

Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu realizuje na obszarze powiatu oświęcimskiego zadania Policji w zakresie ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego określone w ustawach i przepisach wykonawczych wydanych na ich podstawie. Komenda spełnia funkcje organizatorskie, nadzorcze i koordynacyjne wobec jednostek podległych oraz funkcje wykonawcze w zakresie ochrony życia i zdrowia obywateli oraz mienia a także bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Komendzie Powiatowej Policji podlegają następujące jednostki organizacyjne:

- ◆ Komisariat Policji w Brzeszczach, ul. Ofiar Oświęcimia 28,
- ◆ Komisariat Policji w Chelmku, ul. Piastowska 18,
- ◆ Komisariat Policji w Kętach, ul. Krakowska 25, oraz
- ◆ Komisariat Policji w Zatorze, ul. Kongresowa 12.

Dzielnicowy w gminie Polanka Wielka dyżuruje pod numerem telefonu 0–33 847–52–37. Poza Polanką Wielką rewirem dzielnicowego są miejscowości: Grojec, Stawy Grójeckie i Łazy. Dyżury są pełnione w każdy czwartek w godzinach 14.30 – 16.30 w Urzędzie Gminy w Polance.

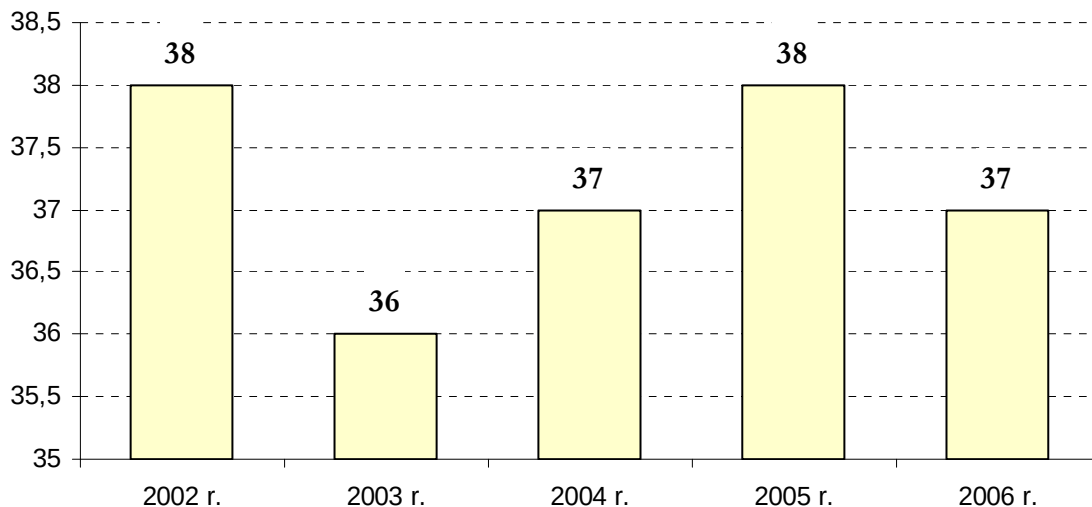
W 2006 roku na obszarze administracyjnym gminy Polanka Wielka odnotowano 37 przestępstw, z których 15 stanowiły przestępstwa pospolite a 22 to zdarzenia w ruchu drogowym. Liczba przestępstw w ostatnich latach utrzymywała się na względnie stałym poziomie, a okresowe wahania w liczebności były niewielkie (kolejne lata różniły się od siebie o 1 bądź 2 jednostki).

**Tabela 2.7.1. Charakterystyka i liczba przestępstw dokonywanych
w gminie Polanka Wielka w latach 2002 – 2006.**

Lp.	KATEGORIA PRZESTĘPSTWA	LATA				
		2002	2003	2004	2005	2006
Przestępstwa pospolite						
1	Włamania	8	5	11	3	3
2	Kradzież	5	4	1	8	4
3	Pozostałe przestępstwa	11	7	12	13	8
Zdarzenia w ruchu drogowym						
4	Liczba wypadków	4	6	2	3	1
5	Liczba zabitych w wypadkach	0	1	0	0	0
6	Liczba rannych w wypadkach	8	5	2	3	1
7	Liczba kolizji drogowych	10	14	11	11	21
×	RAZEM PRZESTĘPSTWA	38	36	37	38	37

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu.

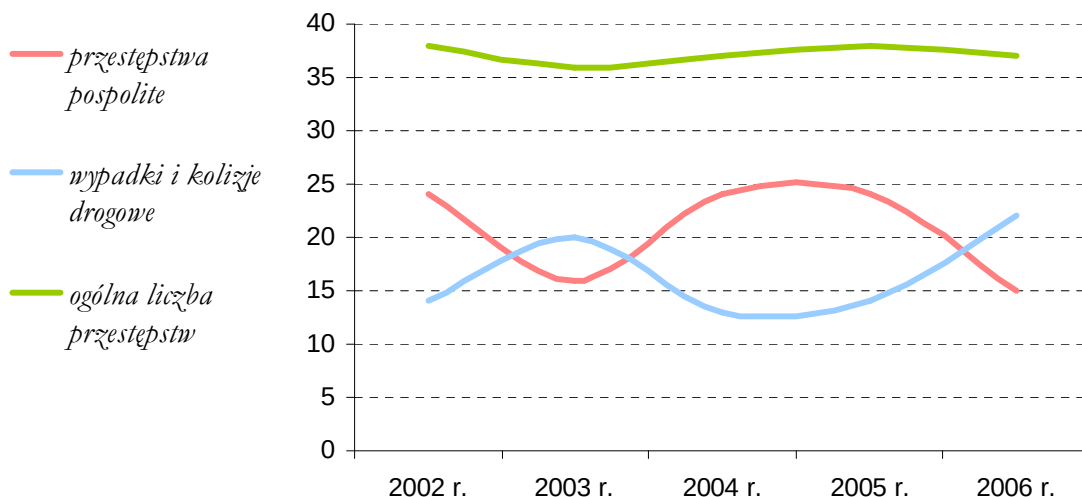
Rysunek 2.7.2. Przestępczość w gminie Polanka Wielka w latach 2002 – 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu.

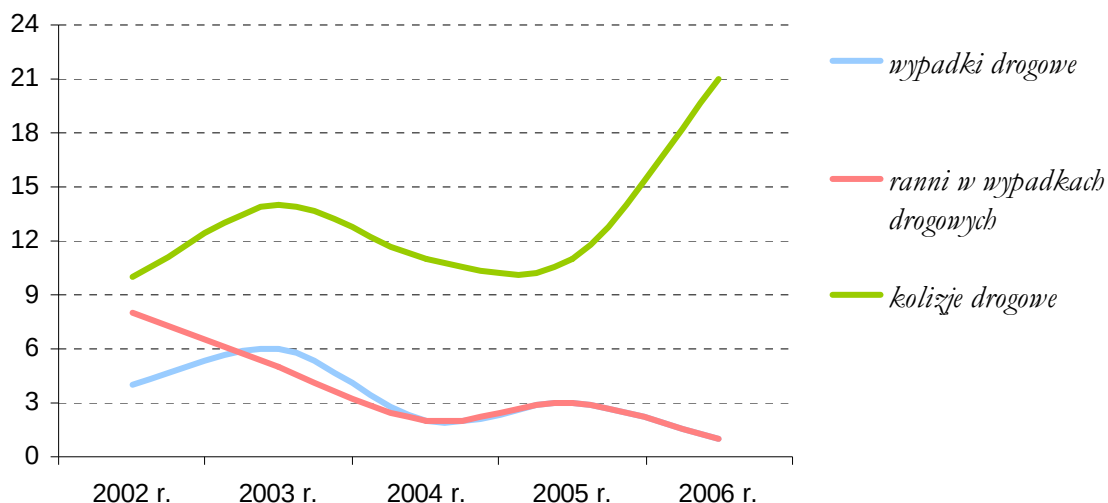
Wśród przestępstw pospolitych dokonanych na obszarze gminy w 2006 roku odnotowano 3 włamania, 4 kradzieże i 8 przestępstw zakwalifikowanych jako „pozostałe”. W ciągu 5 lat, tj. 2002 – 2006, ilość zgłoszonych przestępstw pospolitych zmniejszyła się o 37,50%, jednak zmiany w poszczególnych latach miały charakter niestabilny i nie można mówić o utrzymującej się tendencji spadkowej. W 2002 roku odnotowano bowiem 24 przestępstwa, w kolejnym o 8 przestępstw mniej (niemal 67%), w następnych 2 latach powtórzyła się liczba 24 przestępstw pospolitych (trzykrotny wzrost w porównaniu do roku 2003), natomiast w ostatnim z prezentowanych lat ich liczba wyniosła 15 (spadek w zestawieniu z rokiem 2005 o 37,50%).

Rysunek 2.7.3. Przestępczość w gminie Polanka Wielka w latach 2002 – 2006 z podziałem na przestępstwa pospolite oraz wypadki i kolizje drogowe.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu.

Rysunek 2.7.4. Zdarzenia drogowe w gminie Polanka Wielka w latach 2002 – 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu.

W 2006 roku w Polance Wielkiej odnotowano 22 zdarzenia w ruchu drogowym, w tym 21 kolizji drogowych i 1 wypadek, w którym ranna została 1 osoba. Na przestrzeni kilku ostatnich lat obserwowano pozytywne zmiany w bezpieczeństwie ruchu drogowego na terytorium Polanki Wielkiej. W latach 2002 – 2006 zaznaczyła się bowiem wyraźnie tendencja spadku liczebności wypadków w ruchu drogowym, malała także liczba rannych. Liczba wypadków zmniejszyła się w ciągu 5 lat o 75%, przy czym w poszczególnych latach zmiany nie miały charakteru jednostajnego lecz cykliczny, każdego roku przebiegały naprzemiennie: 50% wzrost liczby wypadków w 2003 roku w porównaniu do roku 2002, a 66,67% spadek w 2004 w zestawieniu z rokiem 2003 oraz 50% wzrost w roku kolejnym, tj. w 2005 w porównaniu z 2004 i 66,67% spadek w ostatnim z analizowanych lat.

W ciągu 5 prezentowanych lat o 87,50% spadła liczba osób rannych w wypadkach drogowych.

Przeciwna tendencja występowała natomiast zmianach liczebności kolizji drogowych. Liczba ta w latach 2002 – 2006 wzrosła ponad dwukrotnie z 10 do 21 zdarzeń tego typu, a średnioroczny wzrost wyniósł 20,38%.

2.8. ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ GMINY

2.8.1. GOSPODARKA

Ogółem na terytorium Polanki funkcjonuje 623 gospodarstw rolnych. Większość z nich to typowe dla Małopolski małe gospodarstwa rodzinne o powierzchni 1 – 5 ha, cechujące się niekorzystnym rozłogiem ziemi użytkowanej rolniczo, a całość lub większość produkcji rolnej przeznaczające na zaspokojenie własnych potrzeb. Wg danych Urzędu Gminy z 2006 roku 463 to właśnie tego typu gospodarstwa, a stanowią one aż 74,32% wszystkich gospodarstw rolnych na terenie gminy. Dużą część, bo aż 17,98% ogółu zajmują bardzo małe obszarowo gospodarstwa, które dysponują powierzchnią mniejszą niż 1ha. Mały udział w strukturze zajmują gospodarstwa 6 – 10 ha – w 2006 roku funkcjonowało 40 takich jednostek i stanowiły one 6,42% wszystkich gospodarstw rolnych w Polance Wielkiej. Średniej wielkości gospodarstw, czyli o powierzchni 11 – 15 ha jest niespełna 1% ogółu, znikoma część, bo zaledwie 2 jednostki i 0,32% to gospodarstwa towarowe o areale 51 – 100 ha. Mimo bardzo małej powierzchni gospodarowania gospodarstwa w Polance Wielkiej cechują się jednak wysoką kulturą rolną.

Tabela 2.8.1.1. Struktura obszarowa gospodarstw rolnych w gminie Polanka Wielka w 2006 roku.

POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH	2006 ROK	
	liczba	%
< 1 ha	112	17,98
1 – 5 ha	463	74,32
6 – 10 ha	40	6,42
11 – 15 ha	6	0,96
16 – 50 ha	2	0,32
51 – 100 ha	0	0,00
> 100 ha	0	0,00
RAZEM	623	100,00

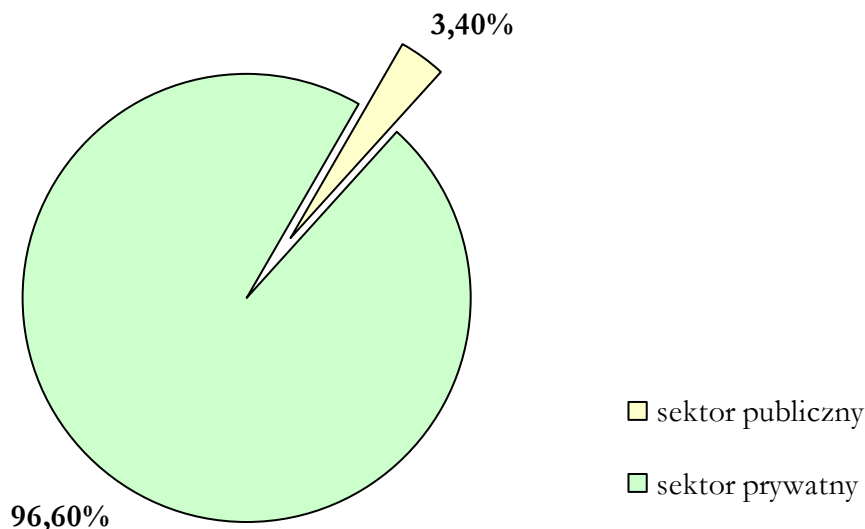
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Polance Wielkiej.

W dziale produkcji zwierzęcej dominuje chów trzody chlewnej, której pogłowie szacuje się na około 100 – 155 sztuk/ha w zależności od cyklu koniunkturalnego (tzw. cykl świński – przyp. autora). Na małą skalę hodzi się drób, z roku na rok zmniejsza się skala hodowli bydła mlecznego.

Poza tradycyjnymi działami produkcji w sektorze rolniczym w Polance Wielkiej niemalą rolę spełnia gospodarka rybacka. W gminie znajduje się 12 hodowlanych stawów rybnych o łącznej powierzchni 22 ha. Część stawów rybnych jest własnością Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Polance Wielkiej, część jest w rękach prywatnych właścicieli. W stawach hodowlanych produkuje się głównie karpia.

W Polance Wielkiej nie funkcjonują instytucje działające w otoczeniu agrobiznesu. Nie istnieją również organizacje społeczne rolników.

**Rysunek 2.8.1.2. Podmioty gospodarcze w gminie Polanka Wielka w 2006 roku
z uwzględnieniem formy własności.**

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

W gminie Polanka Wielka funkcjonuje 265 podmiotów gospodarczych. Wśród firm dominują przedsiębiorstwa sektora prywatnego. Wg danych GUS z 2006 roku jest ich 256 i stanowią 96,60% wszystkich podmiotów, natomiast pozostałe 3,40% (9 jednostek) zajmują przedsiębiorstwa sektora publicznego.

Spośród przedsiębiorstw publicznych najwięcej, bo 6, jest państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego. W sektorze prywatnym dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – w 2006 roku było ich 226 czyli 88,28% wszystkich firm prywatnych w gminie.

Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy Polanka Wielka zmieniała się w ostatnich kilku latach. Np. w latach 2000 – 2006 odnotowano wzrost liczby przedsiębiorstw z 201 w roku 2000 do 265 w 2006 roku. W ciągu 7 lat przybyły zatem 64 jednostki, wzrost wyniósł 31,84%, a średnio każdego roku przybywało 4,71% przedsiębiorstw.

Na zmiany w liczbie podmiotów gospodarczych w latach 2000 – 2006 miały wpływ wahania występujące wśród przedsiębiorstw sektora prywatnego. W sektorze publicznym liczba jednostek utrzymywała się na względnie stałym poziomie (jedynie 2001 roku w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 1 jednostkę).

**Tabela 2.8.1.3. Liczba podmiotów gospodarczych wg sektorów
w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006.**

PODMIOTY GOSPODARCZE	LATA						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
☐ SEKTOR PUBLICZNY							
podmioty gospodarki narodowej ogółem	10	9	9	9	9	9	9
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	4	6	6	6	6	6	6
przedsiębiorstwa państwowe	0	0	0	0	0	0	0
spółki handlowe (prawa handlowego)	0	0	0	0	0	0	0
spółki handlowe (prawa handlowego) z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0	0	0	0	0
państwowe i samorząd. jednostki prawa budżetowego gospodarstwa pomocnicze	2	0	0	0	0	0	0
☐ SEKTOR PRYWATNY							
podmioty gospodarki narodowej ogółem	191	207	209	218	238	245	256
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	164	181	183	192	210	215	226
spółki handlowe (prawa handlowego)	2	3	3	3	3	3	3
spółki handlowe (prawa handlowego) z udziałem kapitału zagranicznego	2	2	2	2	2	2	2
spółdzielnie	1	1	1	1	1	1	1
fundacje	0	0	0	0	0	0	0
stowarzyszenia i organizacje społeczne	2	2	2	2	2	2	2
OGÓŁEM PODMIOTY	201	216	218	227	247	254	265

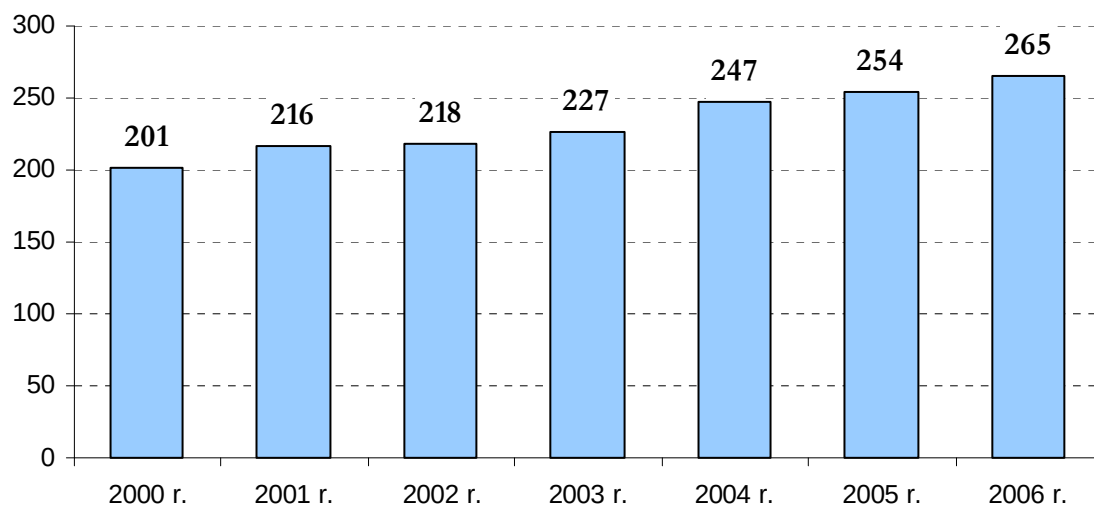
Źródło: <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Największymi przedsiębiorstwami na działającymi w Polance Wielkiej są:

- ◆ Murarstwo, piekarstwo oraz doradztwo budowlane oraz sklep ogólnospożywczy, Robert Tyran,
- ◆ Zakład Remontowo – Budowlany, inż. Grzegorz Boba,
- ◆ Zakład wędliniarski, Tadeusz Kubica,
- ◆ Przedsiębiorstwo Autokarowo – Transportowo – Handlowe „Frajna”, transport osobowy i ciężarowy, Franciszek Kryta,
- ◆ AVANTI sp. z o.o. (branża tekstylna),
- ◆ Usługi transportowe, Tadeusz Romanek,
- ◆ P.P.U.H. POLAN – PLAST, Zięba Bogdan (wyroby tworzyw sztucznych),
- ◆ Firma Usługowo – Handlowa „FRANCIK” (transport samochodami ciężarowymi),
- ◆ Firma przewozowa, Zemanek Józef (transport osobowy),

- ◆ Usługi Budowlane "POLTYNK", Zajas Bogdan, oraz Zakład Instalatorski, Stanisław Wandor (instalacje sanitarne, wodno – kanalizacyjne).

Rysunek 2.8.1.4. Zmiany w liczbie podmiotów gospodarczych w gminie Polanka Wielka w latach 2000 – 2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

2.8.2. RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

W gminie Polanka Wielka w 2006 roku odnotowano 259 pracujących, z których 122 osoby stanowiły kobiety (47,10% ogółu zatrudnionych), a pozostałe 52,90% (137 osób) mężczyźni. Głównym miejscem pracy mieszkańców Polanki Wielkiej są zakłady produkcyjne znajdujące się w pobliskim ośrodku przemysłowym – Oświęcimiu, ale także na Śląsku (głównie Kopalnie Węgla Kamiennego). Coraz więcej osób znajduje zatrudnienie w sektorze usług. Mało natomiast jest osób utrzymujących się z pracy na roli.

Tabela 2.8.2.1. Liczba bezrobotnych mieszkańców Polanki Wielkiej zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu w podziale na półroczne okresy sprawozdawcze w latach 2003 – 2006.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LATA							
	2003		2004		2005		2006	
	I	II	I	II	I	II	I	II
OGÓŁEM	203	184	189	195	192	191	154	146
Kobiety	129	118	124	118	133	126	106	104
Bezrobotni młodociani	93	81	84	81	88	89	68	65
Bezrobotni z prawem do zasiłku	20	29	28	29	24	19	23	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.pup.oswiecim.pl/>

Wg danych Powszechnego Spisu przeprowadzonego w 2002 roku największa część, bo 36,53% mieszkańców gminy to osoby będące na utrzymaniu innych członków rodziny. Drugą grupę stanowi ludność utrzymująca się z pracy najemnej poza rolnictwem (29,52% ogółu), natomiast trzecią – osoby, których głównym źródłem dochodu jest źródło niezarobkowe, czyli renty bądź emerytury – takie osoby w gminie Polanka Wielka stanowią 25,57% lokalnej społeczności. Załedwie dla niespełna 6% mieszkańców głównym źródłem dochodów jest praca we własnym gospodarstwie rolnym.

Wg danych za ostatni dzień grudnia 2006 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu zarejestrowanych jest 146 osób bezrobotnych. Stanowi to 1,89% wszystkich osób pozostających bez pracy zamieszkałych na obszarze powiatu oświęcimskiego (w całym powiecie oświęcimskim jest 7734 osób bezrobotnych). Wśród osób oficjalnie bezrobotnych kobiet jest 104 i stanowią one 71,23% w strukturze, 44,52% zajmują bezrobotni młodociani, czyli osoby w wieku 18 – 24 lat. Załedwie 13 osób, czyli 8,90% ogółu bezrobotnych to osoby posiadające prawo do zasiłku.

Stopa oficjalnego bezrobocia na terenie Polanki Wielkiej jest jedną z najniższych w całym powiecie. Na koniec 2006 roku odsetek osób oficjalnie pozostających bez pracy w porównaniu z liczbą mieszkańców w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania w gminie Polanka Wielka wynosił 5,88%. Niższym wskaźnikiem charakteryzowała się jedynie gmina miejsko – wiejska Brzeszcze, w której liczba pozostających bez pracy w zestawieniu z liczbą ludności wynosiła 5,72%. Dla porównania największy odsetek osób

bezrobotnych wynosił w 2006 roku 9,69% i miał miejsce w gminie Zator, natomiast średnio w powiecie stopa bezrobocia wynosiła 7,94%.

Tabela 2.8.2.2. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu w zestawieniu z liczbą osób w wieku produkcyjnym w poszczególnych gminach powiatu oświęcimskiego w 2006 roku.

GMINA	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH		LICZBA MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM	
	liczba	%	liczba	%
Gmina miejsko – wiejska Brzeszcze	799	5,72	13970	100,00
Gmina miejsko – wiejska Chelmek	517	6,15	8403	100,00
Gmina miejsko – wiejska Kęty	1912	8,82	21673	100,00
Gmina wiejska Osiek	366	7,50	4883	100,00
Gmina miejska Oświęcim	2379	9,31	25561	100,00
Gmina wiejska Oświęcim	719	6,77	10621	100,00
Gmina wiejska Polanka Wielka	146	5,88	2483	100,00
Gmina wiejska Przeciszów	349	8,31	4198	100,00
Gmina miejsko – wiejska Zator	547	9,69	5647	100,00
RAZEM W POWIECIE	7734	7,94	97439	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.pup.oswiecim.pl/> i <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu, począwszy od ostatniego dnia czerwca 2003 roku do 30 czerwca roku 2007 liczba osób oficjalnie pozostających bez pracy zmniejszyła się z 203 do 109 osób, czyli niemal dwukrotnie. W poszczególnych okresach zmiany miały różny przebieg i natężenie, jednak wyraźnie zaznaczył się trend malejący, czego efektem jest zmniejszenie liczby osób pozostających bez pracy o 46,30%. Średnio w każdym półroczu liczba bezrobotnych mieszkańców Polanki Wielkiej malała o 7,48%.

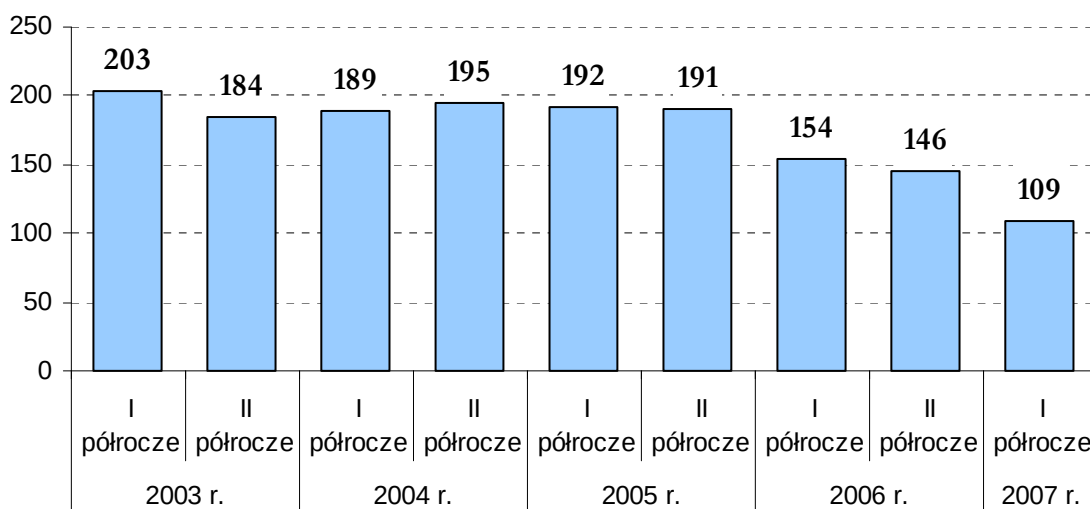
Największe zmiany w liczbie osób bezrobotnych zaobserwowano w ostatnich 2 latach tj. w okresie od czerwca 2005 roku do czerwca roku bieżącego (2007 – przyp. autora). Wówczas zmalała liczba osób bezrobotnych ze 191 do 109, czyli spadek wyniósł 49,93%.

Bezrobotni mieszkańcy gminy Polanka Wielka zarejestrowani w PUP w Oświęcimiu stanowią 2,64% ogólnej liczby ludności i 5,88% mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym⁵. Są to jednak oficjalne dane i nie uwzględniają tzw. ukrytego bezrobocia. Potwierdzają to rozbieżności pomiędzy osobami zatrudnionymi a oficjalnie pozostającymi bez pracy. Zjawisko to, zwane również bezrobociem agrarnym charakteryzuje obszary wiejskie w Polsce, przy czym w województwie małopolskim, ze względu na specyficzne warunki występuje w szczególnym

⁵ Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Bank Danych Regionalnych, liczba ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania w 2006 roku oraz danych statystycznych Powiatowego rzędu Pracy w Oświęcimiu z 2006 roku

nasileniu. Wynika ono bezpośrednio z charakteru małopolskiego rolnictwa cechującego się przede wszystkim niekorzystną strukturą obszarową gospodarstw rolnych (średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w Małopolsce jest dwukrotnie niższa niż w kraju i wynosi zaledwie 3,5 ha) oraz niekorzystnym rozłogiem ziemi użytkowanej rolniczo. Odsetek osób czynnych zawodowo w rolnictwie jest bardzo niski, a zjawisko dwuzawodowości jest powszechne w małopolskiej wsi. Niskie areale gospodarstw oraz duże zasoby siły roboczej powodują, że ludność szuka zatrudnienia w pobliskich ośrodkach przemysłowych zlokalizowanych m.in. w stolicy powiatu Oświęcimiu oraz na Górnym Śląsku.

Rysunek 2.8.2.3. Zmiany w liczbie bezrobotnych mieszkańców gminy Polanka Wielka zarejestrowanych w PUP w Oświęcimiu w ujęciu półrocznym w latach 2003 – 2007.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.pup.oswiecim.pl/>

Przywiązanie do ziemi i tradycje rolnicze powodują, że małe gospodarstwa rolne produkują na własne potrzeby, a bardzo znikomy odsetek z nich to gospodarstwa towarowe. Małe areale gospodarstw przy niskim stopniu specjalizacji oraz niskim stopniu wyposażenia w środki techniczne sprawiają, że produkcja rolna jest nieopłacalna. Dysparytet dochodowy będący charakterystyczny dla sektora rolniczego powoduje, że ludność wiejska szuka zatrudnienia w innych sektorach gospodarczych, a słaby poziom wykształcenia umożliwia znalezienie takowego w przemyśle w zlokalizowanych w niewielkiej odległości od gminy śląskich kopalniach, bądź w zakładach przemysłu chemicznego znajdującego się w pobliskim Oświęcimiu.

2.9. ŻYCIE KULTURALNE MIESZKAŃCÓW

Organizatorem życia kulturalnego gminy Polanka Wielka jest prężnie działające Gminne Centrum Kultury. Centrum prowadzi działalność kulturalną organizując różnego rodzaju imprezy, zarówno okolicznościowe jak i stałe, które odbywają się każdego roku. Do corocznych imprez cyklicznych należą:

- ◆ Obchody Dnia Kultury (kwiecień),
- ◆ Majowy Festiwal Muzyczny (maj),
- ◆ Święto Ludowe (maj),
- ◆ Dni Polanki Wielkiej (lipiec), oraz
- ◆ Dożynki (sierpień).

Przy Gminnym Centrum Kultury w Polance Wielkiej działają:

- ◆ młodzieżowy zespół wokalny-instrumentalny,
- ◆ orkiestra dęta,
- ◆ Zespół Pieśni i Tańca „Polancza”,
- ◆ zespół taneczny „Revolt”,
- ◆ ognisko muzyczne, oraz
- ◆ pracownia modelarska.

Młodzieżowy zespół wokalny – instrumentalny powstał w 2006 roku w miejsce istniejącego przez 20 lat chóru „Polana”. Jego szeregi zasilają dzieci i młodzież ze Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Polance Wielkiej. Swoim programem zespół uświetnia większość uroczystości odbywających się na terenie gminy.

Orkiestra dęta działa pod patronatem Ochotniczej Straży Pożarnej. W 2005 roku obchodziła jubileusz 100-lecia działalności. Od 1984 r. orkiestrę prowadzi Jan Jarosz. Zespół bierze udział we wszystkich uroczystościach lokalnych, tak świeckich jak i kościelnych. W 2000 r. orkiestra gościnnie wystąpiła w Niemczech na Święcie Starego Miasta Schwarzenbach. W ubiegłym roku Orkiestra wzięła udział w XIX Regionalnym Przeglądzie Orkiestr w Krynicy Zdroju.

Zespół Pieśni i Tańca „Polancza” powstał w kwietniu 2004 roku, a już w czerwcu tego samego roku zadebiutował na I Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym, który odbył się w Poniewieżu na Litwie. Członków zespołu łączyła wspólna pasja, jaką jest nauka tradycyjnych tańców i pieśni oraz poznawanie bogatej kultury swojego kraju. Na repertuar zespołu składają się: pieśni i tańce krakowskie, rzeszowskie, lubelskie, mazur i polka. „Polanczy” towarzyszy chórki i kapela.

Zespół bierze udział we wszystkich uroczystościach lokalnych odbywających się na terenie gminy, występuje również w sąsiednich miejscowościach.

W 2005 r. „Polancza” wystąpił na Tygodniu Kultury Beskidzkiej w Oświęcimiu i Szczyrku, na Międzynarodowych Targach Sztuki Ludowej w Krakowie. Zespół wziął również udział w VI Międzynarodowym Przeglądzie Spółdzielczych Zespołów Artystycznych w Polanicy – Zdroju gdzie zdobył I wyróżnienie.

W 2006 r. zespół zajął I miejsce w kategorii Zespoły Taneczne na VI Powiatowym Przeglądzie Ludowych Zespołów Artystycznych. Polancza wzięła udział w Tygodniu Kultury

Beskidzkiej w Wiśle, Oświęcimiu i Makowie Podhalańskim, a w sierpniu wyjechała na Festiwal Zespołów Folklorystycznych do Francji.

Zespół taneczny „Rewolt” działa od lutego 2001 roku. Przez 5 lat zespół występował pod nazwą „Shine”. W roku 2006 została zmieniona nazwa na „Revolt”. Przez trzy kolejne lata „Shine” zajmował I miejsce na Powiatowym Przeglądzie Cheerleaders w Brzeszczach. Dziewczeta występują również na zawodach sportowych, rozgrywkach koszykówki, siatkówki. W ubiegłym roku dały one występ w Goczałkowicach podczas meczu Polska – Kanada, w ramach Międzynarodowych Zawodów Piłki Siatkowej Pań. Dziewczeta są również ozdobą wszystkich imprez lokalnych. Razem z chórem „Polana” w sierpniu 2004 roku reprezentowały Polankę Wielką na Święcie Starego Miasta Schwarzenbach w Niemczech.

Klub modelarski „Krzyżak” działa od maja 2005 roku, i co roku bierze udział w Ogólnopolskich Zawodach Modeli Kartonowych o puchar Trzech Zapór Rzeki Soli w Porąbce, a także w Ogólnopolskich Zawodach Modeli Kartonowych w Przeciszowie.

Gminne Centrum Kultury wydaje kwartalnik „Polanin”, w którym zamieszczane są publikacje dotyczące gminy Polanka Wielka. Pismo redaguje kolegium w składzie:

- ◆ Redaktor Naczelny – Ryszard Tabaka,
- ◆ Sekretarz redakcji – Wiesława Zajas,
- ◆ Stała współpraca – ks. dziekan Tadeusz Porzycki, ks. Jerzy Wojciechowski, Tomasz Borowiecki, Andrzej Pokrzyk, Jan Jarosz.

Zainteresowani mieszkańcy stają się współredagującymi czasopismo, prezentując informacje z życia wsi oraz dostarczając głównie stare fotografie.

**Tabela 2.9.1. Gminna Biblioteka Publiczna w Polance Wielkiej w liczbach
w latach 2000 - 2006.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
księgozbiór	13393	13857	14352	15076	15627	16017	16596
czytelnicy	563	598	603	624	632	646	652
wypożyczenia	9503	10263	10572	10741	12253	12055	12182
wskaźnik wypożyczeń księgozbioru	16,88	17,16	17,53	17,21	19,39	18,66	18,68

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.stat.gov.pl/bdr/>

Przy Gminnym Centrum Kultury funkcjonuje dobrze wyposażona biblioteka oraz klub dla młodzieży i dorosłych. W klubie i w bibliotece istnieje możliwość skorzystania z Internetu. W klubie można również obejrzeć filmy w kinie domowym, korzystać z Internetu, zagrać w szachy, czy karty.

Gminna Biblioteka Publiczna w Polance Wielkiej dysponuje księgozbiorem w liczbie 16596 woluminów. Wg danych GUS w 2006 roku z biblioteki skorzystało 652 czytelników, co stanowi co 15,78% mieszkańców faktycznie zamieszkujących obszar gminy. Użytkownicy biblioteki wypożyczyli łącznie 12182 egzemplarze książek. Duży jest również wskaźnik wypożyczeń księgozbioru, który wynosił w roku 2006 18,68 egzemplarza książki w przeliczeniu na 1 zarejestrowanego czytelnika biblioteki.

Zmiany jakie miały miejsce w podstawowych miernikach charakteryzujących stan czytelnictwa w gminie w latach 2000 – 2006 świadczą o pozytywnych tendencjach zachodzących wśród mieszkańców Polanki Wielkiej w sferze kultury czytanej i stoją w opozycji do negatywnego zjawiska spadku czytelnictwa, które ma charakter globalny.

Liczba czytelników Gminnej Biblioteki Publicznej wzrastała w kolejnych latach. W roku 2006 placówkę biblioteczną w Polance Wielkiej odwiedziło o 89 osób więcej niż w 2000 roku. Na przestrzeni 7 lat liczba czytelników wzrosła zatem o 15,81%, a średnie tempo zmian wyniosło 2,48%. Wzrastała również liczba wypożyczanego księgozbioru. W roku 2000 użytkownicy biblioteki przeczytali 9503 książek, zaś w roku 2006 wartość ta wyniosła 12182 egzemplarze. Powyższe tendencje potwierdza wskaźnik wypożyczeń księgozbioru, tzn. liczba wypożyczonych egzemplarzy książek w przeliczeniu na 1 zarejestrowanego czytelnika. W 2000 roku 1 klient biblioteki wypożyczał średnio 17 książek, podczas gdy w roku 2006 liczba ta wynosiła 19.

Na terenie Polanki Wielkiej znajdują się 2 obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków nieruchomych Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków (KOBiDZ).

KOBiDZ jest instytucją kultury powołaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, która pełni funkcję głównego zaplecza merytorycznego służb konserwatorskich oraz koordynatora działań na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce. Celem Ośrodka jest realizacja polityki państwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego oraz opieki na tym dziedzictwem. Ośrodek, w swym obecnym kształcie, powstał z połączenia Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków oraz Ośrodka Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego.⁶ Pracownia Dokumentacji, Ewidencji i Rejestru Zabytków Nieruchomych Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków gromadzi odpisy decyzji wojewódzkich konserwatorów zabytków o wpisaniu do rejestru zabytków.

Do najważniejszych zabytków Polanki Wielkiej wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych KOBiDZ należą:

- ◆ kościół parafialny p.w. św. Mikołaja, ul. Kościelna, drewniany, z I połowy XVI, 1658, XVIII, nr rej.: kl.V-WK-101/37/61 z 30.12.1961 oraz A-280/78 z 20.03.1978, oraz
- ◆ zespół pałacowy, ul. Pałacowa II połowa XVIII, połowa XIX, nr rej.: A-408/82 z 12.04.1982, w skład którego wchodzi:
 - pałac, 1734 – 1769, ok. 1850, 1909,
 - oficyna południowa, 1769,
 - oficyna północna, 1769, l. 80 XX,
 - park,
 - spichrz, murowano – drewniany, III kw. XIX, i
 - budynek gospodarczy, 4 kw. XIX.

Poza w/w zabytkowymi nieruchomościami na uwagę zasługują również: cmentarz parafialny z XIX wieku, kilka przydrożnych kapliczek oraz pomnik ku czci poległych w I i II wojnie światowej.

W Polance Wielkiej działa Ludowy Klub Sportowy. LKS powstał w 1952 roku rozpoczynając swoją działalność od powołania sekcji piłki siatkowej. W latach 1984 – 1989 funkcjonował w nim zespół brydża sportowego. Obecnie funkcjonująca drużyna piłkarska „Strumień” działa w ramach sekcja piłki nożnej, która założona została w 1972 roku.

⁶ <http://www.kobidz.pl/app/site.php5/Show/1.html>

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANKA WIELKA W LATACH 2007 – 2015

Klub posiada 9 osobowy Zarząd oraz 64 członków aktywnych, tzn. zawodników regularnie trenujących w trzech grupach wiekowych:

- ◆ Trampkarze – od 10 do 15 roku życia,
- ◆ Juniorzy – 15 – 18 lat,
- ◆ Seniorzy – od 18 roku życia.

Każda z drużyn posiada opiekuna-trenera. Obecnie wszystkie drużyny rozgrywają swe mecze na szczeblu A – klasowym.

3. ANALIZA PRZEPROWADZONYCH BADAŃ

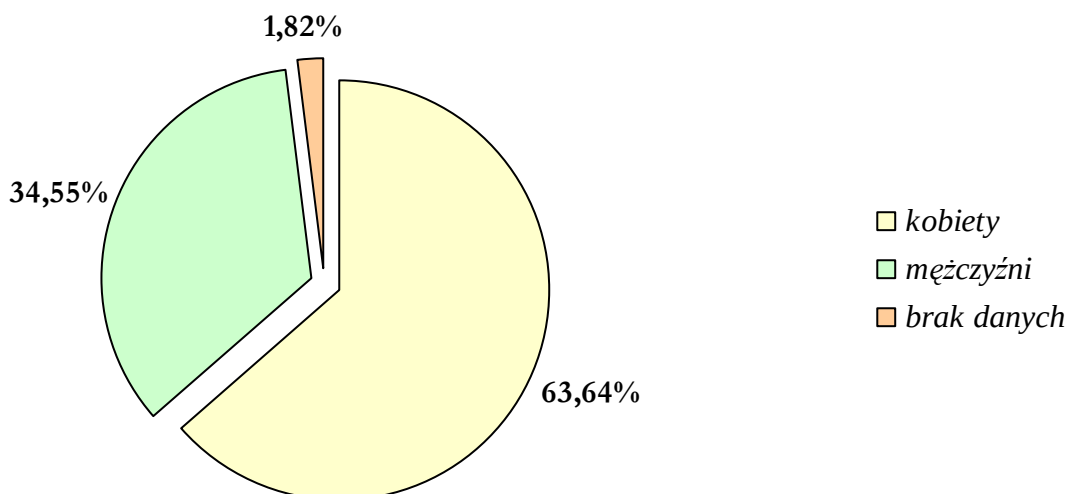
Badania ankietowe przeprowadzono w okresie od 7 do 15 listopada 2007 roku wśród wybranych losowo osób – mieszkańców gminy Polanka Wielka. Celem przeprowadzenia badań było poznanie opinii mieszkańców gminy na temat sytuacji społecznej w gminie Polanka Wielka.

Dokonana na podstawie badań analiza sytuacji społecznej w gminie to jeden z elementów mających wpływ i będący podstawą do opracowania **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Polanka Wielka w latach 2007 – 2015**.

3.1. CHARAKTERYSTYKA RESPONDENTÓW

Badania ankietowe przeprowadzono na losowo wybranej próbie 55 mieszkańców gminy Polanka Wielka. Większość respondentów, bo 63,64% ogólnej liczby osób biorących udział w badaniach stanowiły kobiety – było ich 35, przy 19 mężczyznach (34,55%). Jedną spośród wszystkich badanych osób nie odpowiedziała na pytanie dotyczące płci (1,82%).

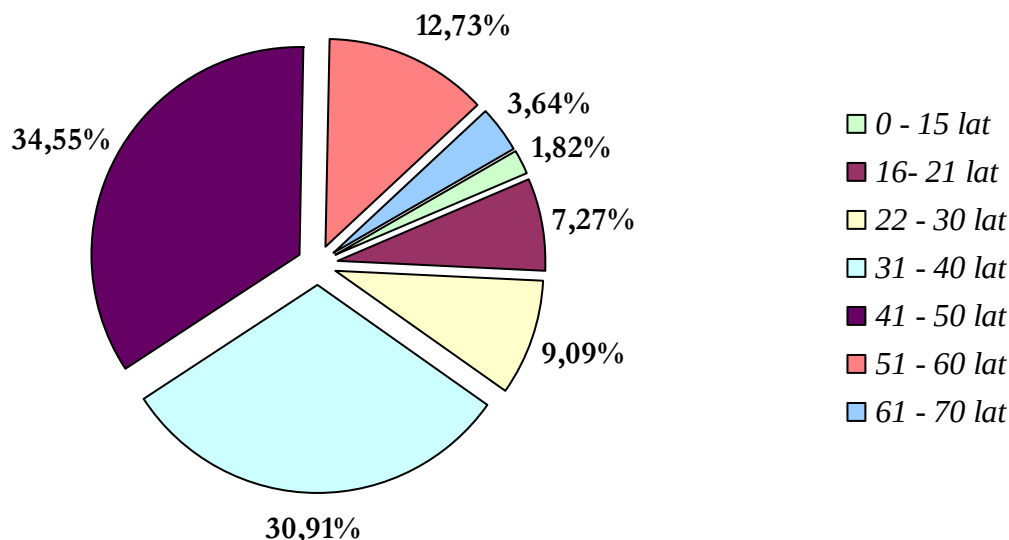
Rysunek 3.1.1. Respondenci wg płci.

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę wiek osób uczestniczących w badaniach ankietowych, najwięcej, bo 34,55% stanowili mieszkańcy w kategorii wiekowej 41 – 50 lat (19 osób). Drugą pod względem liczebności grupą były osoby w wieku 31 – 40 lat (17 osób), a trzecią – ludność w wieku 51 – 60 lat (7 osób). Pozostali mieszkańcy Polanki Wielkiej biorący udział w badaniach to osoby w wieku: 22 – 30 lat (5 osób i 9,09%), 16 – 21 lat (4 osoby czyli 7,27%) oraz 61 – 70 lat (2 osoby i 3,64%). Zaledwie jeden z ankietowanych mieszkańców to osoba w najmłodszej kategorii wiekowej obejmującej ludność poniżej 15 roku życia.

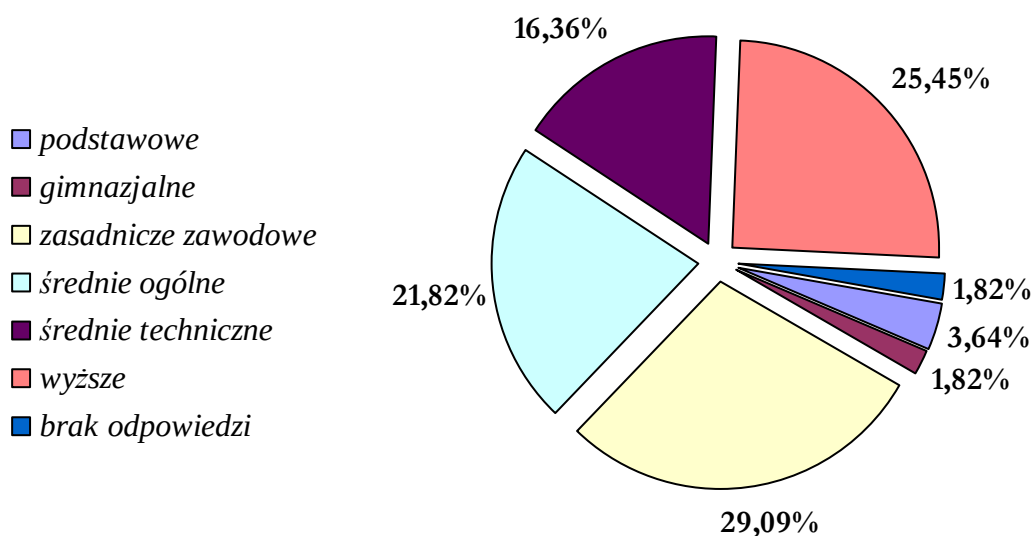
Rysunek 3.1.2. Respondenci wg wieku.

Źródło: opracowanie własne.

Najliczniejszą grupą ludności Polanki biorącej udział w badaniach były osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe – stanowili oni 29,09% wszystkich respondentów (16 osób). Drugą grupą byli mieszkańcy posiadający wyższe wykształcenie (14 osób i 25,45%), na trzecim miejscu plasowali się mieszkańcy z wykształceniem średnim ogólnym (21,82% badanych), natomiast kolejną – czwartą grupą były osoby z wykształceniem średnim technicznym (16,36%). Pozostali ankietowani to 2 osoby z wykształceniem podstawowym (3,64%) oraz 1 z gimnazjalnym (1,82%). Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na pytanie dotyczące posiadanego wykształcenia.

Rysunek 3.1.3. Respondenci wg wykształcenia.

Źródło: opracowanie własne.

W grupie badanych osób występowało znaczne zróżnicowanie dotyczące posiadanych kwalifikacji i wykonywanego zawodu. Biorąc pod uwagę zawód wyuczony najwięcej respondentów stanowili ekonomiści (8 osób i 14,29%), kolejni pod względem liczebności byli

mieszkańcy nie posiadające wyuczonego zawodu (6 osób i 10,71% ogółu badanych), kierowcy bądź mechanicy (5 osób i 8,93%). Spośród wszystkich badanych 8,93% nie odpowiedziało na pytanie dotyczące wyuczonego zawodu, zaś 1 osoba zadeklarowała posiadanie 2 wyuczonych zawodów. Strukturę respondentów wg posiadanych kwalifikacji zawodowych prezentuje tabela 4.1.4.

Tabela 3.1.4. Respondenci wg wyuczonego zawodu.

ZAWÓD WYUCZONY	OSOBY	
	LICZBA	%
ekonomista	8	14,29
animator	1	1,79
rolnik	4	7,14
kierowca / mechanik	5	8,93
elektryk	1	1,79
sprzedawca / handlowiec	4	7,14
krawiec	4	7,14
pedagog / nauczyciel	4	7,14
pracownik umysłowy / biurowy / administracyjny	1	1,79
tokarz	1	1,79
górnik	3	5,36
stolarz	1	1,79
budowlane	1	1,79
ślusarz	1	1,79
kucharz	2	3,57
komunikacja	1	1,79
aparatura	1	1,79
cukiernik	1	1,79
ekspedytor	1	1,79
brak wyuczonego zawodu	6	10,71
brak danych	5	8,93

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę zawód wykonywany, najczęściej, bo 8 osób, czyli 14,55% badanych to osoby bezrobotne. Drugą pod względem liczebności grupą biorących udział w ankiecie byli rolnicy i pracownicy umysłowi (biurowi) – w każdej grupie znajdowało się 6 osób czyli 10,91% badanych). Osób pracujących na stanowisku sprzedawca bądź parających się handlem było 5

(stanowiły one 9,09% osób biorących udział w badaniu). Szczegółowy podział respondentów z uwzględnieniem wykonywanego zajęcia prezentuje tabela 4.1.5.

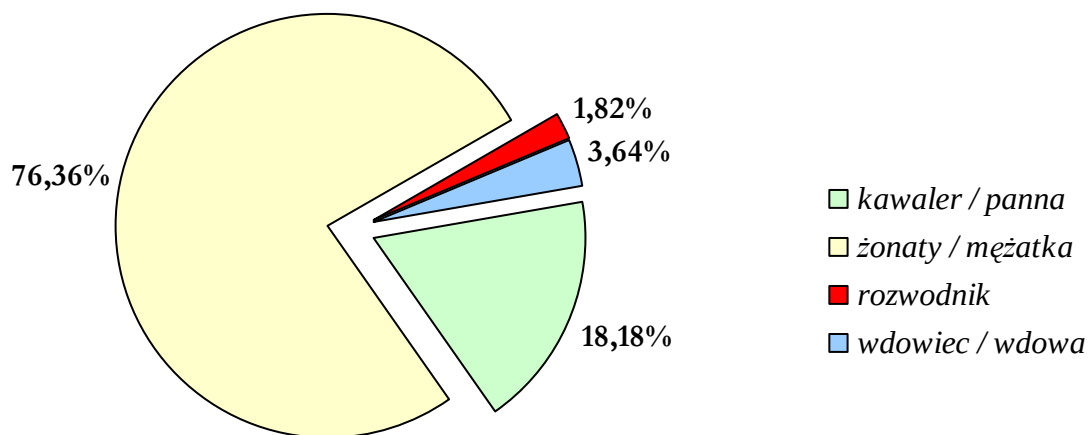
Tabela 3.1.5. Respondenci wg wykonywanego zajęcia.

WYKONYWANE ZAJĘCIE	OSOBY	
	LICZBA	%
bezrobotny	8	14,55
sprzedawca / handlowiec	5	9,09
działalność kulturalna	1	1,82
rolnik	6	10,91
pracownik fizyczny	1	1,82
pracownik umysłowy / biurowy	6	10,91
urzędnik	3	5,45
księgowy	3	5,45
działalność gospodarcza	1	1,82
cukiernik	1	1,82
kierowca / mechanik	2	3,64
górnika	3	5,45
monter	1	1,82
sprzątaczką	1	1,82
szwaczka	1	1,82
gospodyni domowa	1	1,82
uczeń / student	1	1,82
emeryt / rencista	1	1,82
nauczyciel	4	7,27
ekspedytor	1	1,82
brak danych	4	7,27

Źródło: opracowanie własne.

Największy udział wśród ankietowanych stanowiły osoby żyjące w związku małżeńskim – było to 42 osoby, które stanowiły 76,36% wszystkich respondentów. Znacznie mniejszy udział w strukturze osób biorących udział w badaniach stanowili kawalerowie i panny, których było 10 i zajmowali 18,18% ogólnej liczby ankietowanych. Ponadto w badaniach wzięło udział 2 wdowców i jedna osoba rozwiedziona.

Rysunek 3.1.6. Respondenci wg stanu cywilnego.

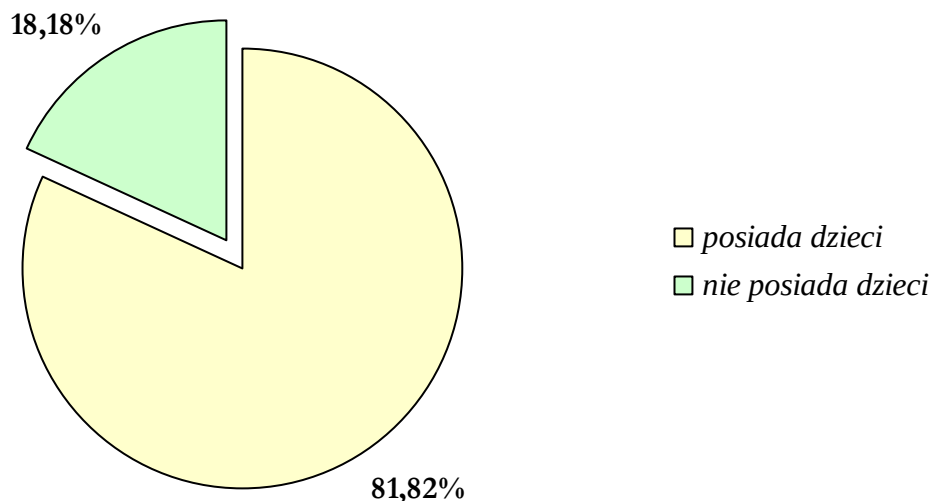

Źródło: opracowanie własne.

Większość ankietowanych mieszkańców posiada dzieci – takich osób jest 45, czyli 81,82% badanych. Pozostałe 18,18% nie posiada potomstwa.

Nie wszystkie osoby posiadające dzieci sprawują nad nimi opiekę i je wychowują. Na pytanie: „**Czy wychowuje Pan(i) dzieci?**” twierdząco odpowiedziało 60% ankietowanych (tj. 33 osoby), 7 osób podało, że dzieci są już samodzielne, a 5 ankietowanych przyznało, że wychowuje tylko część swojego potomstwa (pozostałe dzieci są już samodzielne).

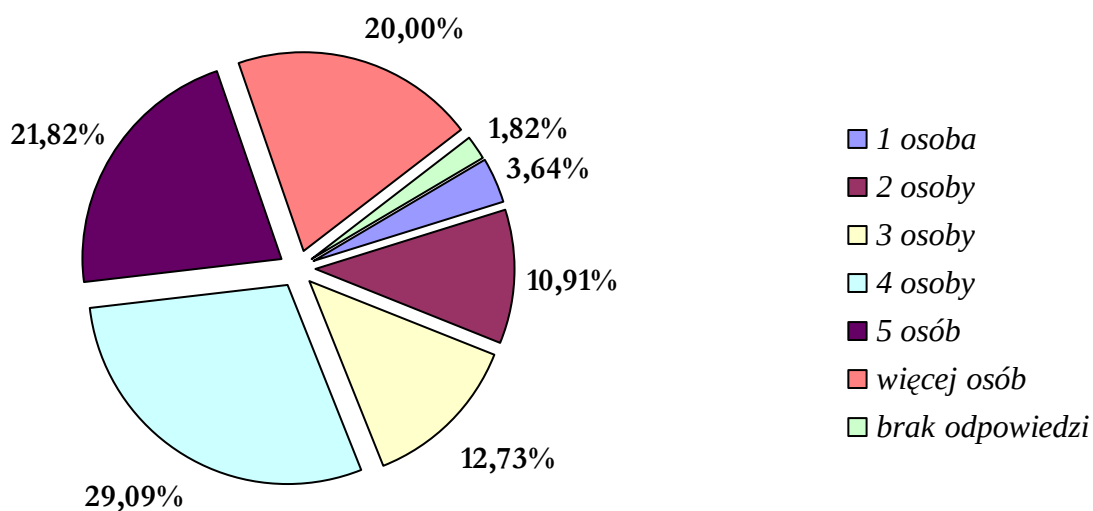
Rysunek 3.1.7. Respondenci wg posiadanego potomstwa.

Źródło: opracowanie własne.

Największa liczba ankietowanych deklaruje, że ich gospodarstwo domowe liczy 4 osoby – takich osób jest 16 i stanowią 29,09% respondentów. W przypadku 21,82% respondentów liczba osób w gospodarstwie domowym wynosi 5, a 20% na pytanie: „**Ile osób liczy Pana(i) gospodarstwo domowe?**” Wybrało odpowiedź „ponad 5 osób”.

Rysunek 3.1.8. Liczba osób w gospodarstwie domowym osób biorących udział w ankiecie.

Źródło: opracowanie własne.

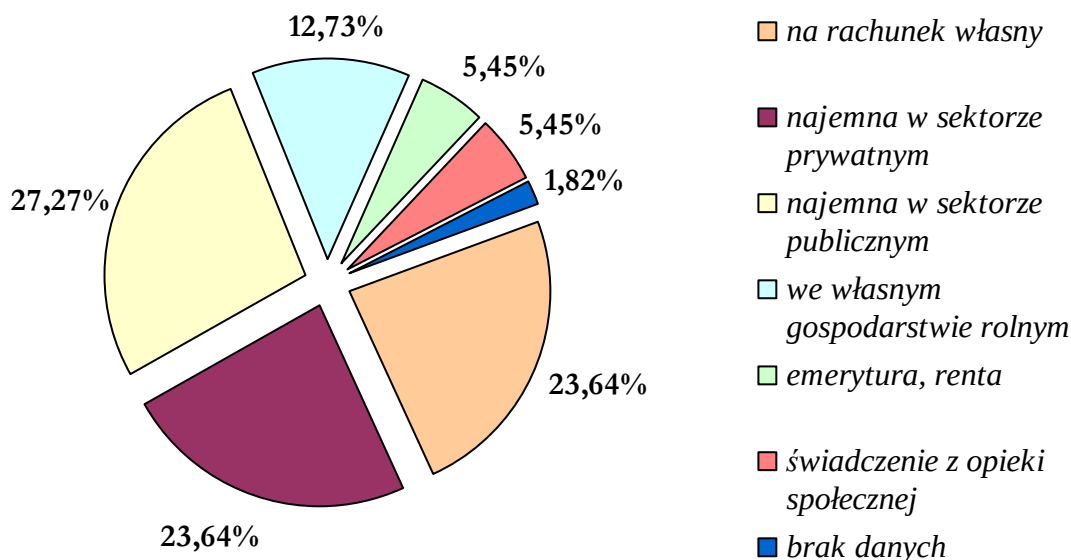
Wg odpowiedzi respondentów w pozostałych przypadkach liczba osób przebywających w gospodarstwach domowych wynosi odpowiednio: 2 osoby dla 10,91%, zaś 3,64% to gospodarstwa jednoosobowe. Odpowiedzi na pytanie dotyczące liczebności gospodarstwa domowego nie udzieliło 1,82% badanych.

3.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY – WYNIKI PRZEPROWADZONYCH BADAŃ

3.2.1. OGÓLNA OCENA WARUNKÓW ŻYCIA

W oparciu o przeprowadzone badania ankietowe można stwierdzić, że głównym źródłem dochodów dla większości mieszkańców gminy Polanka Wielka biorących udział w badaniach jest praca najemna w sektorze publicznym – jest ona podstawowym źródłem utrzymania dla 27,27% rodzin. Na drugim miejscu znalazły się: praca najemna w sektorze prywatnym oraz własna działalność gospodarcza (każda z wynikiem 23,64%). Duży odsetek osób biorących w badaniach, bo 12,73% ankietowanych zadeklarowało, że głównym źródłem utrzymania w ich gospodarstwie domowym jest praca we własnym gospodarstwie rolnym. Niepokojąco wysoki jest wskaźnik rodzin, dla których główny dochód pochodzi z niezarobkowych źródeł utrzymania – emerytur i rent (5,45%) oraz świadczeń z opieki społecznej (tyleż samo). Na pytanie dotyczące podstawowego źródła utrzymania nie odpowiedziało 1,82% respondentów.

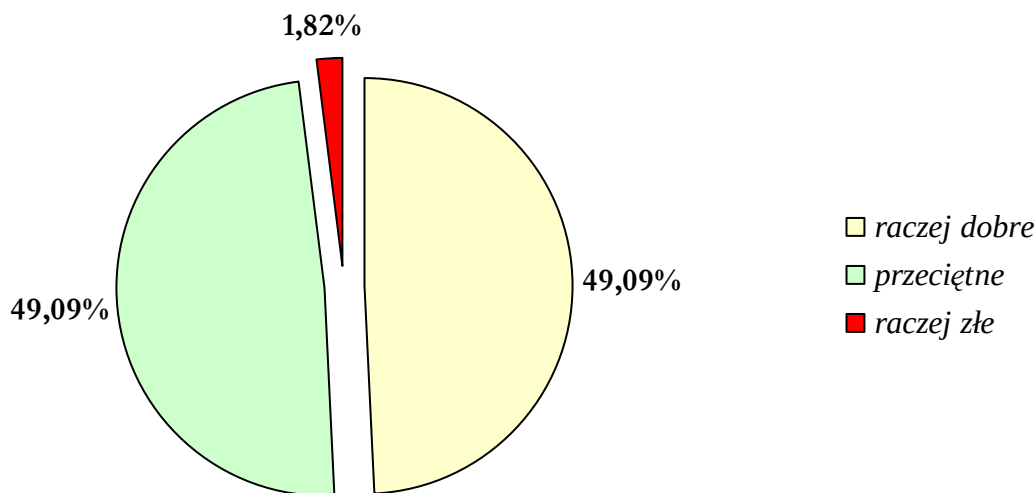
Rysunek 3.2.1.1. Jakie jest główne źródło dochodów Pana(i) gospodarstwa domowego?

Źródło: opracowanie własne.

Z odpowiedzi ankietowanych wynika, że ogólny poziom życia na terenie gminy można uznawać jako przeciętny i raczej dobry. Na pytanie „**Jak ocenia Pan(i) warunki życia mieszkańców gminy Polanka Wielka?**” jednakowa liczba osób zaznaczyła bowiem odpowiedź „raczej dobrze” i „przeciętnie”, a każda z w/w odpowiedzi uzyskała 49,09% głosów. W oczach 1,82% badanych sytuacja przedstawia się „raczej źle”, natomiast uznania w oczach ankietowanych nie znalazły skrajne oceny, czyli „bardzo dobrze” i „źle”.

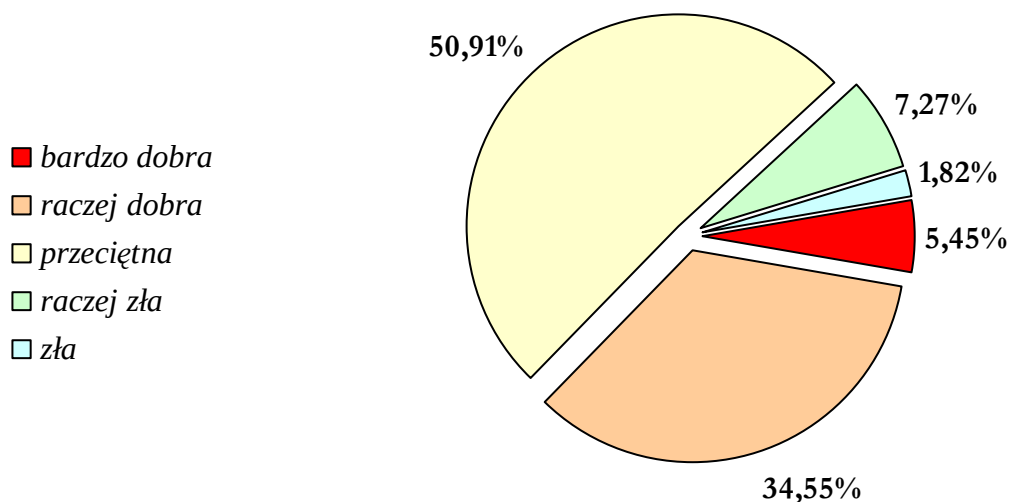
Rysunek . 3.2.1.2. Jak ocenia Pan(i) warunki życia mieszkańców gminy Polanka Wielka?

Źródło: opracowanie własne.

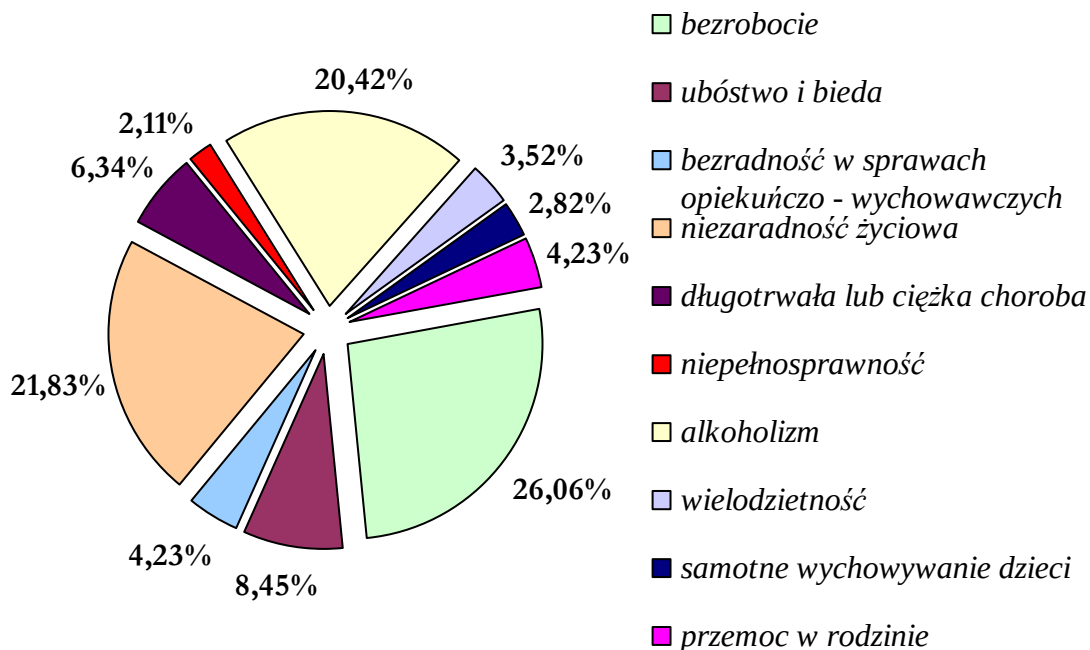
Dużo większe różnice zdań pomiędzy respondentami występują natomiast w przypadku próby oceny sytuacji materialnej własnego gospodarstwa domowego. Ankieterom zadano pytanie: „**Jak ocenia Pan(i) sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego?**” Dla 50,91% ankietowanych sytuacja materialna ich gospodarstwa jest przeciętna, 34,55% określa ją jako raczej dobrą, natomiast dla 7,27% jest ona raczej złą. W oczach pozostałych osób biorących udział w badaniach własna sytuacja materialna jest bardzo dobra dla 5,45%, natomiast pozostałe 1,82% respondentów uważa swoją sytuację finansową za złą. Jest to zadziwiająca ocena biorąc pod uwagę relatywnie wysoki współczynnik ankietowanych utrzymujących się ze źródła niezarobkowego, jakimi są świadczenia emerytalno – rentowe, czy pomoc finansowa z opieki społecznej.

Rysunek 3.2.1.3. Jak ocenia Pan(i) sytuację materialną własnego gospodarstwa domowego.

Źródło: opracowanie własne.

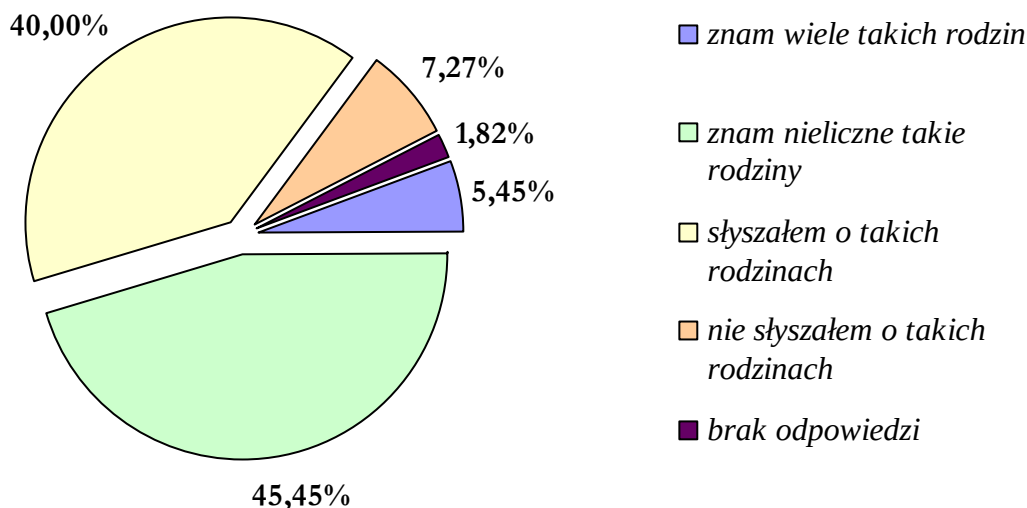
Rysunek 3.2.1.4. Jakiego Pana(i) zdaniem są główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców?

Źródło: opracowanie własne.

Wg opinii respondentów głównymi powodami występowania problemów społecznych na terenie gminy Polanka Wielka są: problemy ze znalezieniem zatrudnienia, niezaradność życiowa oraz zjawisko alkoholizmu.

Rysunek 3.2.1.5. Czy w gminie jest duża liczba osób ubogich?

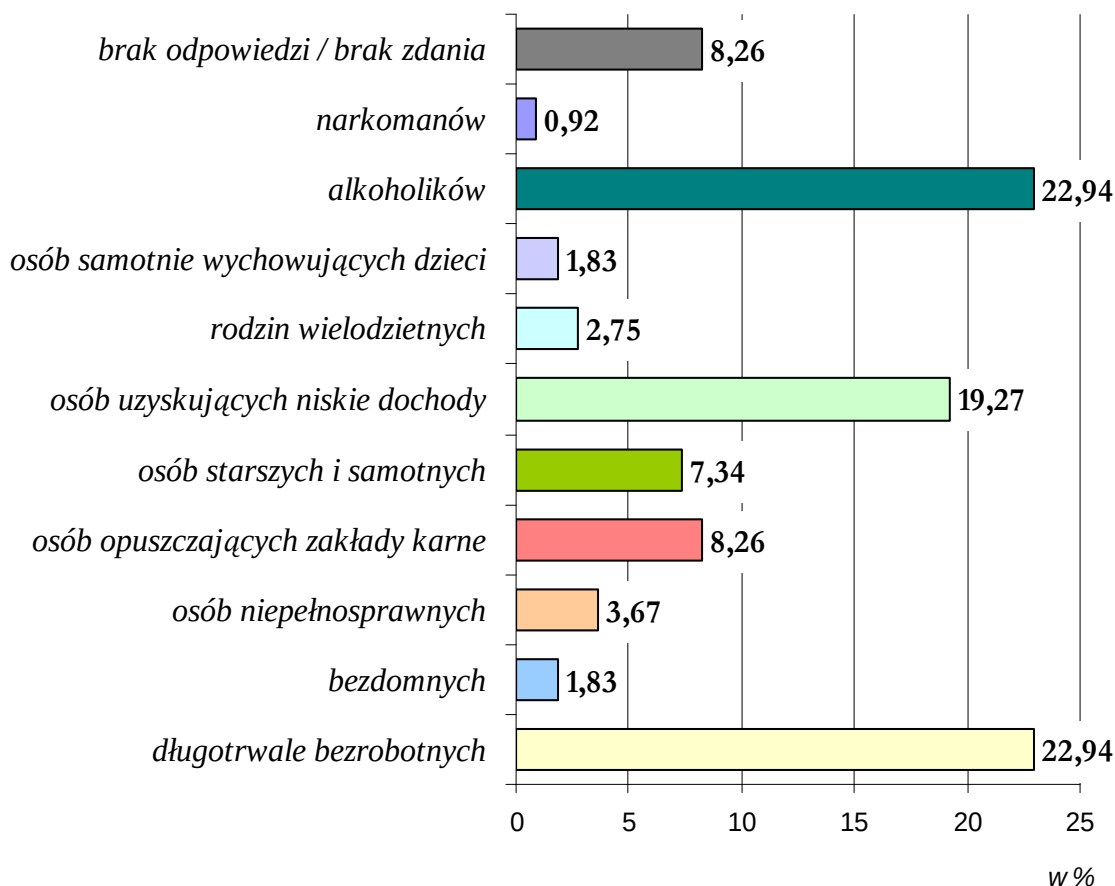
Źródło: opracowanie własne.

Na pytanie: „**Jakie są wg Pana(i) główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia?**”, z możliwością wyboru 3 odpowiedzi, bezrobocie wskazała co czwarta osoba biorąca udział w badaniach (26,06% wszystkich odpowiedzi), brak zaradności życiowej uzyskał 21,83%, natomiast alkoholizm wybrał co piąty uczestnik ankiety (20,42%). Ponadto za istotną przyczynę trudnych warunków życiowych respondenci wskazywali: ubóstwo i biedę (8,45% głosów), długotrwałą lub ciężką chorobę (6,34%) oraz przemoc w rodzinie i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (obie odpowiedzi uzyskały po 4,23% głosów).

Zdaniem ankietowanych najmniejsze znaczenie z punktu widzenia złych warunków życia mieszkańców mają: wielodzietność (3,52% odpowiedzi), samotne wychowywanie dzieci (2,82%) oraz niepełnosprawność (2,11%).

Dokonując oceny stanu liczebności ubogich osób i rodzin zamieszkujących w gminie najczęściej, bo aż 45,45% respondentów deklarowało, że zna nieliczne takie osoby. Duży odsetek stanowili ankietowani, dla których najwłaściwsza okazała się odpowiedź „słyszałem o takich rodzinach” (40% respondentów wybrało tę odpowiedź). O ubogich rodzinach nie słyszało 7,27% badanych, natomiast zaledwie 5,45% respondentów przyznało, że zna wiele takich rodzin. Na pytanie nie odpowiedziało 1,82% osób biorących udział w ankiecie.

**Rysunek 3.2.1.6. Jakich grup Pana(i) zdaniem dotyczą obszary
wykluczenia społecznego w gminie?**

Źródło: opracowanie własne.

W odpowiedzi na pytanie: „Jeśli na terenie gminy występują obszary wykluczenia społecznego, to jakich grup one dotyczą?” (z możliwością wyboru większej liczby odpowiedzi) respondenci najliczniej typowali osoby uzależnione od alkoholu i długotrwale pozostające bez zatrudnienia (każda odpowiedź otrzymała 22,94%), a także osoby uzyskujące niskie dochody (co 5 odpowiedzi – 19,27% wskazań). Zdaniem respondentów zjawisko wykluczenia społecznego w dużej mierze dotyka ponadto osoby opuszczające zakłady karne (8,26% wszystkich odpowiedzi) oraz osoby starsze i samotne (7,34%).

Mniej uznania w oczach ankietowanych znalazły odpowiedzi dotyczące: osób niepełnosprawnych, które zaledwie w oczach 3,67% ankietowanych należą do grup narażonych na występowanie zjawiska wykluczenia społecznego, rodzin wielodzietnych (2,75% wszystkich odpowiedzi), osób samotnie wychowujących dzieci oraz bezdomnych (każdą z tych kategorii jako cechującą się zwiększonym ryzykiem występowania wykluczenia społecznego wskazało 1,83% respondentów) oraz osób uzależnionych od narkotyków – 0,92% wszystkich odpowiedzi.

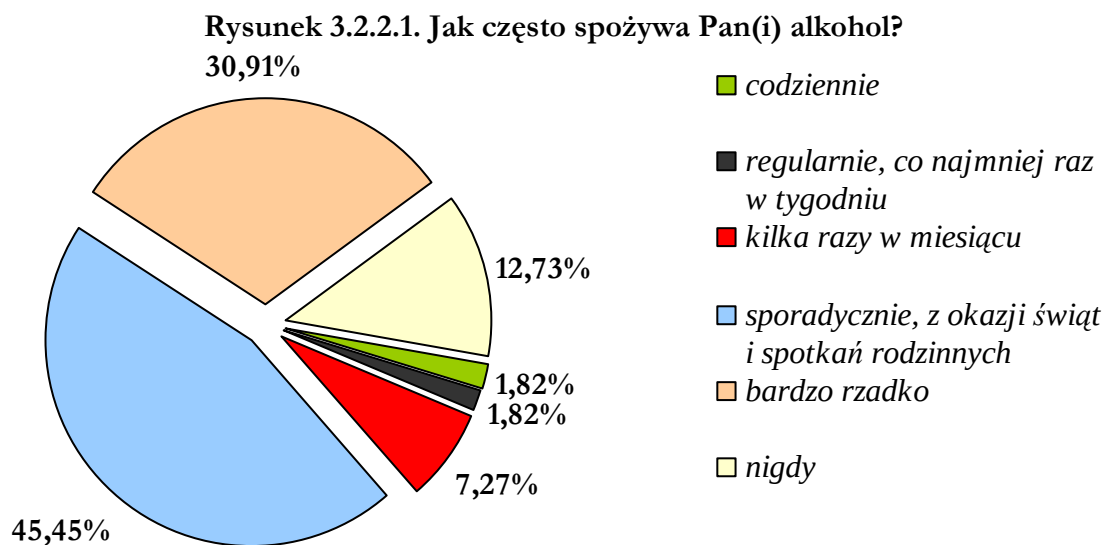
Co 12 osoba wypełniająca ankietę nie odpowiedziała na zadane pytanie, bądź zadeklarowała, że nie ma zdania na ten temat.

Jako działania mające na celu wsparcie osób ubogich respondenci wymieniali:

- ◆ pomoc finansową lub rzeczową,
- ◆ zbiórkę pieniędzy, rzeczy używanych (odzieży) i żywności,
- ◆ pomoc w znalezieniu pracy i aktywizację osób bezrobotnych,
- ◆ pracę socjalną.

3.2.2. PROBLEM UZALEŻNIEŃ

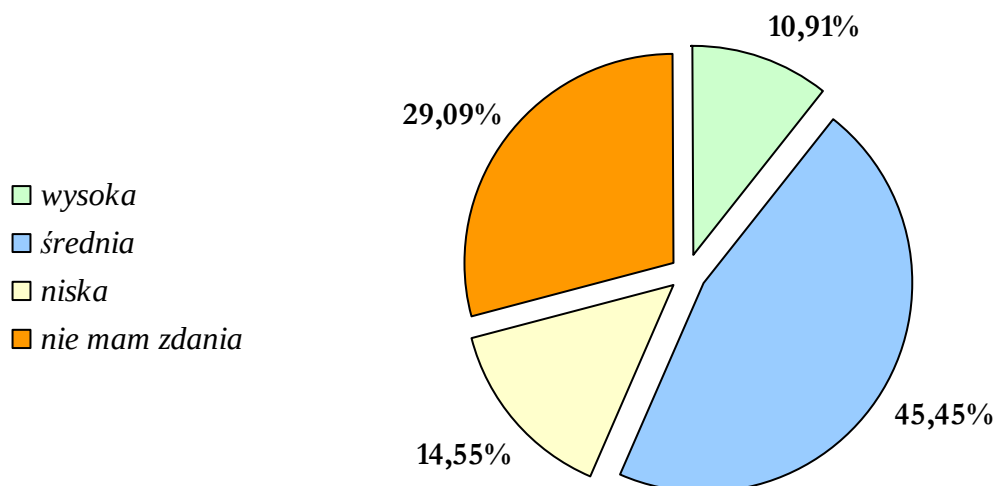
Większość mieszkańców Polanki Wielkiej biorących udział w ankiecie zadeklarowało, że spożywa alkohol sporadycznie, z okazji świąt i spotkań rodzinnych. Drugą grupę stanowiły osoby, które alkohol piją bardzo rzadko (12,73% badanych), natomiast 12,73% zapewniło, że nigdy nie spożywa alkoholu.

Źródło: opracowanie własne.

Spożywanie napojów alkoholowych kilka razy w ciągu miesiąca ujawniło 7,27% osób, które wypełniły ankietę. Zaledwie 1,82% respondentów przyznało, że spożywa alkohol codziennie, tyle samo ankietowanych na pytanie „**Jak często spożywa Pan(i) alkohol**” wybrało odpowiedź „regularnie, co najmniej raz w tygodniu”.

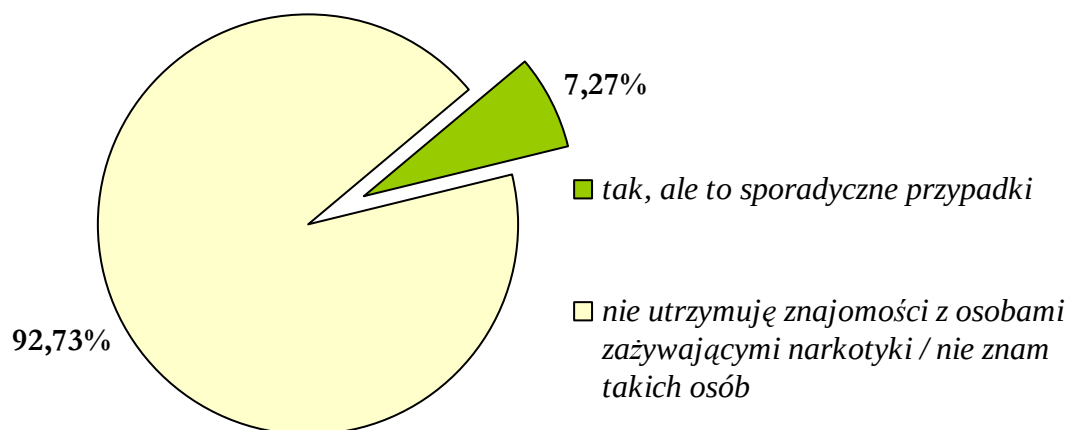
Rysunek 3.2.2.2. Jaka wg Pana(i) jest skala problemu uzależnień od alkoholu na terenie gminy?

Źródło: opracowanie własne.

Skalę problemu uzależnień od alkoholu na terenie gminy Polanka Wielka większość osób biorących udział w ankiecie określiłaby jako średnią – 45,45% ankietowanych udzieliło takiej odpowiedzi. Wg 14,55% respondentów problem alkoholizmu w gminie jest niski, 10,91% określiło go jako wysoki, natomiast 29,09% nie ma na tę sprawę wyrobionego poglądu.

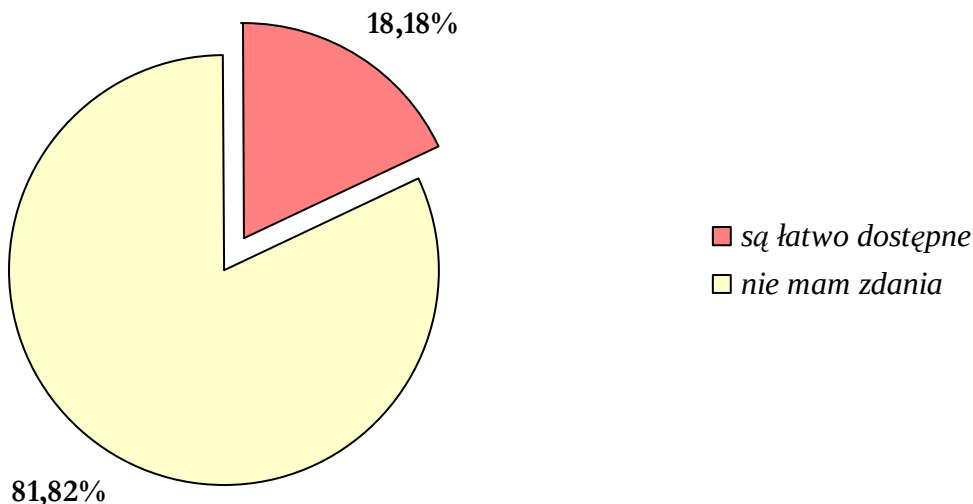
Rysunek 3.2.2.3. Czy w Pana(i) bezpośrednim otoczeniu znajdują się osoby zażywające narkotyki?

Źródło: opracowanie własne.

Wszyscy ankietowani zadeklarowali, że nigdy nie używali i nie używają narkotyków. Na pytanie dotyczące znajomości osób, które spożywają narkotyki zdecydowana większość respondentów odpowiedziała, że nie utrzymuje kontaktu bądź nie zna takich osób. Jedynie 7,27% badanych odpowiedziało twierdząc przyznając jednocześnie, że są to przypadki sporadyczne.

Rysunek 3.2.2.4. Jak Pan(i) ocenia dostępność do narkotyków na terenie gminy?

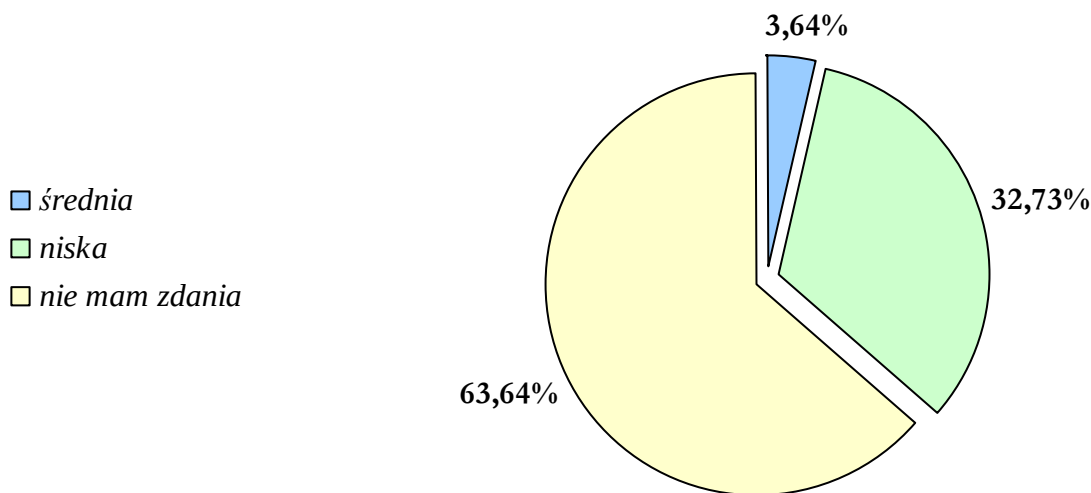

Źródło: opracowanie własne.

W ocenie zaledwie 18,18% ankietowanych dostęp do środków narkotycznych na terenie gminy jest łatwy, większość nie ma wyrobionej opinii na ten temat (81,82% osób).

Wśród respondentów przeważają osoby, które nie są w stanie ocenić skali problemu uzależnień od narkotyków na terenie gminy – jest ich aż 63,64%. Co trzecia osoba wypełniająca ankietę, czyli 32,73% skalę występowania zjawiska narkomanii w Polance Wielkiej uważa jako niską, a pozostała część badanych, tj. 3,64% osób ocenia ją jako średnią.

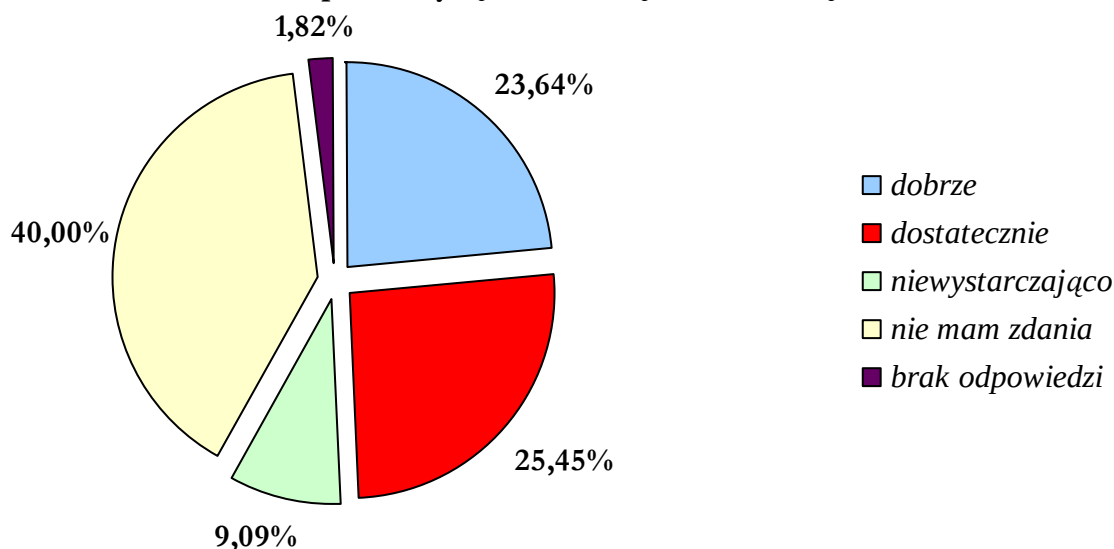
Rysunek 3.2.2.5. Jak Pan(i) ocenia skalę zjawiska narkomanii w gminie?

Źródło: opracowanie własne.

Większość ankietowanych nie ma również wyrobionego poglądu na jakość działań związanych z zapobieganiem alkoholizmowi i narkomanii – brak zdania zadeklarowało 40% osób.

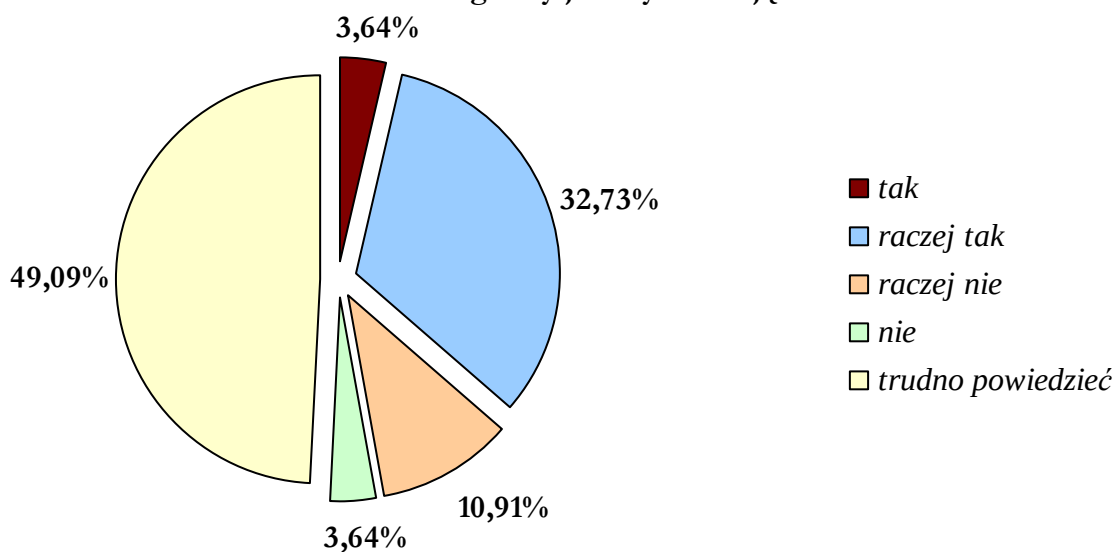
Rysunek 3.2.2.6. Jak Pan(i) ocenia realizowane w gminie działania związane z profilaktyką alkoholową i narkomanią?

Źródło: opracowanie własne.

Na pytanie: „**Jak Pan(i) ocenia działania związane z profilaktyką alkoholową i narkomanią realizowane na terenie gminy Polanka Wielka**” 25,45% odpowiedziało, że dostatecznie, natomiast 23,64% ocenia je dobrze. Dla 9,09% respondentów prowadzone działania w zakresie prewencji uzależnień są niewystarczające. Odpowiedzi na tak postawione pytanie nie udzieliło 1,82% badanych.

Rysunek 3.2.2.7. Czy oferta pomocy publicznej osobom uzależnionym realizowana na terenie gminy jest wystarczająca?

Źródło: opracowanie własne.

Wg niemal połowy ankietowanych (49,09%) trudno jest ocenić, czy oferta pomocy publicznej osobom uzależnionym jest wystarczająca. Dla dużej części respondentów odpowiadających na pytanie: **„Czy oferta pomocy publicznej osobom uzależnionym realizowana na terenie gminy jest wystarczająca”** najwłaściwsza okazała się odpowiedź „raczej tak” – w ten sposób odpowiadało 32,73% osób biorących udział w ankiecie. Na tak postawione pytanie „raczej nie” odpowiedziało 10,91% respondentów. Odpowiedzi skrajne, zdecydowanie określające stosunek do problemu, czyli „tak” bądź „nie”, wybrało po 3,64% osób.

W opinii respondentów do działań, jakie powinny zostać przeprowadzone w ramach poprawy sytuacji osób uzależnionych i ich rodzin należą:

- ◆ pomoc psychologiczna i opieka terapeutyczna nad osobami uzależnionymi i rodzinami tych osób,
- ◆ respektowanie zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim,
- ◆ przymusowe leczenie dla osób uzależnionych, bądź dozór kuratora nad osobami uzależnionymi,
- ◆ działania profilaktyczne – kampania antyalkoholowa i antynarkotykowa przeprowadzane na terenie gminy, w tym szczególnie wśród uczniów miejscowych szkół i przedszkoli,
- ◆ spotkania klubu Anonimowych Alkoholików.

3.2.3. PROBLEMY DOTYKAJĄCE OSÓB STARSZYCH

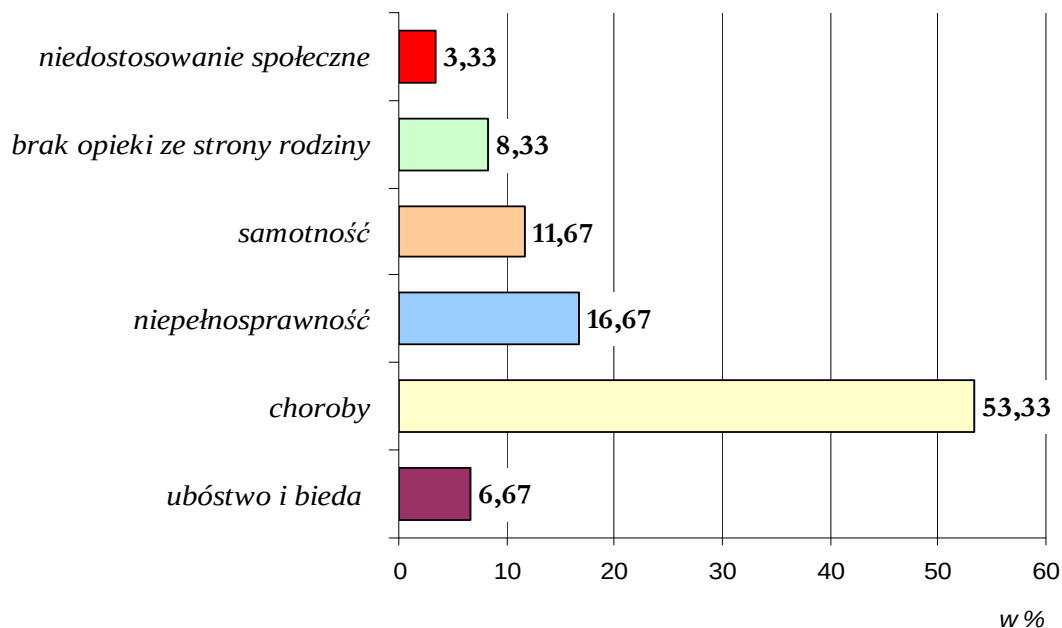
W opinii respondentów największym problemem, z jakim borykają się osoby starsze jest problem zdrowotny. Co druga osoba biorąca udział w ankiecie, tj. 53,33% odznaczyła tę odpowiedź jako ich zdaniem najwłaściwszą w określeniu głównych trudności z jakimi mają do czynienia najstarsi mieszkańcy Polanki.

Jako główne problemy społeczne osób w starszym wieku respondenci wskazywali ponadto: niepełnosprawność (16,67% osób biorących udział w badaniach), samotność (11,67%), brak opieki ze strony rodziny i poczucie odrzucenia (8,33%) oraz ubóstwo i biedę (6,67% badanych). Zaledwie 3,33% ankietowanych uważa, że jednym z głównych problemów osób starszych jest niedostosowanie społeczne.

Ponadto ankietowani jako najistotniejsze przeszkody, z jakimi na co dzień borykają się osoby w podeszłym wieku wymieniali:

- ◆ bariery architektoniczne,
- ◆ problemy komunikacyjne,
- ◆ brak zainteresowania ze strony odpowiednich instytucji, oraz
- ◆ brak odpowiedniego dostępu do specjalistycznych usług medycznych.

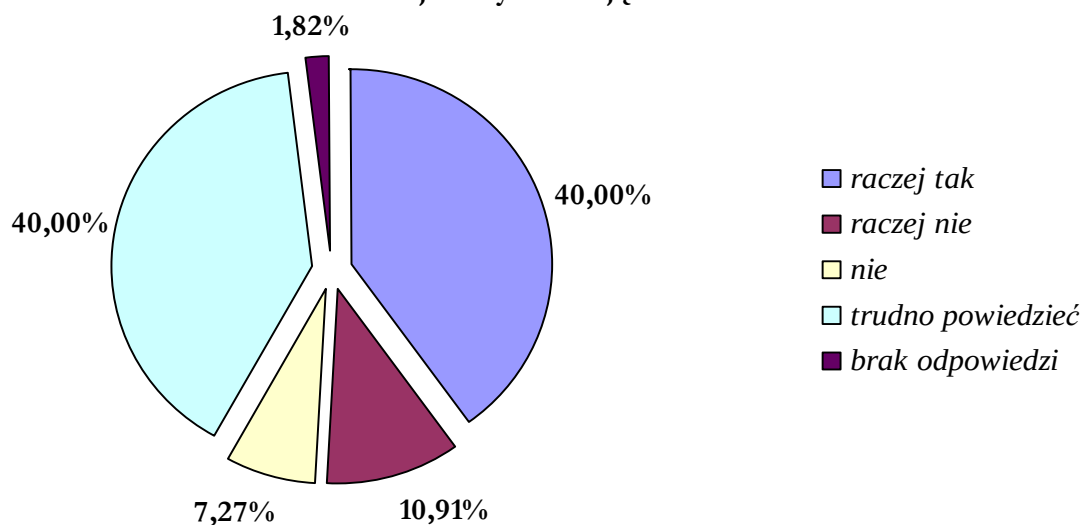
Rysunek 3.2.3.1. Jakie problemy społeczne najczęściej dotyczą osoby starsze?

Źródło: opracowanie własne.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny oferty pomocy dla osób starszych duża część respondentów, bo 40% ogółu udzieliła odpowiedzi „raczej tak”. Taki sam odsetek ankietowanych uznał, że nie jest w stanie dokonać oceny problemu.. Ponadto 10,91% badanych wybrało odpowiedź „raczej nie” jako ich zdaniem najlepiej odzwierciedlającą obecną sytuację, a w opinii 7,27% badanych pomoc publiczna świadczona na rzecz osób starszych jest zdecydowanie niewystarczająca. Na postawione pytanie odpowiedzi nie udzieliło 1,82% ankietowanych.

Rysunek 3.2.3.2. Czy oferta pomocy publicznej dla osób starszych na terenie gminy jest wystarczająca?

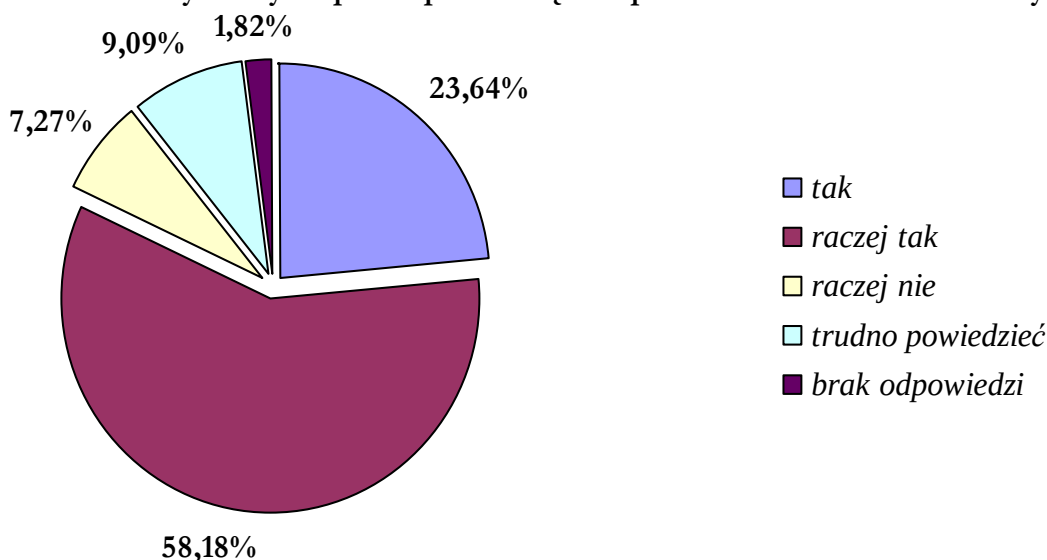
Źródło: opracowanie własne.

3.2.4. PROBLEM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wg większości ankietowanych osoby niepełnosprawne w gminie Polanka Wielka nie mają do czynienia z problemem braku akceptacji ze strony środowiska lokalnego.

Na pytanie „Czy Pana(i) zdaniem osoby niepełnosprawne są akceptowane w środowisku lokalnym?” 58,18% udzieliło odpowiedzi „raczej tak”, natomiast co 4 osoba zdecydowanie odpowiadała twierdząco na w ten sposób sformułowane pytanie wybierając odpowiedź „tak”. W opinii zaledwie 7,27% badanych niepełnosprawni raczej spotykają się z brakiem akceptacji otoczenia, natomiast 9,09% respondentów nie posiada sprecyzowanego poglądu na tę sprawę. Odpowiedzi na pytanie dotyczące akceptacji niepełnosprawności nie udzieliło 1,82% osób biorących udział w badaniu.

Rysunek 3.2.4.1. Czy osoby niepełnosprawne są akceptowane w środowisku lokalnym?

Źródło: opracowanie własne.

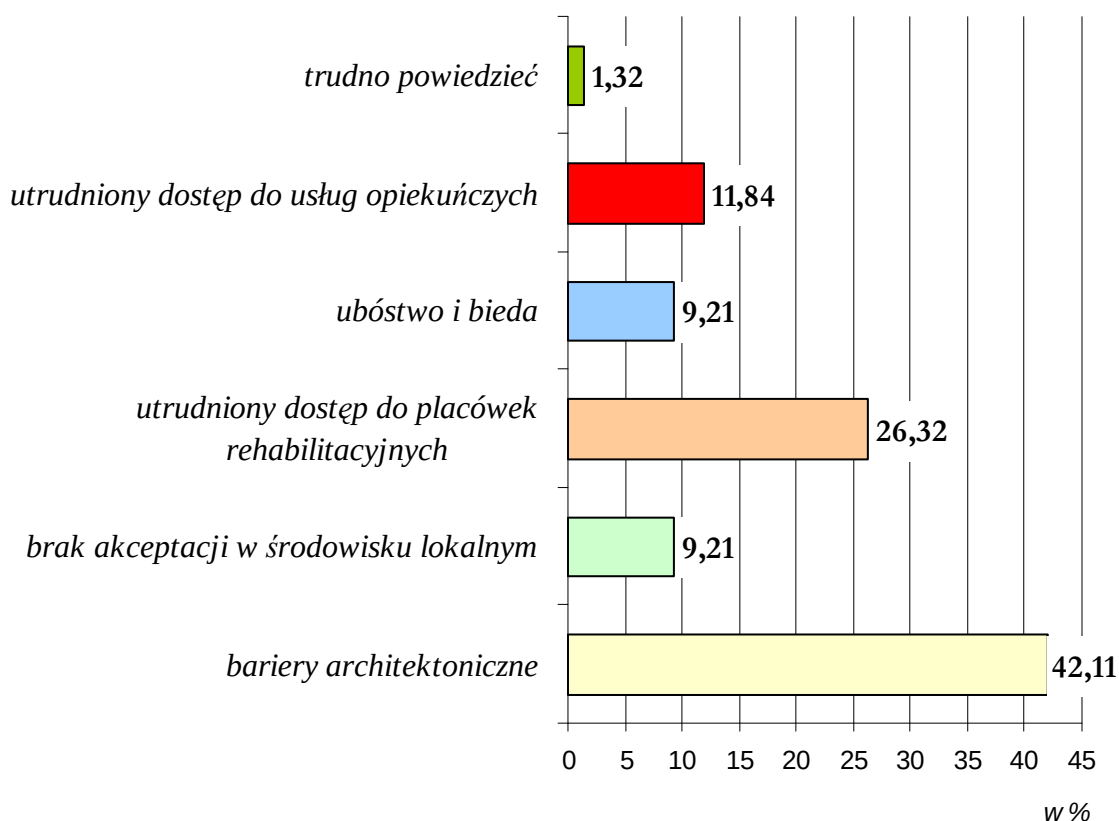
Zdaniem większości, tj. 42,11% respondentów, osoby niepełnosprawne zamieszkujące obszar gminy w swoim codziennym życiu najczęściej spotykają się z przeszkodami w postaci barier architektonicznych, przede wszystkim w obiektach użyteczności publicznej.

Ponadto ankietowani za główne przeszkody na jakie napotykają na co dzień niepełnosprawni wskazywali utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (26,32% respondentów wskazywało m.in. tę odpowiedź jako ich znaniem najistotniejszą z punktu widzenia osoby chorej), a także utrudniony dostęp do usług o charakterze opiekuńczym (11,84% wszystkich odpowiedzi).

W opinii respondentów mniej istotną przeszkodą dla osoby borykającej się z niepełnosprawnością jest brak akceptacji w środowisku lokalnym (odpowiedź ta uzyskała 9,21% głosów). Równie ważnym problemem dla niepełnosprawnych w oczach osoby biorącej udział w badaniach ankietowych są złe warunki materialne i bytowe, ubóstwo i bieda.

Część ankietowanych nie ma wypracowanego poglądu na temat dotyczący trudności z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne zamieszkujące terytorium Polanki Wielkiej i nie było w stanie jednoznacznie udzielić odpowiedzi na zadane pytanie – 1,32 punktu procentowego uzyskała odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Rysunek 3.2.4.2. Jakiego Pana(i) zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne zamieszkałe na terenie gminy?

Źródło: opracowanie własne.

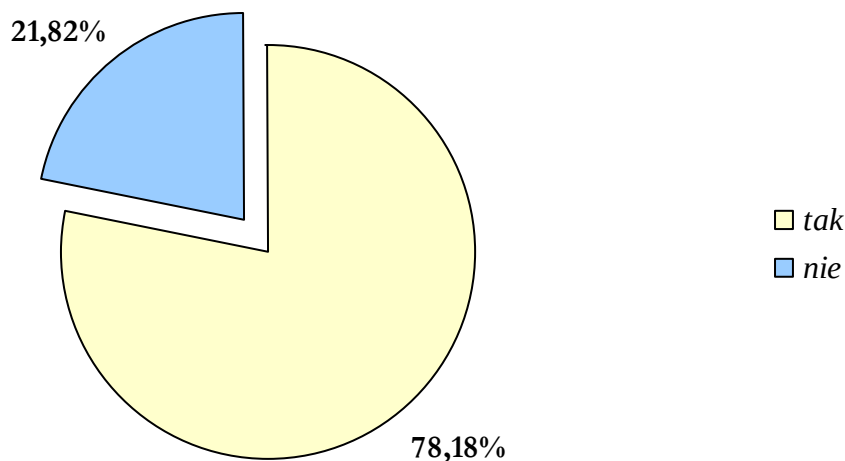
Na pytanie „W jaki sposób można poprawić sytuację osób niepełnosprawnych” ankietowani wymieniali następujące formy działań:

- ◆ zlikwidowanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, poprzez budowę podjazdów i wind dla osób niepełnosprawnych ruchowo,
- ◆ ułatwienie dostępu do opieki rehabilitacyjnej oraz sprzętu rehabilitacyjnego,
- ◆ zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, oraz
- ◆ organizowanie imprez integracyjnych.

3.2.5. OPIEKA ZDROWOTNA

Większość osób, które odpowiedziały na pytania zawarte w ankiecie uważa, że dostęp mieszkańców Polanki Wielkiej do podstawowej opieki zdrowotnej spełnia oczekiwania mieszkańców. Na pytanie: „Czy dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej w gminie jest wystarczająca” 78,18% odpowiedziało, że tak. Przeciwnego zdania jest 21,82% respondentów.

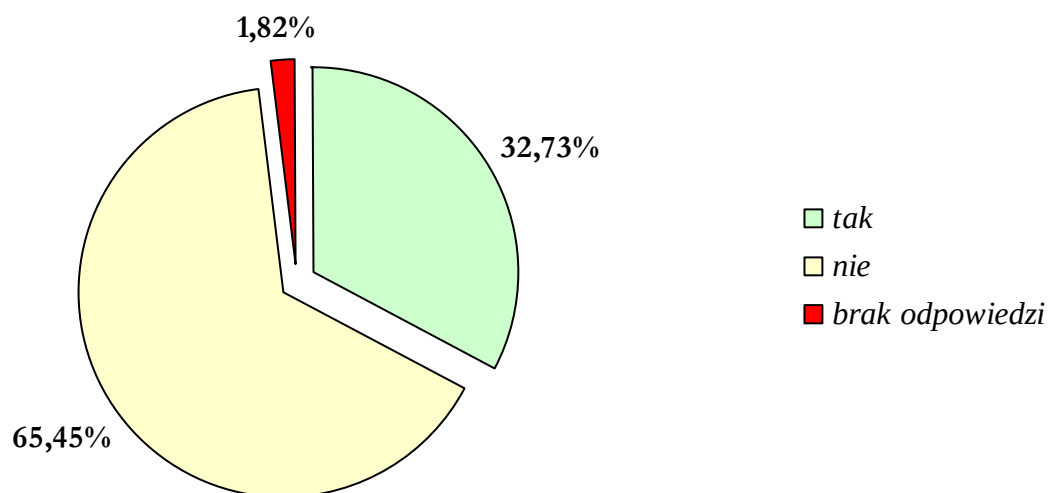
Rysunek 3.2.5.1. Czy Pana(i) zdaniem dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej w gminie jest zadowalająca?

Źródło: opracowanie własne.

Odmienne proporcje przedstawiają się w przypadku oceny dostępu mieszkańców gminy do specjalistycznych usług medycznych. Większość ankietowanych uważa, że dostęp do usług świadczonych przez lekarzy – specjalistów jest niewystarczający (65,45% badanych), natomiast 32,73% respondentów jest przeciwnego zdania. Na pytanie nie udzieliło odpowiedzi 1,82% osób.

Rysunek 3.2.5.2. Czy Pana(i) zdaniem dostępność mieszkańców do poradni specjalistycznych jest wystarczająca?

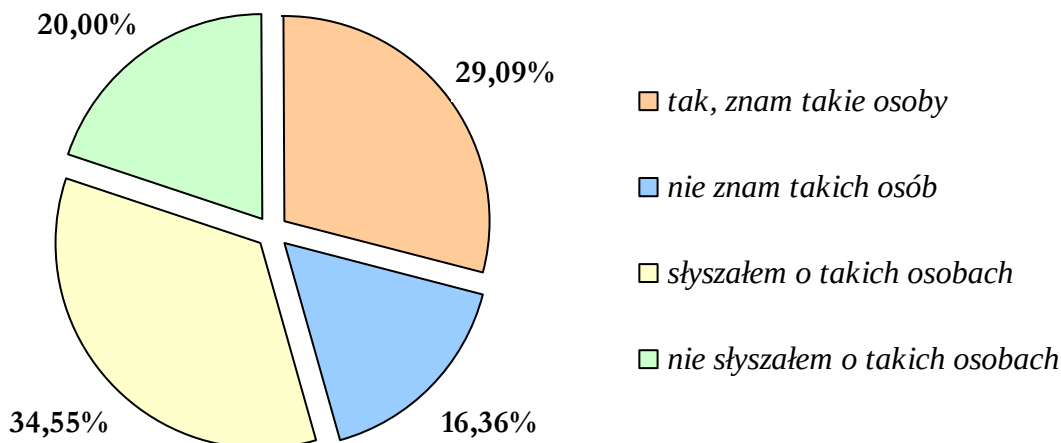

Źródło: opracowanie własne.

W celu poznania świadomości respondentów na temat stanu zdrowia psychicznego mieszkańców gminy grupie osób biorących udział w ankiecie zostało przedstawione pytanie: **Czy Pana(i) zdaniem na terenie gminy mieszkają osoby chore psychicznie?**

Największa liczba ankietowanych przyznaje, że słyszała o takich osobach (34,55% badanych), 29,09% zna takie osoby, natomiast 16,36% nie zna takich osób. Co piąta osoba biorąca udział w ankiecie zadeklarowała, że w ogóle nie słyszała o osobach chorych psychicznie zamieszkujących na terytorium Polanki Wielkiej.

Rysunek 3.2.5.3. Czy na terenie gminy znajdują się osoby chore psychicznie?

Źródło: opracowanie własne.

Zdaniem respondentów poprawę sytuacji zdrowotnej na terenie gminy Polanka Wielka można uzyskać poprzez następujące działania:

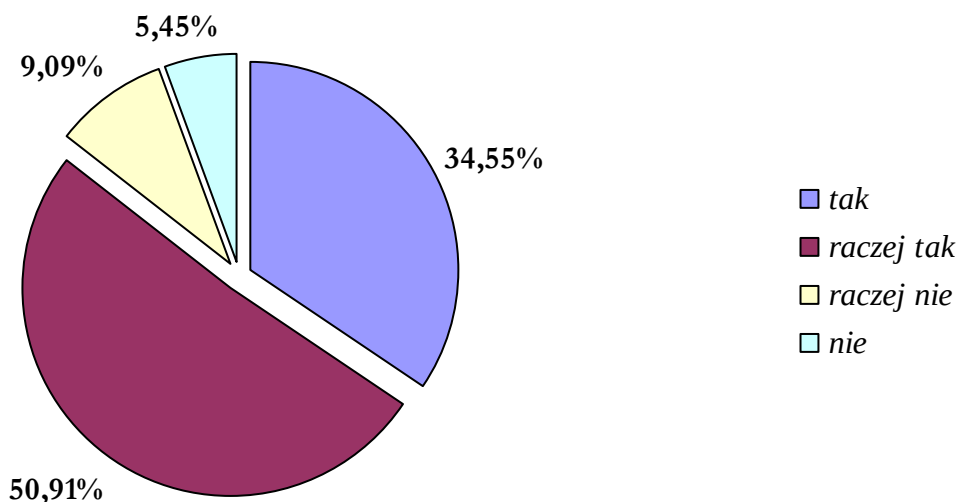
- ◆ uruchomienie ośrodków rehabilitacyjnych ,
- ◆ ułatwienie mieszkańcom gminy dostępu do lekarzy specjalistów,
- ◆ lepsza organizacja pracy w ośrodku zdrowia (krótszy czas oczekiwania na wizyty lekarskie) oraz dostęp do podstawowej opieki lekarskiej w dni wolne od pracy (wolne soboty),
- ◆ edukacja zdrowotna i działania w zakresie profilaktyki zdrowia – propagowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców gminy, w tym m.in. zwiększenie zajęć sportowych wśród młodzieży, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do uprawiania sportu, zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych, organizowanie ogólnodostępnych imprez sportowo – rekreacyjnych, itp.,
- ◆ bezpłatne badania profilaktyczne dla mieszkańców, szczególnie dla osób ubogich, dzieci i osób starszych, bądź z tzw., grup ryzyka,
- ◆ dofinansowanie szczepień, szczególnie dla osób ubogich, dzieci i młodzieży oraz osób w podeszłym wieku,
- ◆ działania zmierzające do wzrostu aktywności fizycznej osób w wieku starszym.

3.2.6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy Polanka Wielka można uznać jako dobre. Większość osób biorących udział w badaniach, na pytanie: „**Czy czuje się Pan(i) bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania**” udzieliło odpowiedzi „raczej tak” (co

druga osoba ankietowana – 50,91%). Zdecydowanie bezpiecznie czuje się natomiast 34,55% respondentów. To poczucie braku bezpieczeństwa przyznało się niespełna 15% badanych, przy czym w grupie tej dominowały osoby, które za najwłaściwszą uznały odpowiedź „raczej nie” (9,09% badanych). Pozostałe 5,45% ankietowanych zdecydowanie nie czuje się bezpiecznie mieszkając na terenie gminy Polanka Wielka.

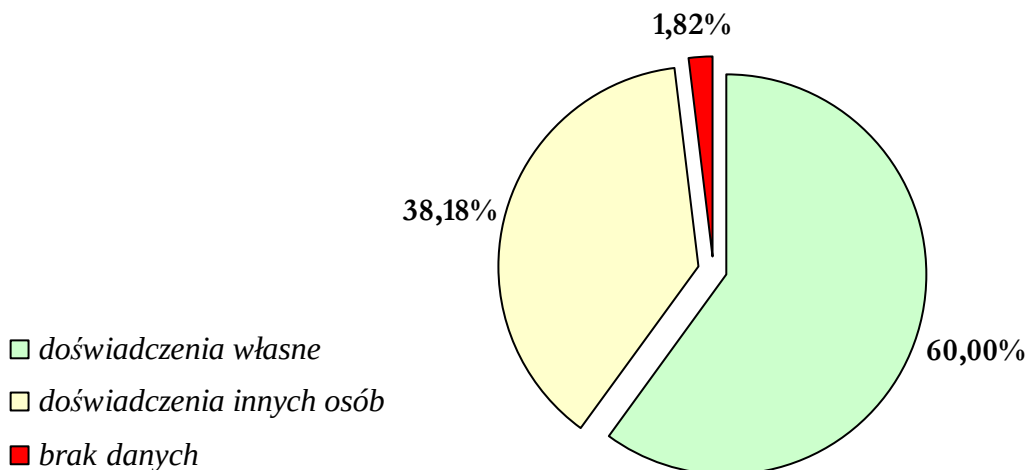
Rysunek 3.2.6.1. Czy czuje się Pan(i) bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania?

Źródło: opracowanie własne.

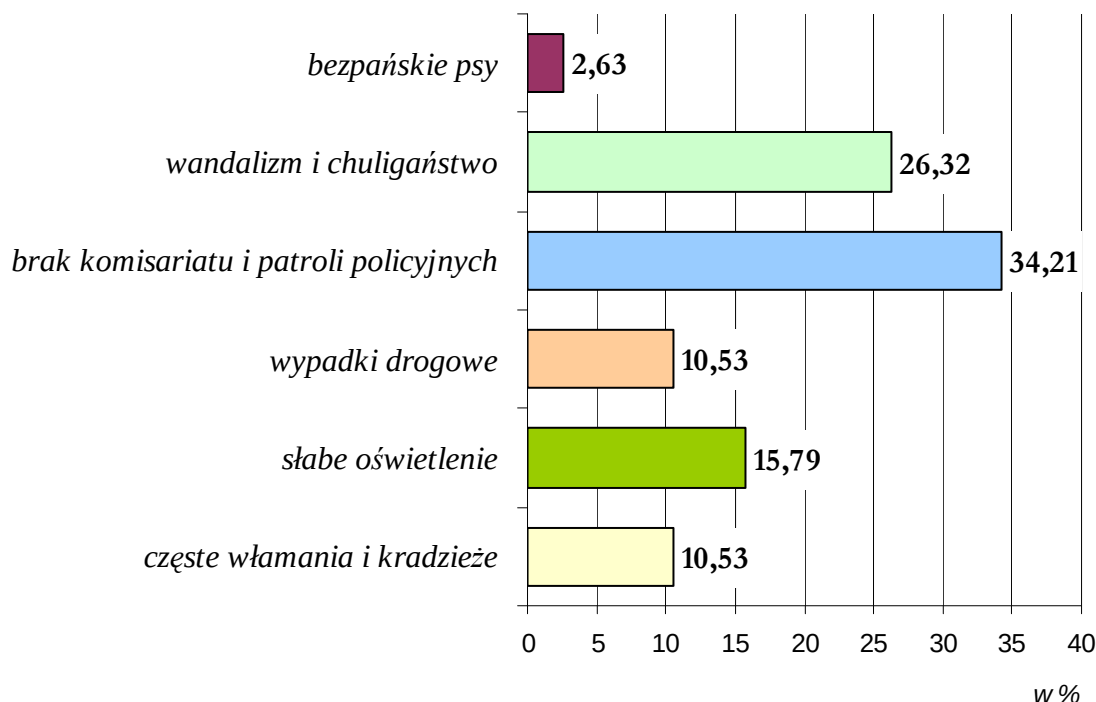
Większość respondentów swoją opinię na temat stanu bezpieczeństwa publicznego opiera na doświadczeniach własnych (60% badanych), natomiast 38,18% przyznało, że podstawą oceny były relacje innych osób. Odpowiedzi na pytanie nie udzieliło 1,82% badanych.

Rysunek 3.2.6.2. Czy Pana(i) wiedza na temat stanu bezpieczeństwa w gminie jest spowodowana doświadczeniami własnymi czy innych osób.

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 3.2.6.3. Jakie są przyczyny poczucia braku bezpieczeństwa w gminie?

Źródło: opracowanie własne.

Jako przyczyny poczucia braku bezpieczeństwa w gminie większość ankietowanych, którzy odpowiedzieli przecząco na pytanie o poczucie bezpieczeństwa, wskazało brak komisariatu i małą liczbę patroli policyjnych (34,21 respondentów). Na dalszych miejscach ankietowani wymieniali: wandalizm i chuligaństwo (26,32% osób), słabe oświetlenie ulic (15,79%), zagrożenie wypadkami drogowymi (10,53 punktu procentowego), częste włamania i kradzieże (10,53%), a także bezpańskie psy (2,63% respondentów).

Jako działania, które należy podjąć w zakresie poprawy bezpieczeństwa ankietowani wskazywali:

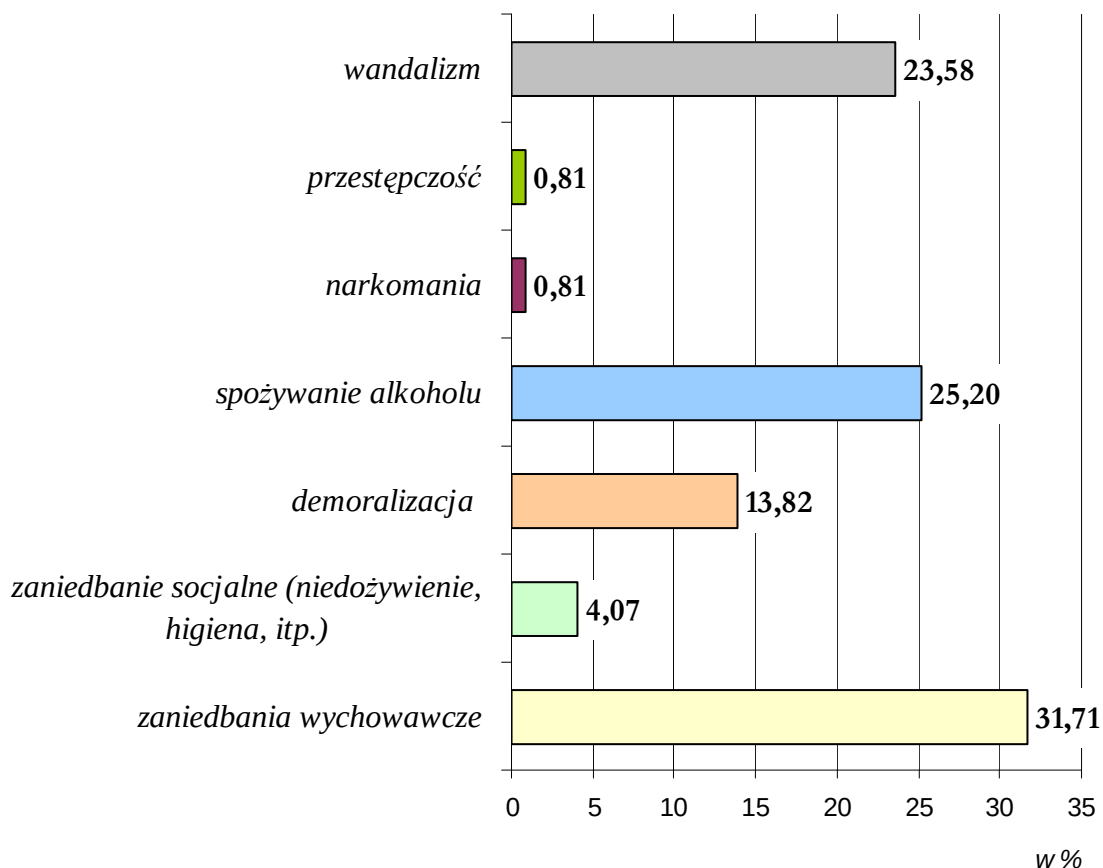
- ◆ poprawę stanu istniejącego i budowa nowego oświetlenia lokalnych ulic,
- ◆ częstsze patrole policji,
- ◆ większą liczbę kontroli drogowych na drogach na obszarze gminy, w tym walka z pijanymi kierowcami i piratami drogowymi,
- ◆ sankcje karne dla właścicieli wałęsających się psów za brak nad nimi dozoru,
- ◆ budowa chodników w celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych użytkowników dróg,
- ◆ remont dróg i odpowiednie zadbanie o stan ich nawierzchni zimą, oraz
- ◆ szeroko zakrojone działania kładące nacisk na wzrost zainteresowania rodziców sposobem spędzania wolnego czasu przez dzieci.

3.2.7. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

Zdaniem ankietowanych do głównych negatywnych zjawisk dotyczących dzieci i młodzieży zamieszkalej na obszarze Polanki Wielkiej zaliczyć należy: zaniedbania wychowawcze (31,71% wszystkich odpowiedzi), spożywanie przez młodzież alkoholu (co czwarty ankietowany, 25,20%) oraz wandalizm (23,58%). Ponadto wg co 7 osoby biorącej udział w badaniach młodzież cechuje się wysokim stopniem demoralizacji.

Mniejszym problemem w ocenie respondentów są zaniedbania socjalne, w tym niedożywienie i braki w higienie (odpowiedź ta uzyskała 4,07 punktów procentowych), poza tym przestępczość wśród nieletnich i narkomania (obie odpowiedzi uzyskały po 0,81% głosów).

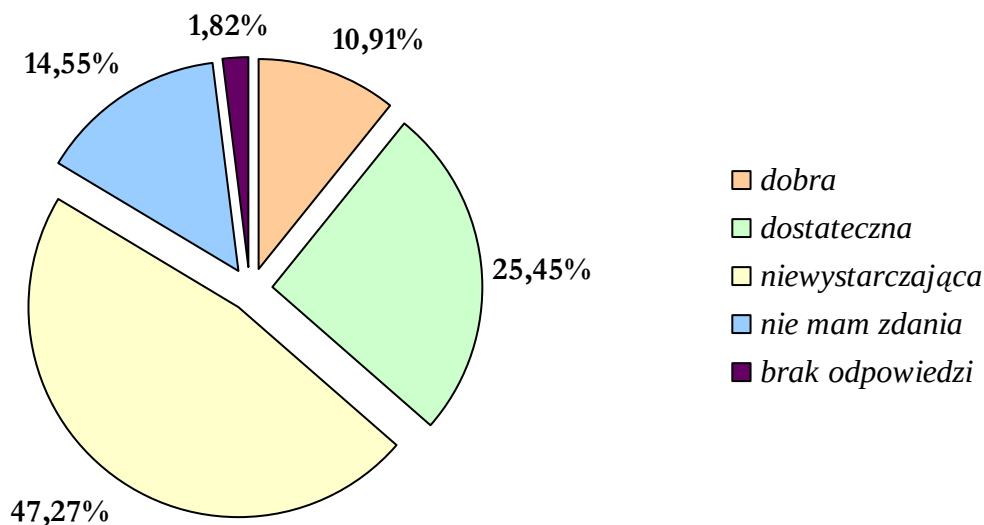
Rysunek 3.2.7.1. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pan(i) najczęściej?

Źródło: opracowanie własne.

Badania wykazały, że organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży postrzegana jest jako niewystarczająca. Na pytanie: „**Jak Pan(i) ocenia organizację wolnego czasu dzieci i młodzieży na terenie gminy?**” większość ankietowanych (47,27%) wskazała „niewystarczająca”. W ocenie co czwartej osoby, która wzięła udział w badaniach sytuacja jest dostateczna, a zaledwie co 9 ankietowany uznał ją jako dobrą. Na pytanie nie potrafiło odpowiedzieć 14,55% respondentów, odpowiedzi w ogóle nie udzieliło 1,82% osób.

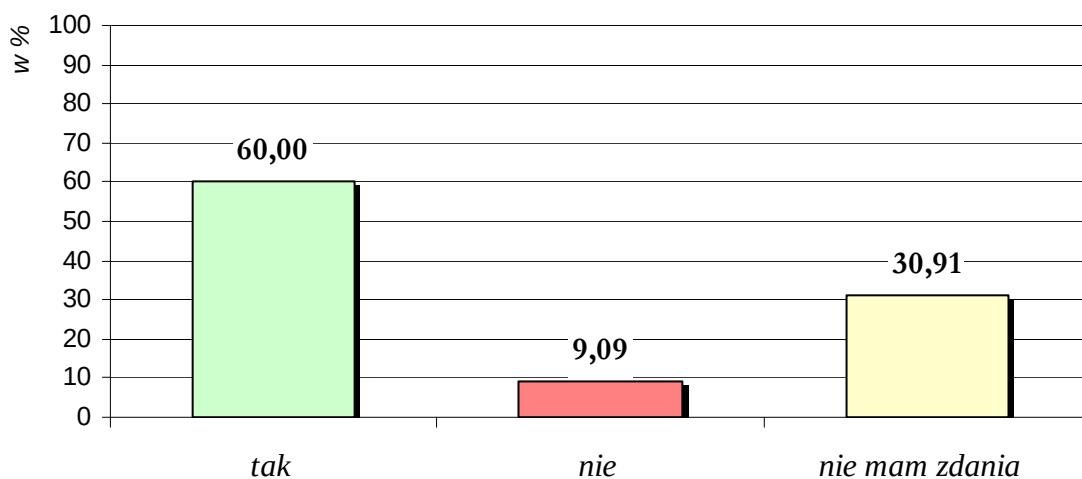
Rysunek 3.2.7.2. Jak Pan(i) ocenia organizację wolnego czasu dla dzieci i młodzieży na terenie gminy?

Źródło: opracowanie własne.

Zdaniem większości ankietowanych w Polance Wielkiej brakuje miejsc w przedszkolach. Na pytanie: „**Czy należałoby zorganizować więcej miejsc w przedszkolach na terenie gminy**” 60% ankietowanych odpowiedziało twierdząco, zaledwie 9,09% nie widzi takiej potrzeby, natomiast 30,91% osób nie ma zdania na ten temat.

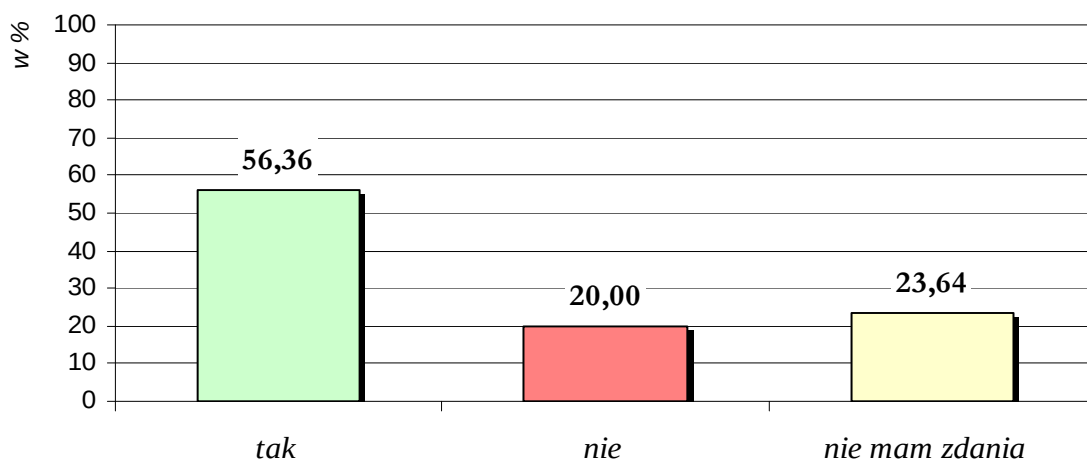
Rysunek 3.2.7.3. Czy jest Pan(i) zdania, że należy zorganizować więcej miejsc w przedszkolach na terenie gminy?

Źródło: opracowanie własne.

Przeważająca część osób biorących udział w badaniach nie wnosi zastrzeżeń do poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz nie widzi zagrożeń dla najmłodszych mieszkańców gminy. Wg oceny 56,36% osób biorących udział w ankiecie szkoły i miejsca są bezpieczne dla dzieci i młodzieży. Zaledwie co piąty z respondentów (20%) uważa, że przebywanie dzieci w szkołach i w miejscach publicznych jest związane z pewnym ryzykiem.

Rysunek 3.2.7.4. Czy szkoły i miejsca publiczne w gminie są bezpieczne dla dzieci i młodzieży?

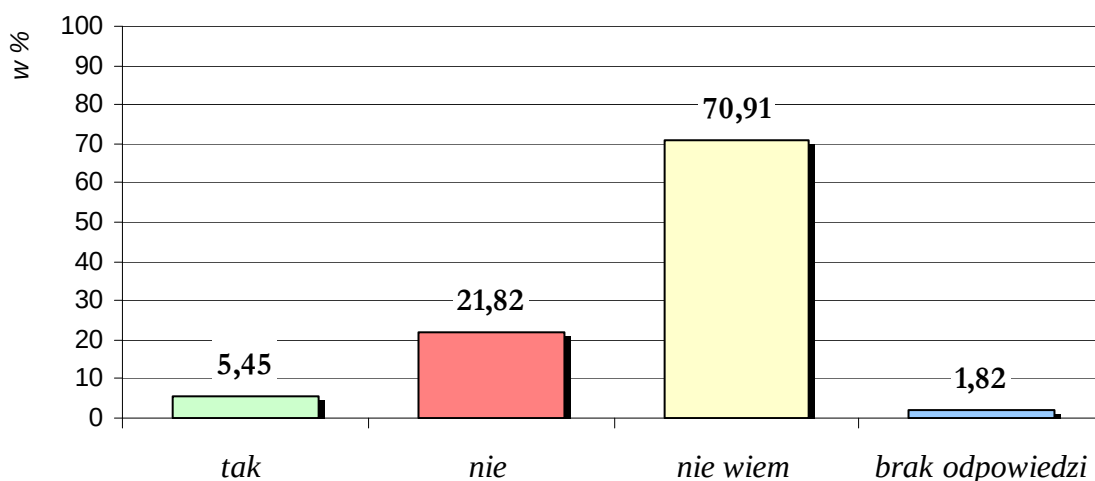

Źródło: opracowanie własne.

Większość badanych nie ma zdania na temat, czy w gminie istnieją miejsca wymagające szczególnej interwencji z uwagi na bezpieczeństwo dzieci. Wg 21,82% ankietowanych takich miejsc nie ma, a zaledwie 5,45% respondentów uznało, że takie rejony istnieją, przy czym na prośbę o wskazanie przyczyn występowania ryzyka bądź miejsc niebezpiecznych zostały wymienione:

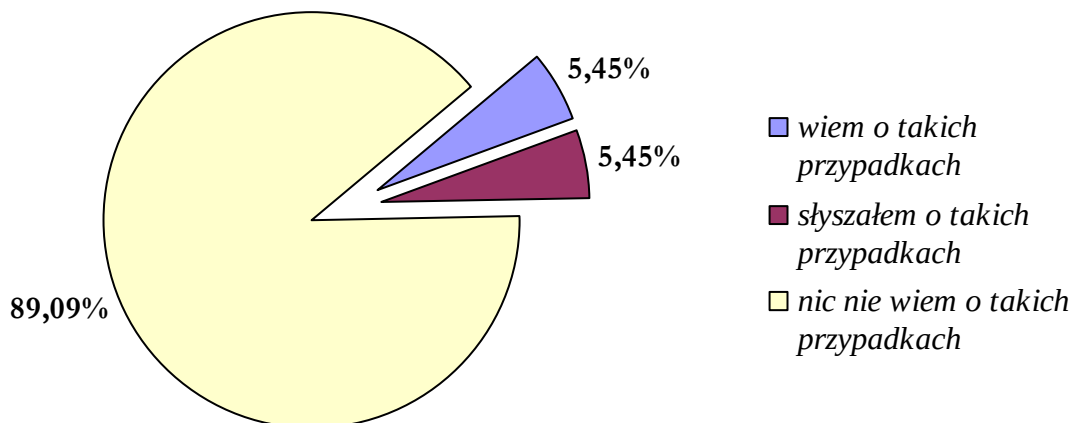
- ◆ rejon barów zlokalizowanych przy ul. Parkowej oraz baru „Judytki”,
- ◆ parking zlokalizowany obok budynku Urzędu Gminy w Polance Wielkiej (wieczorem), oraz
- ◆ lokalne drogi, z powodu braku chodników i odpowiedniego oświetlenia.

Rysunek 3.2.7.5. Czy w gminie znajdują się rejony (miejsca) wymagające szczególnej interwencji z uwagi na bezpieczeństwo dzieci?

Źródło: opracowanie własne.

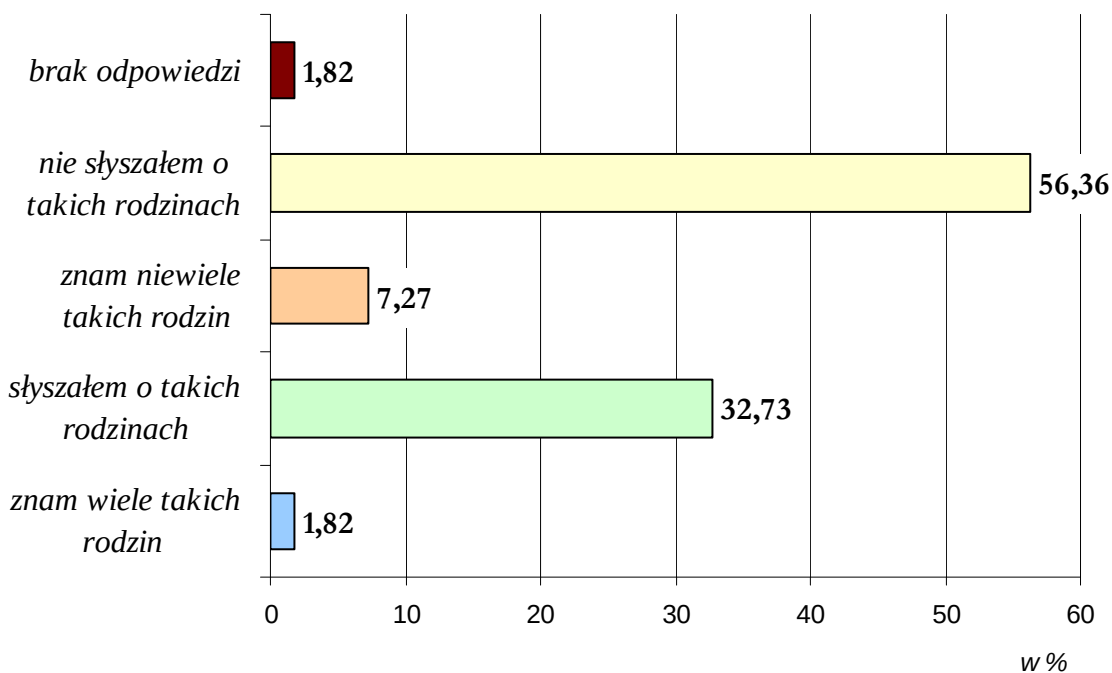
Rysunek 3.2.7.5. Czy zdarzają się w gminie przypadki seksualnego wykorzystywania dzieci?

Źródło: opracowanie własne.

Zdaniem większości respondentów w gminie nie istnieje problem seksualnego wykorzystywania nieletnich. Aż 89,09% badanych deklaruje, że nic im nie wiadomo o przypadkach seksualnego wykorzystywania dzieci na obszarze gminy, jednakże pewien odsetek badanych osób zdradza, że takie przypadki są mu znane bądź o takich przypadkach słyszał (5,45% ankietowanych).

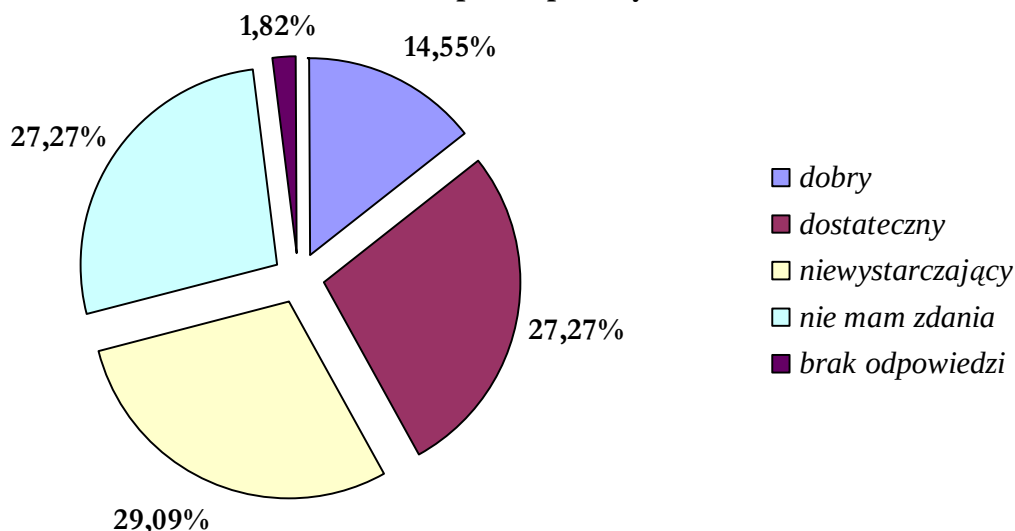
Rysunek 3.2.7.6. Czy zna Pan(i) rodziny, w których dzieci są bite i krzywdzone?

Źródło: opracowanie własne.

Z kolei na pytanie: „Czy zna Pan(i) rodziny, w których dzieci są bite i krzywdzone” zaledwie 56,36% ankietowanych odpowiedziało, że nie słyszeli o takich rodzinach. Pozostała część respondentów przyznaje, że słyszała o przypadkach przemocy domowej wobec dzieci (32,73% badanych), a zna niewiele takich rodzin (7,27%). Spośród wszystkich badanych osób 1,82% deklaruje, że zna wiele rodzin, w których ma miejsce przemoc wobec dzieci. Odpowiedzi na wyżej postawione pytanie nie udzieliło 1,82% badanych.

Rysunek 3.2.7.7. Jaki jest dostęp do rehabilitacji i wsparcia rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi?

Źródło: opracowanie własne.

Za niewystarczający większość respondentów uznała dostęp do rehabilitacji i wsparcie udzielane rodzinom posiadającym niepełnosprawne dzieci – odpowiedź tę wybrało 29,09% ankietowanych. Wśród osób biorących udział w ankiecie duży odsetek, bo 27,27% ocenia sytuację rodzin dzieci niepełnosprawnych oraz dostępność do rehabilitacji i różnych form wsparcia jako dostateczną. Tyle samo ankietowanych, tj. 27,27% nie ma wyrobionego poglądu na tę sprawę. Zaledwie 14,55% jest zdania, że sytuacja w tej kwestii przedstawia się dobrze. Na pytanie nie udzieliło odpowiedzi 1,82% respondentów.

Działaniami, jakie należy podjąć w celu poprawy sytuacji dzieci i młodzieży respondenci wymieniali przede wszystkim:

- ◆ budowę sali gimnastycznej w gimnazjum,
- ◆ organizowanie dodatkowych kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży, w tym sekcji sportowych, imprez oraz zajęć pozalekcyjnych,
- ◆ zwiększenie intensywności działań Gminnego Ośrodka Kultury w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży zamieszkalej na terenie gminy,
- ◆ rozbudowę ogólnodostępnej infrastruktury sportowej,
- ◆ zorganizowanie miejsc wypoczynku dla matek z małymi dziećmi, w tym placów zabaw dla najmłodszych dzieci,
- ◆ poprawę organizacji jazdy autobusów szkolnych dla najmłodszych uczniów.

3.2.8. POZOSTAŁE ASPEKTY ŻYCIA MAJĄCE WPŁYW NA SFERĘ SPOŁECZNĄ, W TYM DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Do pozostałych aspektów życia społeczności lokalnej mających wpływ na sferę społeczną i dotyczących wszystkich mieszkańców gminy należą m.in. działalność sportowa, rekreacyjna i kulturalna. Z przeprowadzonych badań wynika, że istnieje silna potrzeba zwiększenia nacisku na działania w tym kierunku.

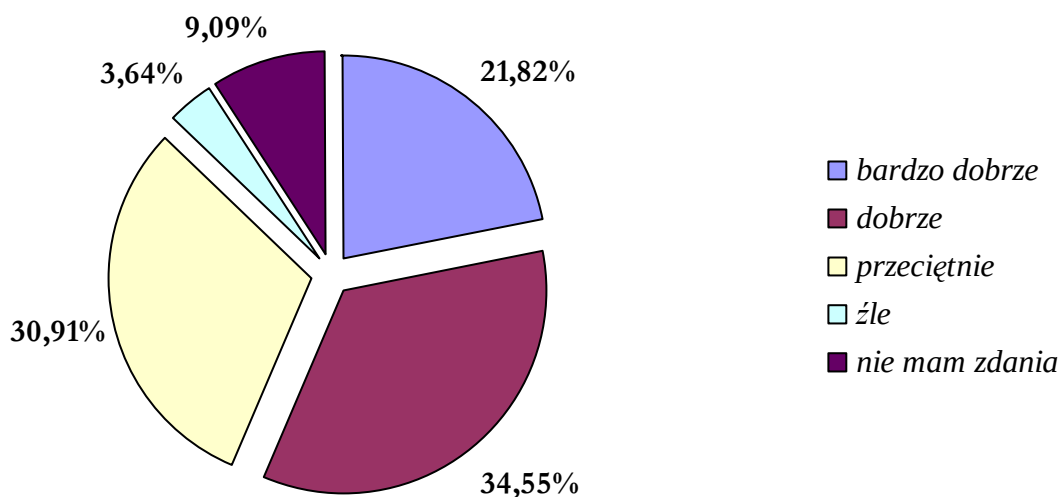
Mieszkańcy Polanki Wielkiej, którzy uczestniczyli w badaniach ankietowych wymienili następujące działania, które powinny być zrealizowane w celu poprawy sytuacji społecznej na terenie gminy:

- ◆ rekrutacja osób zaangażowanych w działalność sportową i rekreacyjną oraz kulturalną na terenie Polanki Wielkiej (zdaniem respondentów istnieje deficyt kadrowy osób kompetentnych i aktywnych w w/w obszarach działalności),
- ◆ stworzenie większej liczby sekcji sportowych, nie tylko dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, ale również dla osób starszych, pracujących,
- ◆ budowę ogólnodostępnego zaplecza sportowo – rekreacyjnego i kulturalnego,
- ◆ budowę ścieżek rowerowych w gminie, oraz
- ◆ poprawę sytuacji komunikacyjnej.

3.2.9. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Ocena działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej dokonana przez osoby biorące udział w badaniu świadczy pozytywnie o działalności społecznej wykonywanej przez samorząd lokalny.

**Rysunek 3.2.9.1. Jak ocenia Pan(i) pracę wykonywaną
przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej?**

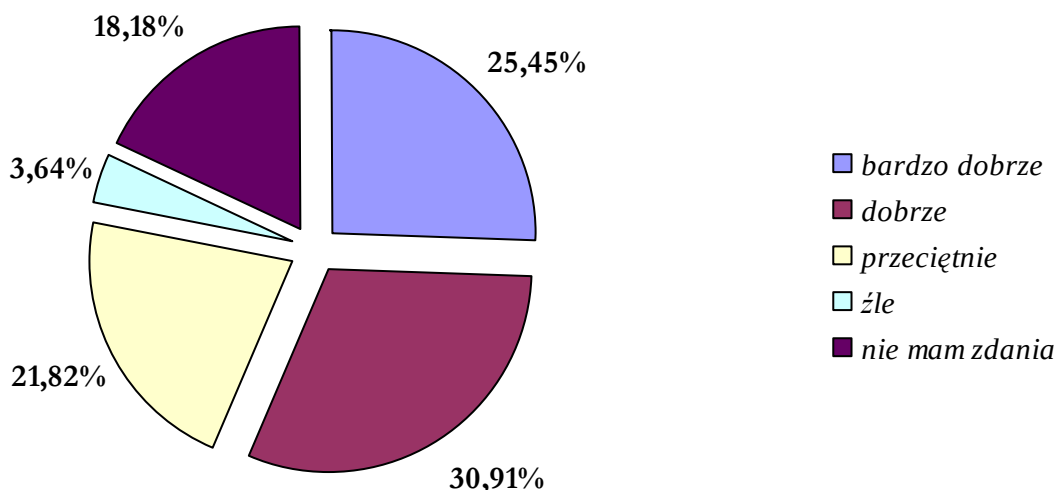

Źródło: opracowanie własne.

Większość respondentów (34,55%) działalność GOPS w Polance Wielkiej ocenia dobrze, a spory odsetek ankietowanych działalności społecznej przyznał najwyższą ocenę (21,82% respondentów). Duża część ankietowanych uznała, że działalność społeczna w gminie jest na poziomie przeciętnym – taką ocenę Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej przyznało 30,91% osób biorących udział w badaniu. W oczach zaledwie 3,64% pytanym osób działalność GOPS jest zła. Co jedenasta osoba ankietowana, czyli 9,09% nie było w stanie dokonać oceny pracy wykonywanej przez GOPS.

Podobnie jak w przypadku oceny dotyczącej pracy wykonywanej przez instytucję, jaką jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej kształtowały się proporcje w ocenie dotyczącej pracy wykonywanej przez pracowników społecznych. Również tutaj najmniejsza liczba badanych, bo zaledwie 3,64% negatywnie oceniła działania wykonywane przez pracowników społecznych, natomiast najwięcej głosów otrzymała ocena dobra (30,91 punktów procentowych). Duży odsetek ankietowanych, bo aż 25,45% oceniło pracę osób zatrudnionych w GOPS jako bardzo dobrą, zaś na trzecim miejscu z głosami 21,82% ankietowanych znalazła się ocena przeciętna. Wyrobionego poglądu na kwestię jakości działań wykonywanych przez pracowników nie miało 18,18% respondentów.

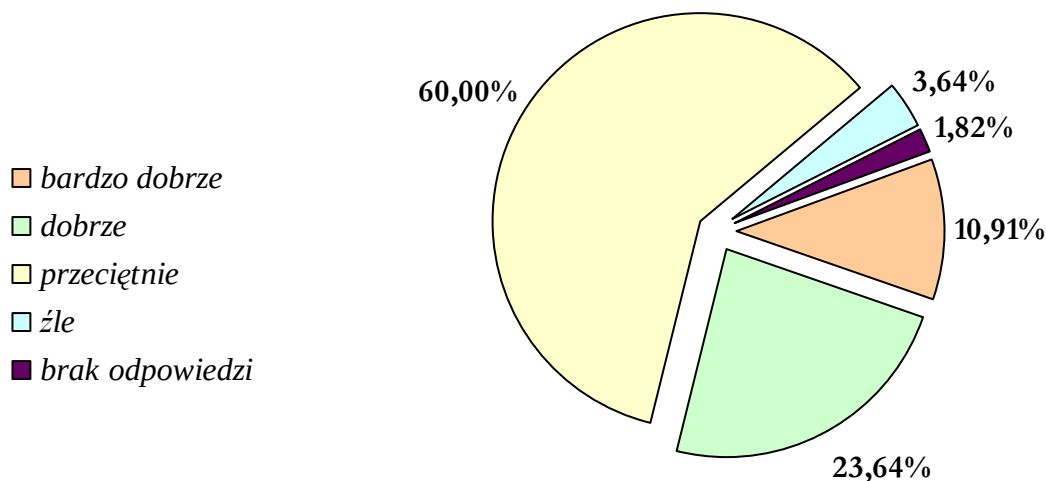
Rysunek 3.2.9.2. Jak ocenia Pan(i) pracę wykonywaną przez pracowników socjalnych?

Źródło: opracowanie własne.

Większość respondentów swoją wiedzę na temat form i dostępności do pomocy udzielanej przez GOPS ocenia na poziomie przeciętnym (60% osób biorących udział w badaniu). Drugą pod względem liczebności grupę ankietowanych stanowią osoby, które uważają, że dobrze orientują się na temat działalności prowadzonej przez GOPS (23,64% badanych), zaś na trzecim miejscu (z 10,91 punktami procentowymi) plasują się osoby oceniające swoją wiedzę dotyczącą form wsparcia z pomocy społecznej i zasad na jakich wsparcie to jest udzielane jako bardzo dobrą. Zaledwie 3,64% respondentów uznało, że ich wiedza na temat pomocy społecznej w gminie jest zła. Na pytanie nie udzieliło odpowiedzi 1,82% ankietowanych.

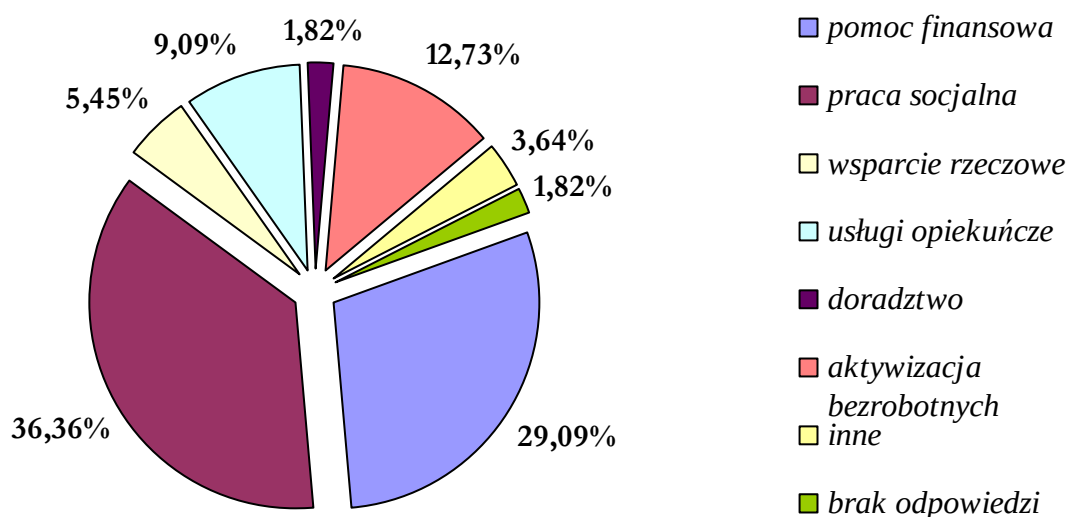
Rysunek 3.2.9.3. Jak ocenia Pan(i) swoją wiedzę na temat form oraz dostępności do pomocy udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej?

Źródło: opracowanie własne.

Wg osób, które brały udział w badaniu ankietowym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej powinien skupić swoją działalność na pracy socjalnej – odpowiedź tę wskazało 36,36% respondentów. Drugim obszarem działań socjalnych w gminie wg respondentów powinna być pomoc finansowa, którą wytypowało 29,09% badanych. Zdaniem ankietowanych ważną częścią działalności GOPS są również działania zmierzające do aktywizacji osób dotkniętych problemem bezrobocia (12,73% głosów).

Rysunek 3.2.9.4. Jaka formę wsparcia powinien oferować przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej?

Źródło: opracowanie własne.

Ponadto na pytanie: „Jaka formę wsparcia powinien oferować przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej” w opinii co jedenastej osoby biorącej udział w ankiecie są to usługi opiekuńcze dotyczące osób starszych, niepełnosprawnych

i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wsparcie poprzez doradztwo wskazało natomiast 1,82% osób biorących udział w badaniach.

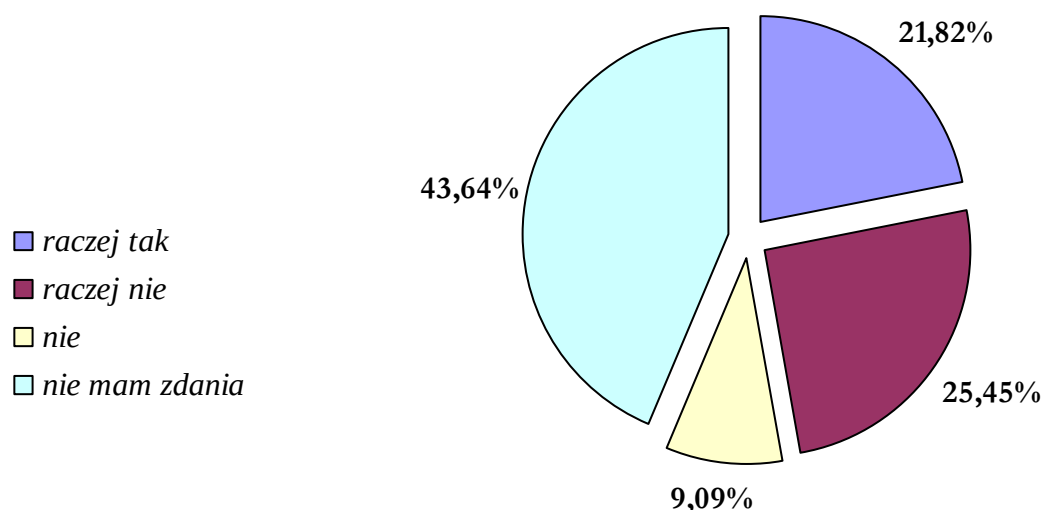
Zdaniem 3,64% ankietowanych działania GOPS skierowane do osób potrzebujących pomocy powinny zależeć wyłącznie od rozpoznania środowiskowego i być dostosowane do indywidualnych potrzeb ludności, która tego wsparcia wymaga.

Na pytanie odpowiedzi nie udzieliło 1,82% respondentów.

3.2.10. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Poza działaniami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej niezmiernie istotna jest również działalność pomocowa świadczona przez różne organizacje pozarządowe, które swoją pomoc adresują najczęściej do wybranej grupy osób potrzebujących takiego wsparcia.

Rysunek 3.2.8.1. Czy oferta pomocy świadczona przez organizacje pozarządowe zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy?

Źródło: opracowanie własne.

Na pytanie: „Czy oferta pomocy świadczona przez organizacje pozarządowe zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy?” większość respondentów odpowiedziała jednak „nie mam zdania”. W opinii co czwartej osoby pomoc taka jest raczej niewystarczająca (odpowiedź „raczej nie”), natomiast co piąty ankietowany na tak sformułowane pytanie odpowiedział twierdząco, aczkolwiek bez przekonania („raczej tak”). Zdecydowanie niewystarczająca jest działalność organizacji pozarządowych dla co jedenastej osoby biorącej udział w badaniach (9,09% ankietowanych).

4. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY

Na podstawie przeprowadzonej analizy sytuacji społecznej w gminie Polanka Wielka uzupełnionej zajęciami warsztatowymi z określoną grupą mieszkańców oraz analizą przeprowadzonej ankietyzacji w zakresie problematyki społecznej, podjęto próbę ustalenia podstawowych celów, problemów i zadań w omawianym temacie oraz sposoby ich rozwiązywania, w aspekcie działań o charakterze bieżącym, jak i działań o charakterze długofalowym, perspektywicznym.

Ze zgromadzonych materiałów analitycznych, przeprowadzonych rozmów i wymiany poglądów wynika, że główne obszary działań w dziedzinie społecznej powinny obejmować:

	GŁÓWNE OBSZARY DZIAŁAŃ
1	Działania dotyczące rozwoju społeczno – gospodarczego Działania o charakterze promocyjnym, wspierające przedsięwzięcia mające na celu dobry rozwój gospodarczy gminy Polanka Wielka i jego wpływ na sferę społeczną (w tym również działalność w zakresie bezpieczeństwa publicznego i opieki zdrowotnej)
2	Działania służące kontynuacji i wzbogacaniu form pomocy społecznej Przedsięwzięcia skierowane zwłaszcza dla grup i osób najbardziej potrzebujących, prowadzenie przez samorząd gminy oraz inne instytucje, organizacje i stowarzyszenia, a także przez osoby indywidualne działań mających na celu w miarę możliwości wyrównywanie statusu materialnego i społecznego mieszkańców gminy
3	Utrwalanie poczucia tożsamości mieszkańców gminy Kultywowanie patriotyzmu lokalnego poprzez rozwijanie miejscowej kultury, wzbogacanie form i działań o charakterze sportowo – rekreacyjnym i turystyczno – krajoznawczym, szczególnie wśród młodzieży, ale także wśród osób w wieku dojrzałym i tzw. pokoleniu trzeciego wieku

WIZJA

**POLANKA WIELKA TO GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM,
GWARANTUJĄCA WARUNKI DO GODNEGO ŻYCIA I ROZWOJU,
BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO ORAZ POCZUCIA
PRZYNALEŻNOŚCI DO WSPÓLNOTY LOKALNEJ**

MISJA

ROZWÓJ

Nowe miejsca pracy
Walka z bezrobociem
Edukacja i aktywizacja zawodowa

POMOC

Doraźna pomoc socjalna
Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom
Pomoc osobom niepełnosprawnym
Pomoc dla osób starszych
Opieka nad dzieckiem i pomoc rodzinom
Bezpieczeństwo publiczne
Bezpieczeństwo zdrowotne
Współpraca z organizacjami pozarządowymi

TOŻSAMOŚĆ

Kultura
Sport i rekreacja
Turystyka i wypoczynek

4.1. DZIAŁANIA DOTYCZĄCE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Na terenie gminy Polanka Wielka nie przewiduje się w nadchodzącym okresie większych przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym, zmieniających w zasadniczy sposób oblicze gospodarcze miejscowości i zapewniających również pozyskanie znacznej ilości miejsc pracy.

Dodatnią cechą stanowią długoletnie tradycje i na ogół wysoka jakość wytwarzanych produktów rolnych (uprawa i hodowla), przeznaczonych jednak w większości na potrzeby własne, natomiast w niewielkim wymiarze na cele rynkowe. Powodem jest zdecydowana przewaga gospodarstw o małym areale, co z kolei jest przyczyną niewielkiej opłacalności tego rodzaju produkcji.

W celu stopniowego przezwyciężenia tej przeszkody istotne wydają się działania informacyjno – edukacyjne, wymiana doświadczeń z rolnikami innych regionów i krajów. Efektem powinna być zmiana systemu mentalności zmierzająca m.in. do tworzenia grup producentów rolnych, propagowanie różnorodnych form zrzeszania się rolników (np. spółdzielczość), inicjowanie i propagowanie tworzenia miejscowych placówek przemysłu przetwórstwa rolno – spożywczego.

Istotną przeszkodą w dalszym rozwoju gminy jest zmiana zakorzenionych zarówno wśród osób dorosłych jak i młodzieży przekonań, że pracę zarobkową można znaleźć w położonych w niedalekiej odległości śląskich kopalniach, zakładach przemysłowych i usługowych znajdujących się w pobliskim Oświęcimiu, Kętach, Bielsku – Białej, Andrychowie, Wadowicach czy Brzeszczach. Do niedawna pracę taką, zwłaszcza nie wymagającą wysokich kwalifikacji, można było znaleźć stosunkowo łatwo. Stąd wynika zakorzeniony pogląd wśród znacznej części mieszkańców, że nie są konieczne długie lata nauki i poznawanie nowych technik i technologii, aby pozyskać pracę.

Obecnie i w najbliższej przyszłości o możliwości pozyskania pracy, w tym również mieszkańców gminy, będą decydować wysokie kwalifikacje i odpowiednia praktyka zawodowa. Istotne jest również odpowiednie oddziaływanie na młodzież pod kątem kontynuowania nauki w szkołach średnich i wyższych, których nie brak w najbliższym otoczeniu miejscowości, m.in. poprzez funkcjonowanie i pozyskiwanie różnorodnych form pomocy stypendialnej przeznaczonej zwłaszcza dla dzieci zdolnych, z rodzin ubogich i wielodzietnych, udzielanie pomocy organizacyjnej i finansowej w zakresie odbywanych praktyk, nauki zawodu, itp. Liczące się wsparcie dla działalności edukacyjnej stanowić będzie promowanie uzdolnień uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum na imprezach kulturalnych, rozrywkowych, wystawach osiągnięć, konkursach, pokazach itp., organizowanych na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym.

Pozytywne zjawisko demograficzne, jakim jest dodatni choć malejący w ostatnim okresie przyrost naturalny w gminie należy promować i udzielać wsparcia poprzez pomoc materialną i pozamaterialną dla młodych małżeństw, wprowadzenia ułatwień w zawieraniu związków małżeńskich, otaczaniu różnorodnymi formami opieki rodzin wielodzietnych, propagowanie modelu rodziny z dziećmi itp.

Niekorzystnym zjawiskiem, które może wystąpić na terenie gminy po roku 2007 i w latach następnych będzie prawdopodobnie zwiększający się odpływ ludzi młodych, posiadających określone kwalifikacje do pracy zagranicą. Zjawisko to może wpłynąć hamująco na lokalne inicjatywy gospodarcze oraz doprowadzić do pogorszenia związków integrujących rodziny

i społeczeństwo w gminie. Do problemu tego powinny wcześniej się przygotować zarówno władze samorządowe, miejscowe instytucje i stowarzyszenia jak i samo społeczeństwo.

Nie można jednak zapominać o korzyściach natury społecznej dla gminy, wynikających z pracy i nauki zagranicą, takich jak: zmniejszenie bezrobocia, dopływ wiedzy i nowych doświadczeń zawodowych i społecznych, zawieranie mieszanych małżeństw i związane z tym wzbogacenie zwyczajów i obyczajów, powstanie nowych związków rodzinnych i międzyrodzinnych, prowadzących m.in. do pogłębiania integracji społeczeństw, ograniczania barier i uprzedzeń w relacjach międzyludzkich.

Niekorzystną tendencją wpływającą na sytuację społeczną w Polance Wielkiej i wymagającą podjęcia natychmiastowych środków zaradczych, jest pogarszająca się z roku na rok (szczególnie w ciągu ostatnich 2 – 3 lat) dostępność komunikacyjna w gminie, tak wewnętrzna jak i zewnętrzna. Brak wystarczającej oferty w zakresie komunikacji publicznej powoduje uciążliwości dla osób udających się do pracy i szkoły, dla osób korzystających z opieki lekarskiej, zwłaszcza specjalistycznych zakładów opieki zdrowotnej zlokalizowanych w Oświęcimiu. Problem dojazdów do i z pracy został rozwiązany jedynie w odniesieniu do pracowników kopalń.

Sytuację łagodzi stale zwiększający się stan liczbowy prywatnych samochodów osobowych w gminie. Pozostaje jednak i pozostawać będzie w dalszym ciągu problem komunikacyjny dla rodzin nie dysponujących własnymi środkami komunikacji.

Niepomyślnym zjawiskiem społeczno – ekonomicznym w gminie Polanka Wielka, podobnie jak w gminach wiejskich całego województwa małopolskiego, jest zjawisko ukrytego bezrobocia agrarnego, wynikające ze złej sytuacji rolnictwa. Powodem występowania tego zjawiska jest nadmiar siły roboczej na wsi przy jednoczesnym niedoborze ziemi i kapitału. Do występowania tego zjawiska przyczyniają m.in. rozdrobnienie gospodarstw rolnych (niekorzystna struktura agrarna gruntów wykorzystywanych rolniczo i niekorzystny rozłóg ziemi), czy braki perspektyw zatrudnienia niewykwalifikowanej siły roboczej, a w efekcie nadmierne korzystanie ze środków finansowych pochodzących ze źródła niezarobkowego (emerytury i renty). Stąd niezbędna jest aktywizacja zasobów ukrytej siły roboczej, np. poprzez poszerzenie zakresu prac społecznie użytecznych w zamian za pokrycie choćby części kosztów szkoleń, instruktaży, pomocy w uzyskaniu pracy, itp. dla tej grupy osób.

Istotną kwestią rzutującą na potencjał społeczno – ekonomiczny gminy Polanka Wielka jest „odbudowa” rangi gminy w najbliższym otoczeniu i relacjach z powiatem oświęcimskim. W ostatnim okresie dały się zauważyć symptomy poprawy sytuacji w tym zakresie, np. w dziedzinie wymiany kulturalnej czy rozgrywek o charakterze sportowym. Niemniej jednak zbyt mało zrobiono, aby wykorzystać mocne strony gminy, będącej wprawdzie najmniejszą powierzchnioowo i pod względem liczby zamieszkującej ją ludności jednostką samorządu terytorialnego w powiecie oświęcimskim, ale posiadającą wysokie walory gospodarcze (korzystne położenie geograficzne, bogate tradycje rolnicze) i kulturowo – historyczne. Należy zatem dłożyć starań, aby wykorzystać te walory i przekształcić Polankę Wielką z gminy będącej typowym zapleczem kadrowym, przysłowiowej sypialni dla znajdujących się w pobliżu miejsko – wiejskich środowisk przemysłu ciężkiego (górnictwo, hutnictwo, przemysł chemiczny i przemysł lekki) w samodzielny i prężny ośrodek gospodarczy, z rozwiniętymi usługami, własnym rolnictwem i hodowlą ryb, niewielkim przemysłem rolno – spożywczym, zapleczem rekreacyjno – sportowym i turystycznym.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANKA WIELKA W LATACH 2007 – 2015

Na tak nakreślony docelowy model gminy Polanka Wielka i wynikający stąd krąg zainteresowań jej mieszkańców powinien być nakierowany wspierający program działań społecznych, integracyjny, edukacyjny zwiększający zaangażowanie i aktywność możliwie największej części lokalnej społeczności i wspartej odpowiednią pomocą wyższych szczebli samorządu.

4.2. DZIAŁANIA SŁUŻĄCE KONTYNUACJI I WSPOMAGANIA FORM POMOCY SPOŁECZNEJ

Z dokonanej działalności w zakresie opieki społecznej prowadzonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej oraz przeprowadzonych badań ankietowych wybranej losowo grupy mieszkańców gminy wynika, że działalność ośrodka w zakresie form, rodzajów i kwot przeznaczonych na pomoc socjalną jest oceniana pozytywnie. Ponad połowa ankietowanych ocenia ogólne warunki życia w gminie jako raczej dobre, dla ok. 35% są one przeciętne, a zaledwie co dwudziesty jest zdania, że sytuacja przedstawia się źle.

Na czele problemów społecznych, które negatywnie wpływają na warunki życia w gminie wg ankietowanych znajdują się:

- ◆ bezrobocie (26%),
- ◆ brak zaradności życiowej (22%), oraz
- ◆ alkoholizm (20%).

Znacznie mniejszą rangę zdaniem respondentów mają natomiast takie zjawiska jak (wg hierarchii ważności, od największej do najmniejszej):

- ◆ ubóstwo i bieda
- ◆ ciężka, długotrwała choroba,
- ◆ przemoc w rodzinie,
- ◆ zaniedbania w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- ◆ wielodzietność,
- ◆ samotne wychowywanie dzieci, oraz
- ◆ niepełnosprawność.

W sumie udział w/w czynników wg ankietowanych w oddziaływaniu na gorsze warunki życia przekracza niewiele ponad 30%.

Wg ankietowanych obszary wykluczenia społecznego pokrywają się w zasadzie z grupami mieszkańców o niższym standardzie życia. Dotyczą one głównie:

- ◆ długotrwale bezrobotnych (23%),
- ◆ alkoholików (23%),
- ◆ osób uzyskujących niskie dochody (19%),

a ponadto:

- ◆ osoby opuszczające zakłady karne,
- ◆ osoby starsze i samotne, oraz
- ◆ osoby niepełnosprawne.

Natomiast zjawisko narkomanii ma marginalny wpływ na wykluczenie społeczne w gminie (zaledwie wg niespełna 1%).

Do istotnych przedsięwzięć, które pozwoliłyby na ograniczanie czy też wyeliminowanie zjawisk społecznych niekorzystnie oddziałujących na poziom życia oraz marginalizacji (wykluczenie społeczne) należą m.in.:

- ◆ aktywizacja osób bezrobotnych,

- ◆ pomoc w znalezieniu miejsc pracy, w tym: pomoc instruktażowo – szkoleniowa, pomoc w przygotowaniu się do prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych, pomoc w wypełnianiu ubiegających się o pracę wymaganej podczas procesu rekrutacji dokumentacji, doradztwo i pomoc finansowa dla osób podejmujących próbę założenia działalności gospodarczej, kontrolowanie wykorzystania zaproponowanych ofert pracy, tymczasowe prace socjalne na okres ubiegania się o pracę, która obniżyłaby koszty szkolenia i instruktażu bezrobotnych (w miarę możliwości adekwatnie do posiadanego wykształcenia osoby poszukującej zatrudnienia),
- ◆ pomoc rzeczowa w postaci zbiórki rzeczy używanych w postaci odzieży oraz żywności dla osób bezrobotnych, osób w wieku starszym i niepełnosprawnych,
- ◆ nasilenie działań zmierzających do wyeliminowania alkoholizmu i innych zjawisk uznanych za patologiczne.

Ankietowani wskazują na konkretne miejsca w Polance Wielkiej stanowiące zwiększone ryzyko zagrożenia alkoholowego, bądź miejsca uznane za niebezpieczne. Należą do nich:

- ◆ rejon barów, w tym bar przy ul. Parkowej oraz bar „Judytką”,
- ◆ parking umiejscowiony w pobliżu Urzędu Gminy (w porze wieczorowej),
- ◆ miejsca nieformalnych spotkań młodzieży przy lokalnych drogach pozostających często na uboczu,
- ◆ nieoświetlone i nie posiadające chodników sąsiedztwo ulic.

Ponadto, w opinii respondentów działaniami, które mogą wpływać na ograniczenie liczby osób uzależnionych w gminie i poprawę sytuacji rodzin alkoholików są: leczenie osób uzależnionych pod nadzorem osób cieszących się autorytetem w gminie, bądź poddanie pod nadzór kuratorski oraz zainteresowanie się losem osób, które przeszły przymusowe leczenie.

Rozważa się również przyznanie symbolicznej pomocy finansowej dla osób, które podjęły leczenie lecz nie znalazły pracy, wszakże pod warunkiem starania się o zatrudnienie.

Do innych sposobów przeciwdziałania zjawiskom uzależnień od nalogu alkoholizmu należą m.in.:

- ◆ kontrolowanie placówek prowadzących handel artykułami alkoholowymi w zakresie ścisłego przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim oraz nietrzeźwym, w tym sankcje finansowe oraz odebranie licencji sprzedaży alkoholu dla placówek nie przestrzegających prawa w tym zakresie,
- ◆ systematyczne prowadzenie działań profilaktycznych, np. w formie pomocy psychologicznej i terapeutycznej udzielanej przez ośrodek zdrowia przy wsparciu innych instytucji działających w gminie,
- ◆ wskazywanie na inne, bardziej pożyteczne metody spędzania wolnego czasu oraz organizowanie różnorodnych form aktywizacji i grup zainteresowań, szczególnie wśród ludzi młodych – uczniów miejscowych placówek oświatowych.

Osoby starsze zaliczane do tzw. grupy wieku poprodukcyjnego, pomimo że wg badań ankietowych stanowią zaledwie ponad 7% osób zaliczanych do tzw. grupy osób wykluczonych, są grupą systematycznie wzrastającą pod względem liczebności. Tendencja taka trwała będzie nadal i jest to zjawisko tzw. starzenia się społeczeństwa. W związku z powyższym osoby w wieku poprodukcyjnym powinny stanowić grupę zwiększonego zainteresowania ze strony władz samorządowych.

Z danych analitycznych Powszechnego Spisu Rolnego w 2002 roku z emerytur i rent utrzymywało się ok. 30% mieszkańców Polanki. Nie można zapominać o tym, że część emerytów i rencistów z racji posiadanych kwalifikacji i warunków materialnych jest czynna zawodowo.

Wg wypowiedzi ankietowanych, wśród osób starszych największym problemem są długotrwałe i często trudne do wyleczenia choroby. Oprócz problemów związanych z barierami architektonicznymi czy trudnościami związanymi ze złymi i stale pogarszającymi się warunkami komunikacji środkami publicznymi, osoby starsze mają utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych, a zwłaszcza rehabilitacyjnych, które świadczone są głównie w Oświęcimiu, Krakowie, Bielsku – Białej czy Suchej Beskidzkiej.

Podstawową opiekę medyczną ocenia pozytywnie ponad 80% ankietowanych, natomiast o dostępie do opieki specjalistycznej złe zdanie ma aż 65% respondentów. Dlatego wydaje się uzasadnione rozwiązanie możliwości stworzenia warunków do specjalistycznych badań medycznych i rehabilitacyjnych w miejscu zamieszkania, tj. w Publicznych Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Polance Wielkiej czy w placówkach edukacyjnych (rehabilitacja) dla różnych grup wiekowych, zarówno dla dzieci i młodzieży, jak również osób starszych czy zaawansowanych.

Ponadto, wg ankietowanych do najistotniejszych problemów z jakimi borykają się osoby w podeszłym wieku należy brak zainteresowania ze strony osób czynnych zawodowo czy też instytucji, stowarzyszeń zajmujących się różnymi aspektami społeczno – kulturowymi, obyczajowymi itp. w gminie. Osobom starszym, zaawansowanym wiekowo chodzi przede wszystkim o utrzymanie poczucia przynależności i przydatności społecznej. Dlatego tak ważne jest wdrożenie działań angażujących osoby starsze w życie społeczno – kulturowe miejscowości, co przełoży się na obopólne korzyści – osób starszych (poczucie przydatności) jak i miejscowości (doświadczenia, mądrość życiowa, utrzymanie tradycji, itp.).

Pomimo, że znaczna część ankietowanych (40%) oceniła pozytywnie stosowane formy pomocy społecznej udzielanej w gminie ludziom starszym, w świetle zwiększającego się udziału osób tej kategorii wiekowej oraz części wypowiedzi (7,3% badanych) określających świadczoną pomoc publiczną za niewystarczającą, problem ten wymaga większego zainteresowania zarówno ze strony samorządowej, jak i ze strony stowarzyszeń, instytucji czy też osób prywatnych, odgrywających z różnych względów ważną rolę w gminie. Ankietowani zwracają uwagę na potrzebę dokonywania bieżących analiz warunków materialnych przy przyznawaniu zasiłków opiekuńczych, biorąc m.in. pod uwagę zmienność warunków w jakich znajdują się mieszkańcy w podeszłym wieku.

Zwrócono również uwagę na potrzebę nawiązania ścisłej współpracy przez GOPS z innymi instytucjami i stowarzyszeniami (np. Kołem Gospodyń Wiejskich), czy nawet działającymi w gminie podmiotami gospodarczymi, np. w zakresie organizowania spotkań integracyjnych w gminie, zainteresowania emerytami pod względem wykorzystania ich umiejętności, podzielenia swym bogatym doświadczeniem zawodowym, społecznym, umożliwić wykonywanie określonych prac ręcznych, motywowaniem do ujawnienia określonych uzdolnień artystycznych czy użytkowych. Ciekawą inicjatywą byłoby organizowanie zbiórek środków higieniczno – sanitarnych dla ludzi starszych i najbardziej potrzebujących.

Ważnym czynnikiem w działaniach integracyjnych byłoby ustalenie przez GOPS oraz inne instytucje wspólnego, cyklicznego kalendarza odwiedzin ludzi starszych, zwłaszcza niedołączonych, nie mających praktycznie kontaktu z ludźmi sprawnymi, młodzieżą czy też osobami stanowiącymi o tym, co się dzieje w gminie.

Wg sporego odsetka ankietowanych (58%) osoby niepełnosprawne są na ogół akceptowane przez środowisko lokalne. Ponad 40% ankietowanych uważa, że niepełnosprawni mieszkańcy gminy napotykają w codziennym życiu na liczne przeszkody w postaci barier architektonicznych, zwłaszcza w miejscach i obiektach użyteczności publicznej, utrudnionym dostępem do usług medycznych i rehabilitacyjnych oraz spotykają się ze zbyt małym zainteresowaniem ze strony służb publicznych. Ważnym problemem są na ogół złe warunki materialne i bytowe, ubóstwo i bieda znacznej części osób niepełnosprawnych. Należy jednak podkreślić, że większość niepełnosprawnych, zwłaszcza osoby z mniejszym stopniem upośledzenia umysłowego i wad fizycznych nie przejawia większej aktywności, aby swoją sytuację zmienić na lepszą.

Zdaniem ankietowanych do najistotniejszych działań, oprócz kontynuowania przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia a nawet likwidacji barier architektonicznych w miejscach i obiektach użyteczności publicznej, jest zwiększenie opieki medycznej i rehabilitacyjnej, włączenie do organizowanych w gminie imprez kulturalnych, popularno – oświatowych, rekreacyjnych, turystycznych o charakterze integracyjnym. Nie mniej ważnym zagadnieniem jest tworzenie atmosfery sprzyjającej aktywizacji społeczno – zawodowej osób niepełnosprawnych.

Istotną rolę w tworzeniu sprzyjającemu klimatu społecznego w gminie odgrywa właściwie i dobrze funkcjonująca służba zdrowia. O ile do końca lat osiemdziesiątych XX wieku znaczna część mieszkańców gminy z racji zatrudnienia poza Polanką Wielką korzystała z pomocy medycznej i profilaktyki placówek znajdujących się przy zakładach pracy, to po zmianach dokonanych w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia ciężar zagadnień związanych z opieką medyczną, w tym przede wszystkim podstawową opieką zdrowotną, przesunął się na szczebel lokalny. W świetle przeprowadzonych badań ankietowych usługi medyczne świadczone przez miejscową przychodnię lekarską w zakresie dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej oceniane są pozytywnie (ponad 78% zapytanych wypowiedziało się przychylnie na temat dostępu do usług PZOZ w Polance Wielkiej). W ośrodku zdrowia znajduje się również gabinet fizykoterapii, z którego usług pacjenci mogą skorzystać w ramach NFZ. Utrudniony jest natomiast dostęp do lekarzy specjalistów rezydujących głównie w siedzibie powiatu – Oświęcimiu, a także Bielsku – Białej, czy Krakowie.

Niezadowolająca ocena służby zdrowia dotyczy zbyt długiego oczekiwania na wizytę lekarską, zwłaszcza domową, a także utrudniony dostęp do pomocy zdrowotnej w wolne soboty, niedziele i święta. Ankietowani postulują również rozważenie możliwości poszerzenia bezpłatnych badań lekarskich zwłaszcza dla ludzi o niskim statusie materialnym, dzieci i młodzieży szczególnie rodzin wielodzietnych i osób w podeszłym wieku.

Ważną rolę w tworzeniu kompletnego klimatu społecznego w gminie odgrywa stopień poczucia bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Wypowiadające się w ankiecie osoby uznały stan bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania za dobry (ponad 50% odpowiedzi). Część ankietowanych, którzy nie czują się w pełni bezpiecznie, jako główne mankamenty wpływające negatywnie na stan bezpieczeństwa mieszkańców określili: brak komisariatu policji na miejscu oraz małą liczbę patroli policyjnych w Polance Wielkiej. Za największe zagrożenia spokoju publicznego uznano wandalizm i chuligaństwo głównie ludzi młodych, w tym długotrwale bezrobotnych, niedostateczne oświetlenie ulic, zwłaszcza w okresie późnojesiennym i zimowym, włamania i kradzieże, a także zagrożenia wypadkami drogowymi oraz często walęsające się psy.

Wskazywano również na niepokojące zjawisko rosnących kolizji drogowych wymagających nie tylko modernizacji ulic (łącznie ze zmianą oświetlenia), ale także zwiększenia oddziaływania ze strony władz samorządowych na policję w kierunku zwiększenia kontroli na drogach położonych na obszarze gminy, zwłaszcza zastosowanie sankcji wobec tzw. piratów drogowych oraz eliminowanie z ruchu publicznego kierowców prowadzących pojazdy samochodowe jak i inne środki lokomocji (rower, ciągnik rolniczy) pod wpływem alkoholu.

Niezbędne są również systematyczne działania edukacyjne (profilaktyczne) dotyczące bezpiecznego poruszania się po drogach publicznych, prowadzone zarówno wśród dzieci i młodzieży jak również osób dorosłych, zwłaszcza starszych i niedoświadczonych.

4.3. UTRWALANIE POCZUCIA TOŻSAMOŚCI MIESZKAŃCÓW GMINY

Istotny wpływ na sferę społeczną gminy Polanka Wielka mają bogate, długoletnie tradycje w dziedzinie różnorodnych przejawów rodzimej twórczości kulturalnej i artystycznej.

Polanka Wielka znana jest nie tylko w powiecie oświęcimskim, w sąsiadujących miejscowościach przynależnych do innych powiatów, ale również w innych regionach kraju. Ta znajomość Polanki wynika przede wszystkim z działań kulturalnych prowadzonych przez miejscowe Gminne Centrum Kultury, w tym występów zespołów taneczno – rytmicznych, wokально – instrumentalnych i orkiestry dętej w imprezach odbywających się w kraju.

Pozytywnym zjawiskiem są cykliczne imprezy folklorystyczne cieszące się uznaniem lokalnej społeczności i sąsiadów. Wyrazem aktywności społecznej jest działająca przy Gminnym Centrum Kultury społeczne ognisko muzyczne, w którym młodzież uczy się podstaw gry na instrumentach muzycznych oraz prowadzone są zajęcia rytmiczno – taneczne i choreograficzne. Prowadzona jest również pracownia modelarska, której członkowie biorą corocznie udział w regionalnych i ogólnokrajowych zawodach modeli kartonowych. Przy GCK funkcjonuje nieźle wyposażona biblioteka publiczna oraz klub dla młodzieży i dorosłych umożliwiający korzystanie z kina domowego, Internetu oraz gier i zabaw towarzyskich.

Rozważając przyszłościowy model działalności kulturalnej w gminie wydaje się celowym podjęcie tematu zainspirowania rodzimych, lokalnych aspektów tworzonych i wykonywanych utworów tanecznych, piosenek, itp., a nie tylko na ogół znanego folkloru krakowskiego. Można w tym celu wykorzystać stare piosenki czy przyspiewki znane niegdyś w Polance Wielkiej i okolicznych miejscowościach. Potrzebna jest odpowiednia promocja i kreacja wtórnych zasobów oraz ich przystosowanie dla potrzeb współczesnej stylistyki.

Istotną przeszkodę w dalszym rozwoju różnorodnych form twórczości artystycznej są niedostatki kadrowe dotyczące braku odpowiednich instruktorów czy nauczycieli muzyki i tańca, rzeźby i malarstwa.

Warto również podjąć temat zorganizowania wyświetlania filmów na wolnym powietrzu oraz zorganizowanie dyskusyjnego klubu filmowego po zakończeniu projekcji określonego filmu.

Wychowaniem fizycznym i sportem objęte są dzieci i młodzież w ramach zajęć przedszkolnych i szkolnych oraz pozalekcyjnych prowadzonych przez przedszkole samorządowe, szkołę podstawową oraz gimnazjum.

Młodzież w wieku trampkarza i juniora oraz dorośli w młodym wieku mogą czynnie uprawiać sport w miejscowym klubie LKS „Strumień” Polanka, którego pierwszy zespół występuje w rozgrywkach mistrzowskich klasy „A” na szczeblu Podokręgu Oświęcim. Zajęcia treningowe i spotkania piłkarskie, turniejowe i towarzyskie (te ostatnie głównie o charakterze gier przygotowawczych, próbnych) odbywają się w okresie wiosennym i jesiennym. Lato i zima są w zasadzie okresami martwymi dla sportu, oprócz zajęć wychowania fizycznego i gier zespołowych dla dzieci i młodzieży prowadzonych w Sali gimnastycznej.

W świetle przedstawionej syntetycznej charakterystyki sportu uprawianego na terenie gminy odczuwa się brak innych dyscyplin sportowych, poza piłką nożną. Dlatego wydaje się celowym podjęcie wysiłków mających na celu rozszerzenie oferty działalności sportowej o jedną bądź dwie nowe dyscypliny, począwszy od zajęć wychowania fizycznego prowadzonych w szkole

podstawowej i gminie oraz ich kontynuację w ramach przekształconego w klub wielosekcyjny LKS „Strumień”. Do tego potrzebni są działacze z prawdziwego zdarzenia, którzy potrafiliby pozyskać sponsorów oraz odpowiednie grono dzieci i młodzieży. Dla realizacji tego celu można ubiegać się o pomoc ze środków Unii Europejskiej.

Gmina Polanka Wielka z racji swego położenia (w pewnym oddaleniu od dróg łączących np. Oświęcim z Krakowem – przez Kęty lub Zator, urozmaiconej rzeźby terenu, znacznej ilości stawów, służących głównie celom hodowli ryb, nie zawsze w pełni wykorzystanych zabytków: kościół parafialny i zespół pałacowy) posiada tereny, które można wykorzystać do celów rekreacyjnych i turystyczno – krajoznawczych, np. poprzez wyznaczenie kilku ścieżek rowerowych, wykorzystanie jednego z mniej zarybionych stawów na cele rekreacyjno – wypoczynkowe, itp. Poza wymienionymi zabytkami na uwagę zasługują również: cmentarz parafialny z XIX wieku, przydrożne kapliczki oraz pomnik poległych w ostatnich wojnach światowych.

Zabytki przyrody, miejsca widokowe z okolicznych wzgórz oraz zabytki architektury i inne wymienione miejsca pamiątkowe można oznaczyć systemem ścieżek rowerowych lub pieszych. Wymaga to przeprowadzenia odpowiednich zabiegów organizacyjnych, technicznych i informacyjnych (wydanie okolicznościowego folderu, zorganizowanie punktu informacji turystycznej i przygotowanie kadrowe niewielkiej grupy osób zajmującej się w/w problematyką). W ten sposób stworzone zostaną możliwości zapoczątkowania na terenie gminy ruchu turystyczno – krajoznawczego i elementów rekreacyjno – wypoczynkowych, z których korzystać będą zarówno mieszkańcy gminy jak i osoby przybywające do Polanki Wielkiej.

5. OBSZARY PRIORYTETOWE DZIAŁALNOŚCI SPOŁECZNEJ W GMINIE POLANKA WIELKA

PRIORYTET 1.	
<u>WYKLUCZENIE SPOŁECZNE</u>	
CEL STRATEGICZNY	
Ograniczenie występowania zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego	
GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	
1	Pomoc finansowa Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej dla osób i rodzin w trudnej sytuacji materialnej
2	Wsparcie najuboższych mieszkańców gminy jednym gorącym posiłkiem dziennie
3	Praca socjalna z osobami bezrobotnymi w celu aktywizacji społecznej
4	Monitorowanie i rozwiązywanie zjawiska bezrobocia w gminie (współpraca z PUP)
5	Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych (współpraca z PUP)
6	Organizowanie szkoleń i kursów (współpraca z PUP)
7	Tworzenie sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów (tworzenie lokalnych miejsc pracy)
8	Wspieranie działań zmierzających do aktywizacji osób bezrobotnych (np. preferencje podatkowe dla pracodawców zatrudniających osoby długotrwale bezrobotne, czasowe zwolnienie z podatków dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, itp.)
9	Wsparcie osób pracujących w rolnictwie poprzez promowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji osób zatrudnionych w tym sektorze, tj. promowanie agroturystyki, organizowanie kursów komputerowych dla rolników, zachęcanie do korzystania z rent strukturalnych, spotkania informacyjno – szkoleniowe, itp.
10	Udzielanie wsparcia psychologicznego osobom bezrobotnym
11	Organizowanie warsztatów, m.in. „jak skutecznie poszukiwać pracy”
12	Promowanie wolontariatu wśród uczniów i młodocianych osób bezrobotnych jako atutu w dalszej drodze zawodowej
13	Organizowanie zbiórek rzeczy używanych i żywności dla osób i rodzin ubogich, szczególnie w okresie przedświątecznym

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANKA WIELKA W LATACH 2007 – 2015

14	Współpraca instytucji rynków pracy w programach realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
15	Ułatwienia w odbywaniu praktyk zawodowych dla młodzieży (współpraca z przedsiębiorcami)
PARTNERZY GOPS	
1	Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu (PUP)
2	Podmioty gospodarcze
3	Instytucje samorządowe
4	Organizacje społeczne
5	Związki wyznaniowe

PRIORYTET 2.

RODZINA I DZIECKO

CEL STRATEGICZNY

Stworzenie zintegrowanego systemu opieki nad dzieckiem i pomocy rodzinie

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ

1	Monitoring sytuacji dziecka oraz rodziny (w tym szczególnie rodzin wielodzietnych, rodzin z problemami wychowawczymi oraz kontrola występowania zjawiska przemocy domowej)
2	Prowadzenie mediacji mających na celu budowanie korzystnych relacji między członkami rodziny
3	Rozwój specjalistycznego poradnictwa dla rodzin i dzieci (wsparcie psychologiczno – medyczne)
4	Działania zmierzające do likwidowania barier komunikacyjnych dla dzieci w wieku szkolnym
5	Wsparcie finansowe i rzeczowe dla dzieci z rodzin ubogich na dalsze kształcenie
6	Promowanie zdrowego stylu życia wśród najmłodszych mieszkańców gminy
7	Organizowanie posiłków dla dzieci z rodzin ubogich
8	Rozszerzenie form zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
9	Pozyskiwanie sponsorów na działalność sportowo – rekreacyjną dzieci i młodzieży
10	Nasilenie działalności w zakresie sportu, kultury i rozrywki dla dzieci w wieku szkolnym oraz starszych grup młodzieży
11	Nasilenie działań kontrolnych oraz motywujących rodziców i opiekunów dotyczących zachowań dzieci i młodzieży
12	Rozwój gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

PARTNERZY GOPS

1	Instytucje naukowe
2	Powiatowe i wojewódzkie jednostki organizacyjne (szkoły średnie i wyższe)
3	Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu
4	Sąd Rejonowy w Oświęcimiu

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANKA WIELKA W LATACH 2007 – 2015

5	PZOZ w Polance Wielkiej
6	Organizacje pozarządowe
7	Podmioty gospodarcze

PRIORYTET 3.

UZALEŻNIENIA

CEL STRATEGICZNY

Stworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ

1	Okresowe monitorowanie skali problemu uzależnień na terenie gminy (współpraca z KPP)
2	Rozszerzenie działalności edukacyjnej dla dzieci i młodzieży w tematyce uzależnień od alkoholu i środków odurzających (zwiększanie świadomości odnośnie zagrożeń, jakie niosą uzależnienia od alkoholu i substancji psychoaktywnych)
3	Wpływanie na zmianę zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i innymi środkami psychoaktywnymi
4	Ograniczenia i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych
5	Utworzenie nowatorskiego systemu pomocy dla rodzin osób uzależnionych
6	Utworzenie grupy wsparcia dla osób z syndromem DDA (dorosłe dzieci alkoholików)
7	Rozwijanie form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkohol
8	Propagowanie zdrowego stylu życia w kontekście życia w trzeźwości
9	Utworzenie Klubu Anonimowych Alkoholików (AA)
10	Nasilenie działalności terapeutycznej wobec osób dotkniętych problemem alkoholizmu i narkomanii (w tym również uzależnień od środków psychotropowych)
11	Wspieranie leczenia odwykowego – ułatwienie kontaktu ze specjalistami ds. leczenia uzależnień (terapeutami, kadrą medyczną – lekarzami psychiatrii, neurologii, psychologami)
12	Organizowanie konkursów i prelekcji w zakresie problematyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży przedszkolnej i szkolnej
13	Dofinansowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe oraz inne instytucje w zakresie kompleksowych działań terapeutycznych dla osób uzależnionych

PARTNERZY GOPS

1	Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Polance Wielkiej
---	---

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANKA WIELKA W LATACH 2007 – 2015

2	Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu
3	Specjaliści ds. leczenia uzależnień
4	Sąd Rejonowy w Oświęcimiu

PRIORYTET 4.

OSOBY STARSZE I NIEPEŁNOSPRAWNE

CEL STRATEGICZNY

Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ

1	Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych na terenie gminy (stworzenie bazy danych)
2	Wsparcie psychologiczne dla osób starszych i niepełnosprawnych
3	Rozszerzenie i podniesienie jakości usług w zakresie działalności opiekuńczej świadczonych przez GOPS i PZOZ
4	Dostarczanie posiłków osobom potrzebującym
5	Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji ze środowiskiem osób upośledzonych i chorych psychicznie ze środowiskiem lokalnym
6	Organizowanie badań refundowanych dla osób starszych i niepełnosprawnych (współpraca z PZOZ)
7	Stworzenie klubu integracyjnego dla osób niepełnosprawnych, organizacja zajęć dla osób niepełnosprawnych
8	Organizacja zajęć dla osób starszych w ramach klubu seniora (świetlica)
9	Przedsięwzięcia zmierzające do ułatwienia dostępu osób starszych i niepełnosprawnych (w tym osób z zaburzeniami psychicznymi) do specjalistycznej opieki medycznej
10	Akcja promocyjno - integracyjna mająca na celu przybliżenie mieszkańcom problemów, z jakimi borykają się osoby starsze, pod hasłem „Jutro Ty będziesz dziadkiem”
11	Działalność w zakresie likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych (współpraca z PCPR i PFRON)
12	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych (współpraca z PUP i PFRON)
13	Zacieśnienie współpracy z domami opieki społecznej i zakładami opieki zdrowotnej działającymi na terenie powiatu – rehabilitacja, opieka zdrowotna (w tym geriatrya)
14	Organizacja zajęć rehabilitacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANKA WIELKA W LATACH 2007 – 2015

15	Promocja aktywności ruchowej i innych aspektów zdrowego stylu życia wśród osób starszych
PARTNERZY GOPS	
1	Organizacje pozarządowe
2	Związki wyznaniowe
3	Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Polance Wielkiej
4	Koło Gospodyń Wiejskich
5	Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu
6	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu
7	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
8	Podmioty gospodarcze
9	Domy pomocy społecznej
10	Zakłady opieki zdrowotnej

PRIORYTET 5.

BEZPIECZEŃSTWO

CEL STRATEGICZNY

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ

1	Monitorowanie stanu bezpieczeństwa publicznego w gminie
2	Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego – zapobieganie występowaniu i ograniczenie zachowań o charakterze chuligańskim i wandalizmu (współpraca z KPP)
3	Zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie gminy (współpraca z KPP)
4	Działalność edukacyjna w zakresie bezpiecznych zachowań – współpraca z KPP, OSP, PZOZ itp. (np. akcja edukacyjna pn. „Bezpieczny wypoczynek” skierowana do dzieci i młodzieży, a także osób starszych)
5	Likwidowanie zagrożeń w ruchu drogowym (działania o charakterze technicznym)
6	Nasilenie działań kontrolnych (współpraca z KPP)
7	Działania w zakresie utrzymania bezpieczeństwa sanitarno – epidemiologicznego (działalność edukacyjna)
8	Działania w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej (szkolenia, kursy i pokazy – współpraca z organizacjami pozarządowymi w gminie, powiecie i województwie)

PARTNERZY GOPS

1	Organizacje pozarządowe działające na terytorium gminy (np. Ochotnicza Straż Pożarna w Polance Wielkiej), powiatu i województwa
2	Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu
3	Sąd Rejonowy w Oświęcimiu
4	Zakłady penitencjarne i resocjalizacyjne
5	Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Polance Wielkiej
6	Związki wyznaniowe

PRIORYTET 6.

WSPÓŁPRACA

CEL STRATEGICZNY

Rozwój partnerskiej współpracy z organizacjami pozarządowymi

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ

1	Koordinacja działań pomiędzy samorządem lokalnym a instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi w sferze społecznej
2	Inwentaryzacja możliwości działania i potrzeb organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy
3	Zwiększenie dostępu do informacji o działalności organizacji pozarządowych
4	Monitorowanie problemów społecznych występujących na terenie gminy

PARTNERZY GOPS

1	Organizacje pozarządowe
2	Wspólnoty wyznaniowe
3	Organizacje pożytku publicznego

6. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Skuteczność funkcjonowania strategii uzależniona będzie zarówno od budowy programów celowych rozwijających przyjęte kierunki działań, jak też odpowiednich działań kontrolnych (monitorujących).

Monitorowanie i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej kontroli i weryfikacji realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku wystąpienia istotnych zmian społecznych.

Projekty i programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Powinny je cechować:

- ◆ **celowość**, czyli adresowanie programu do grupy osób rzeczywiście potrzebującej wsparcia,
- ◆ **efektywność**, czyli relacja pomiędzy planowanymi bądź osiągniętymi celami a planowanymi bądź ponoszonymi wydatkami, oraz
- ◆ **skuteczność**, czyli zgodność pomiędzy zakładanym celem a określonym skutkiem, będącym wynikiem przeprowadzonych działań.

W celach kontrolnych może zostać powołany **Zespół Wdrażający** przez Wójta Gminy Polanka Wielka na mocy odrębnego zarządzenia. W skład Zespołu Wdrażającego mogą wejść: Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawiciele Rady Gminy, bądź inne osoby wyłonione przez Wójta (np. w drodze konkursu). Zespół Wdrażający co najmniej raz w ciągu roku dokonywał będzie **oceny wdrażanej strategii**. Działania Zespołu będą miały na celu weryfikację wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Kończącym elementem procesu monitorującego będzie sporządzenie raportu z działalności Zespołu Wdrażającego, który przekazany zostanie na ręce Wójta.

Realizacja w/w działań jest warunkiem prawidłowego przebiegu procesu realizacji zadań ujętych w **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Polanka Wielka w latach 2007 – 2015**. Umiejętnie przeprowadzony etap kontrolny zagwarantuje osiągnięcie celów strategicznych i zaprocentuje poprawą sytuacji społecznej mieszkańców gminy Polanka Wielka.

7. ZAŁĄCZNIK

ANKIETA

służąca do identyfikacji problemów i potrzeb społecznych mieszkańców
w związku z opracowywaniem
**„Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy
Polanka Wielka w latach 2007 - 2015”**

METRYCZKA RESPONDENTA (OSOBY WYPEŁNIAJĄCEJ)

1. **WIEK**

- ☐ 0 - 15 lat
☐ 16 - 21 lat
☐ 22 - 30 lat
☐ 31 - 40 lat

- ☐ 41 - 50 lat
☐ 51 - 60 lat
☐ 61 - 70
☐ powyżej 70 lat

2. **PŁEĆ**

☐ kobieta

☐ mężczyzna

3. **WYKSZTAŁCENIE**

- ☐ brak wykształcenia
☐ niepełne podstawowe
☐ podstawowe
☐ gimnazjalne

- ☐ zasadnicze zawodowe
☐ średnie ogólne
☐ średnie techniczne
☐ wyższe

4. **ZAWÓD WYUCZONY**

.....
☐ brak wyuczonego zawodu

5. **ZAWÓD WYKONYWANY**

.....
☐ osoba bezrobotna

6. **STAN CYWILNY**

- ☐ kawaler / panna
☐ żonaty / mężatka
☐ rozwodnik
☐ w separacji
☐ wdowiec / wdowa
☐ konkubent / konkubina

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY POLANKA WIELKA W LATACH 2007 – 2015

7. CZY POSIADA PAN(I) DZIECI?

☐ tak

☐ nie

Jeśli tak, to proszę wymienić ile i w jakim wieku

.....
.....
.....
.....

8. CZY WYCHOWUJE PAN(I) DZIECI?

(możliwość wyboru więcej niż 1 odpowiedzi)

☐ nie dotyczy

☐ tak

☐ tak, ale tylko (proszę podać liczbę)

☐ wychowuję dzieci z poprzedniego małżeństwa / związku

☐ nie, dzieci mieszkają z byłym małżonkiem / konkubentem*

☐ nie, dzieci są już samodzielne

☐ inne (jakie?)**

* *niepotrzebne skreślić*

** *dotyczy np. dzieci obecnego partnera z innego związku (proszę podać liczbę)*

ANKIETA

1. ILE OSÓB LICZY PANA(I) GOSPODARSTWO DOMOWE?

☐ 1

☐ 4

☐ 2

☐ 5

☐ 3

☐ więcej

2. JAK OCENIA PAN(I) WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY?

☐ bardzo dobre

☐ raczej złe

☐ raczej dobre

☐ złe

☐ przeciętne

☐ bardzo złe

3. JAK OCENIA PAN(I) SYTUACJĘ MATERIALNĄ SWOJEGO GOSPODARSTWA DOMOWEGO?

☐ bardzo dobra

☐ raczej zła

☐ raczej dobra

☐ zła

☐ przeciętna

☐ bardzo zła

**4. GŁÓWNE ŹRÓDŁO DOCHODÓW W PANA(I) GOSPODARSTWIE
DOMOWYM?**

- ☐ na rachunek własny
- ☐ najemna w sektorze prywatnym
- ☐ najemna w sektorze publicznym
- ☐ we własnym gospodarstwie rolnym
- ☐ emerytura, renta
- ☐ zasiłek dla bezrobotnych
- ☐ świadczenie z opieki społecznej
- ☐ na utrzymaniu osoby pracującej na rachunek własny
- ☐ na utrzymaniu osoby wykonującej pracę najemną
- ☐ na utrzymaniu osoby posiadającej niezarobkowe źródło

**5. JAKIE SĄ WG PANA(I) GŁÓWNE PRZYCZYNY PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH MIESZKAŃCÓW POWODUJĄCE TRUDNE WARUNKI
ŻYCIA?**

(możliwość wyboru maksymalnie 3 najważniejszych odpowiedzi)

- ☐ bezrobocie
- ☐ ubóstwo i bieda
- ☐ bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych
- ☐ niezaradność życiowa
- ☐ długotrwała lub ciężka choroba
- ☐ niepełnosprawność
- ☐ alkoholizm
- ☐ narkomania
- ☐ wielodzietność
- ☐ samotne wychowywanie dzieci
- ☐ bezdomność
- ☐ przemoc w rodzinie
- ☐ inne (jakie?)

6. CZY W GMINIE JEST DUŻA LICZBA RODZIN UBOGICH?

- ☐ znam wiele takich rodzin
- ☐ znam nieliczne takie rodziny
- ☐ słyszałem o takich rodzinach
- ☐ nie słyszałem o takich rodzinach

**7. JEŻELI ZDANIEM PANA(I) NA TERENIE GMINY WYSTĘPUJĄ OBSZARY
WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO, TO JAKICH GRUP ONE DOTYCZĄ?**

(możliwość wyboru maksymalnie 3 najważniejszych odpowiedzi)

- ☐ długotrwale bezrobotnych
- ☐ bezdomnych
- ☐ osób niepełnosprawnych
- ☐ osób opuszczających zakłady karne
- ☐ osób starszych i samotnych
- ☐ osób uzyskujących niskie dochody

- ☐ rodzin wielodzietnych
- ☐ osób samotnie wychowujących dzieci
- ☐ alkoholików
- ☐ narkomanów
- ☐ uchodźców
- ☐ innych (jakich?)

8. JAK CZĘSTO SPOŻYWA PAN(I) ALKOHOL?

- ☐ codziennie
- ☐ regularnie, co najmniej 3 razy w tygodniu
- ☐ regularnie, co najmniej raz w tygodniu
- ☐ kilka razy w miesiącu
- ☐ sporadycznie, z okazji świąt i spotkań rodzinnych
- ☐ bardzo rzadko
- ☐ nigdy

9. JAKA WG PANA(I) JEST SKALA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU NA TERENIE GMINY?

☐ wysoka	☐ niska
☐ średnia	☐ nie mam zdania

10. JAK CZĘSTO UŻYWA PAN(I) NARKOTYKÓW?

- ☐ codziennie
- ☐ regularnie, co najmniej 3 razy w tygodniu
- ☐ regularnie, co najmniej raz w tygodniu
- ☐ kilka razy w miesiącu
- ☐ bardzo rzadko
- ☐ nigdy

11. CZY W PANA(I) BEZPOŚREDNIM OTOCZENIU ZNAJDUJĄ SIĘ OSOBY ZAŻYWAJĄCE NARKOTYKI?

- ☐ tak, znam wiele takich osób
- ☐ tak, ale to sporadyczne przypadki
- ☐ nie utrzymuję znajomości z takimi osobami

12. JAK PAN(I) OCENIA DOSTĘPNOŚĆ DO NARKOTYKÓW?

- ☐ są łatwo dostępne
- ☐ są trudno dostępne
- ☐ nie mam zdania

13. JAKA WG PANA(I) JEST SKALA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ OD NARKOTYKÓW NA TERENIE GMINY?

☐ wysoka	☐ niska
☐ średnia	☐ nie mam zdania

14. JAK PAN(I) OCENIA REALIZOWANE W GMINIE DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z PROFILAKTYKĄ ALKOHOLOWĄ I NARKOMANIĄ?

- ☐ bardzo dobrze
☐ dobrze
☐ dostatecznie

- ☐ niewystarczająco
☐ nie mam zdania

15. CZY OFERTA POMOCY PUBLICZNEJ OSOBOM UZALEŻNIONYM (KONSULTACYJNA, TERAPEUTYCZNA, LECZNICZA) REALIZOWANA W GMINIE JEST WYSTARCZAJĄCA?

- ☐ tak
☐ raczej tak
☐ raczej nie

- ☐ nie
☐ trudno powiedzieć

16. JAKIE PROBLEMY SPOŁECZNE NAJCZĘŚCIEJ DOTYKAJĄ OSOBY STARSZE?

(proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

- ☐ ubóstwo i bieda
☐ choroby
☐ niepełnosprawność
☐ samotność
☐ brak opieki ze strony rodziny
☐ niedostosowanie społeczne
☐ inne (jakie?)

17. CZY OFERTA POMOCY PUBLICZNEJ OSOBOM STARSZYM JEST WYSTARCZAJĄCA?

- ☐ tak
☐ raczej tak
☐ raczej nie

- ☐ nie
☐ trudno powiedzieć

18. NA JAKIE BARIERY NATRAFIĄJĄ OSOBY STARSZE MIESZKAJĄCE NA TERENIE GMINY?

.....
.....
.....
.....

19. CZY PANA(I) ZDANIEM OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE SĄ AKCEPTOWANE SPOŁECZNIE W ŚRODOWISKU LOKALNYM?

- ☐ tak
☐ raczej tak
☐ raczej nie

- ☐ nie
☐ trudno powiedzieć

**20. JAKIE PROBLEMY SPOŁECZNE NAJCZĘŚCIEJ DOTYKAJĄ OSOBY
NIEPEŁNOSPRAWNE?**

- ☐ bariery architektoniczne
- ☐ brak akceptacji w środowisku lokalnym
- ☐ utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych
- ☐ ubóstwo i bieda
- ☐ utrudniony dostęp do usług opiekuńczych
- ☐ inne (jakie?)

.....

.....

.....

.....

**21. CZY OFERTA POMOCY PUBLICZNEJ OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM
(M.IN. DOSTĘP DO PLACÓWEK REHABILITACYJNYCH) JEST
WYSTARCZAJĄCA?**

☐ tak	☐ nie
☐ raczej tak	☐ trudno powiedzieć
☐ raczej nie	

**22. CZY PANA(I) ZDANIEM DOSTĘPNOŚĆ DO PODSTAWOWEJ OPIEKI
ZDROWOTNEJ NA TERENIE GMINY JEST ZADOWALAJĄCA?**

☐ tak	☐ nie

**23. CZY PANA(I) ZDANIEM DOSTĘPNOŚĆ MIESZKAŃCÓW GMINY
DO PORADNI SPECJALISTYCZNYCH JEST ZADOWALAJĄCA?**

☐ tak	☐ nie

**24. CZY WEDŁUG PANA(I) OCENY W RODZINACH ZAMIESZKUJĄCYCH
NA TERENIE GMINY ISTNIEJE ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ
W RODZINIE?**

- ☐ znam takie przypadki
- ☐ nie znam takich przypadków
- ☐ słyszałem o takich przypadkach
- ☐ nie słyszałem o takich przypadkach

**25. CZY NA TERENIE GMINY ZAMIESZKUJĄ OSOBY CHORE
PSYCHICZNIE?**

- ☐ tak, znam takie osoby
- ☐ nie znam takich osób
- ☐ słyszałem o takich osobach
- ☐ nie słyszałem o takich osobach

**26. CZY CZUJE SIĘ PAN(I) BEZPIECZNIE W SWOIM MIEJSCU
ZAMIESZKANIA?**

☐ tak	☐ raczej nie
☐ raczej tak	☐ nie

27. JEŚLI NIE, TO JAKIE SĄ PRZYCZYNY BRAKU BEZPIECZEŃSTWA?

(możliwość zaznaczenia maksymalnie 2 odpowiedzi)

- ☐ częste włamania i kradzieże
- ☐ słabe oświetlenie
- ☐ częste napady
- ☐ wypadki drogowe
- ☐ brak komisariatu i patroli policyjnych
- ☐ wandalizm i chuligaństwo
- ☐ inne (jakie?)

**28. CZY PAN(I) WIEDZA NA TEMAT STANU BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE
JEST WYNIKIEM DOŚWIADCZEŃ WŁASNYCH CZY INNYCH OSÓB?**

- ☐ doświadczenia własne
- ☐ doświadczenia innych osób

**29. JAKĄ FORMĘ WSPARCIA PRZEDŁ WSZYSTKIM POWINIEN OFEROWAĆ
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ?**

(proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

- ☐ pomoc finansowa
- ☐ praca socjalna
- ☐ wsparcie rzeczowe
- ☐ usługi opiekuńcze
- ☐ doradztwo
- ☐ aktywizacja bezrobotnych
- ☐ inne (jakie?)

**30. JAK OCENIA PAN(I) PRACĘ WYKONYWANĄ PRZEZ GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ?**

- ☐ bardzo dobrze
- ☐ dobrze
- ☐ przeciętnie
- ☐ źle
- ☐ nie mam zdania

31. JAK PAN(I) OCENIA PRACĘ PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH?

- ☐ bardzo dobrze
- ☐ dobrze
- ☐ przeciętnie
- ☐ źle
- ☐ nie mam zdania

**32. CZY OFERTA POMOCY ŚWIADCZONA PRZEZ ORGANIZACJE
POZARZĄDOWE ZASPOKAJA POTRZEBY ŚRODOWISKA LOKALNEGO?**

- ☐ tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ nie
- ☐ nie mam zdania

**33. JAK PAN(I) OCENIA SWOJĄ WIEDZĘ NA TEMAT FORM ORAZ
DOSTĘPNOŚCI DO POMOCY UDZIELANEJ PRZEZ GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ**

- ☐ bardzo dobrze
- ☐ dobrze
- ☐ przeciętnie
- ☐ źle

**34. JAKIE NEGATYWNE ZJAWISKA ODNOSZĄCE SIĘ DO DZIECI
I MŁODZIEŻY DOSTRZEGA PAN(I) NAJCZĘŚCIEJ?**

(możliwość wyboru maksymalnie 3 najważniejszych odpowiedzi)

- ☐ zaniedbania wychowawcze
- ☐ zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena, itp.)
- ☐ sieroctwo
- ☐ demoralizacja
- ☐ spożywanie alkoholu
- ☐ narkomania
- ☐ przestępczość
- ☐ wandalizm
- ☐ inne (jakie?)

**35. JAKI JEST DOSTĘP DO REHABILITACJI I WSPARCIA RODZIN
Z DZIEĆMI NIEPEŁNOSPRAWNYMI?**

☐ bardzo dobry	☐ niewystarczający
☐ dobry	☐ nie mam zdania
☐ dostateczny	

**36. JAK PAN(I) OCENIA ORGANIZACJĘ CZASU WOLNEGO DZIECI
I MŁODZIEŻY W GMINIE?**

☐ bardzo dobra	☐ niewystarczająca
☐ dobra	☐ nie mam zdania
☐ dostateczna	

**37. CZY NALEŻAŁOBY ZORGANIZOWAĆ WIĘCEJ MIEJSC
W PRZEDSZKOLACH?**

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ nie mam zdania

**38. CZY SZKOŁY I MIEJSCA PUBLICZNE W GMINIE SĄ BEZPIECZNE DLA
DZIECI I MŁODZIEŻY?**

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ nie mam zdania

**39. CZY ZDARZAJĄ SIĘ W GMINIE PRZYPADKI WYKORZYSTYWANIA
SEKSUALNEGO DZIECI?**

- ☐ wiem o takich przypadkach
☐ słyszałem o takich przypadkach
☐ nic nie wiem o takich przypadkach

**40. CZY ZNA PAN(I) RODZINY, W KTÓRYCH DZIECI SĄ BITE
I KRZYWDZONE?**

- ☐ znam wiele takich rodzin
☐ słyszałem o takich rodzinach
☐ znam niewiele takich rodzin
☐ nie słyszałem o takich rodzinach

**41. CZY DZIECI W GMINIE MAJĄ ŁATWY DOSTĘP DO ALKOHOLU
I NARKOTYKÓW?**

- ☐ tak
☐ nie
- ☐ dostęp jest zróżnicowany
☐ nie wiem

**42. NA JAKIE BARIERY NATRAFIAJĄ DZIECI I MŁODZIEŻ MIESZKAJĄCY
NA TERENIE GMINY (NP. BRAK OGÓLNODOSTĘPNEJ
INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ I REKREACYJNEJ)?**

.....
.....
.....
.....

**43. CZY W GMINIE ZNAJDUJĄ SIĘ REJONY (MIEJSCA NIEBEZPIECZNE),
WYMAGAJĄCE SZCZEGÓLNEJ INTERWENCJI ZE WZGLĘDU NA
SYTUACJĘ DZIECKA?**

- ☐ tak
jeśli tak, to proszę wymienić jakie?

.....
.....
.....
.....

- ☐ nie
☐ nie wiem

44. W JAKI SPOSÓB MOŻNA POPRAWIĆ SYTUACJĘ MIESZKAŃCÓW GMINY?

a. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY STANU ZDROWIA:

.....
.....
.....
.....

b. DZIAŁANIA W ZAKRESIE WSPARCIA OSÓB UBOGICH:

.....
.....
.....
.....

c. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA:

.....
.....
.....
.....

**d. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY SYTUACJI OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH:**

.....
.....
.....
.....

**e. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY SYTUACJI OSÓB
UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU BĄDŹ NARKOTYKÓW:**

.....
.....
.....
.....

f. DZIAŁANIA W ZAKRESIE SPORTU I WYPOCZYNKU:

.....
.....
.....
.....

g. INNE:

.....
.....
.....
.....